

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2017. június 30., péntek

Tartalomjegyzék

20/2017. (VI. 30.) MvM rendelet	A statisztikai számjel elemeiről és nómenklatúráiról szóló 21/2012. (IV. 16.) KIM rendelet módosításáról	10289
8/2017. (VI. 30.) HM rendelet	A honvédelmi feladatokkal kapcsolatos sajátos környezethasználatokról, valamint a honvédelmi szervezeteknél foglalkoztatott környezetvédelmi megbízottak alkalmazási és képesítési feltételeiről	10289
14/2017. (VI. 30.) NGM rendelet	A pénzügyi közvetítőrendszert érintő egyes miniszteri rendeletek módosításáról	10295
15/2017. (VI. 30.) NGM rendelet	A befektetési szolgáltatási tevékenységhez, illetve a kiegészítő szolgáltatáshoz kapcsolódó ösztönzőkről	10296
16/2017. (VI. 30.) NGM rendelet	A befektetési vállalkozás által alkalmazandó termékjövőahagyási folyamatról	10300
17/2017. (VI. 30.) NGM rendelet	Az egyes szerencsejátékok engedélyezésével, lebonyolításával és ellenőrzésével kapcsolatos feladatok végrehajtásáról szóló 32/2005. (X. 21.) PM rendelet módosításáról	10304
18/2017. (VI. 30.) NGM rendelet	Egyes, az általános forgalmi adót és a jövedéki adót érintő kiváltságok, kedvezmények és mentességek érvényesítésének végrehajtásáról szóló 11/2010. (III. 31.) PM rendelet módosításáról	10308
23/2017. (VI. 30.) NFM rendelet	Az egyetemes szolgáltatók részére vételre felajánlott földgázforrás és a hazai termelésű földgáz mennyiségéről és áráról, valamint az igénybevételre jogosultak és kötelezettek köréről szóló 67/2016. (XII. 29.) NFM rendelet módosításáról	10310
24/2017. (VI. 30.) NFM rendelet	A Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat létrehozásával összefüggő miniszteri rendeletek módosításáról	10312
25/2017. (VI. 30.) NFM rendelet	A magyar légtér légiközlekedés céljára történő kijelöléséről szóló 26/2007. (III. 1.) GKM–HM–KvVM együttes rendelet módosításáról	10316
14/2017. (VI. 30.) AB határozat	A Kúria Mfv.I.10.655/2013/6. sorszámú ítélete alaptörvényellenességének megállapítása és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz elutasításáról	10332
15/2017. (VI. 30.) AB határozat	A népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény 6. § (1) bekezdésével kapcsolatos alkotmányos követelmény megállapításáról	10345
71/2017. (VI. 30.) ME határozat	Főiskolai tanárok kinevezéséről	10355
72/2017. (VI. 30.) ME határozat	Főiskolai rektor megbízásáról	10355
73/2017. (VI. 30.) ME határozat	Főiskolai rektor megbízásáról	10356

74/2017. (VI. 30.) ME határozat	Főiskolai rektor felmentéséről	10356
75/2017. (VI. 30.) ME határozat	Főiskolai rektor felmentéséről	10356
76/2017. (VI. 30.) ME határozat	Főiskolai rektor megbízásáról	10357

V. A Kormány tagjainak rendeletei

A Miniszterelnökséget vezető miniszter 20/2017. (VI. 30.) MvM rendelete a statisztikai számjel elemeiről és nómenklatúráiról szóló 21/2012. (IV. 16.) KIM rendelet módosításáról

A hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény 47. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 1. melléklet A) pont 7. alpontja szerinti feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** A statisztikai számjel elemeiről és nómenklatúráiról szóló 21/2012. (IV. 16.) KIM rendelet 2. melléklete (a továbbiakban: R.) az 1. melléklet szerint módosul.
- 2. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Lázár János s. k.,
Miniszterelnökséget vezető miniszter

1. melléklet a 20/2017. (VI. 30.) MvM rendelethez

Az R. 2. melléklete „1 Jogi személyiségű vállalkozás” megnevezésű főcsoportja a következő „15” kódszámú csoporttal egészül ki:

- „15 Szövetkezet (folytatás)
- 151 Közérdekű nyugdíjas szövetkezet”

A honvédelmi miniszter 8/2017. (VI. 30.) HM rendelete a honvédelmi feladatokkal kapcsolatos sajátos környezethasználatokról, valamint a honvédelmi szervezeteknél foglalkoztatott környezetvédelmi megbízottak alkalmazási és képesítési feltételeiről

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 110. § (16) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 77. §-ában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** A rendelet hatálya a honvédelemért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) által vezetett minisztériumra, a miniszter közvetlen alárendeltségébe tartozó szervezetekre, a miniszter fenntartói irányítása alá tartozó köznevelési intézményre, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálatra, valamint a Magyar Honvédség (a továbbiakban: MH) katonai szervezeteire (a továbbiakban együtt: honvédelmi szervezetek) terjed ki.
- 2. §** A honvédelmi szervezeteknél a környezetvédelmi feladatok ellátása érdekében, az 1. melléklet szerinti tevékenységek ellátása esetén legalább a környezetvédelmi megbízott alkalmazási és képesítési feltételeiről szóló 11/1996. (VII. 4.) KTM rendelet 2. § c) pontja szerinti középfokú környezetvédelmi képesítések valamelyikével rendelkező környezetvédelmi megbízottat kell – állománytáblában vagy munkaköri jegyzékben rendszeresített beosztásban vagy munkakörben, ennek hiányában megbízási szerződés alapján – foglalkoztatni.

- 3. §** A honvédelmi feladatokkal kapcsolatos sajátos környezethasználatokat, amelyek esetében környezetvédelmi megbízottat kell foglalkoztatni, az 1. melléklet tartalmazza.
- 4. §** Ez a rendelet 2017. július 1-jén lép hatályba.
- 5. §** Hatályát veszti a Magyar Honvédség környezetvédelmi megbízottainak alkalmazási és képzési feltételeiről szóló 24/1997. (XI. 6.) HM rendelet.

Dr. Simicskó István s. k.,
honvédelmi miniszter

1. melléklet a 8/2017. (VI. 30.) HM rendelethez

A honvédelmi tevékenységgel összefüggő sajátos környezethasználatok és az azokhoz kapcsolódó környezetvédelmi feladatok

	A	B	C	D
1.	Tevékenység			
2.	Feladat-csoport	Honvédelmi feladat	Környezethasználatok	Környezet-, víz- és természetvédelmi feladatok
3.	I.	Kiképzési és szolgálati feladatok végrehajtása	Kézifegyverekkel, toronyfegyverekkel, lövegekkel, tüzérségi eszközökkel, illetve rakétákkal történő lövészet végrehajtása	<p>1. Védett természeti és Natura 2000 természetvédelmi kezelési irányelveinek érvényesítése a kiképzési feladatok tervezésében és végrehajtásában</p> <p>2. Gyakorlatot elrendelő belső rendelkezés környezetvédelmi fejezetének kidolgozása</p> <p>3. Gyakorlattevő környezetvédelmi mellékletének kidolgozása a környezet- és természetvédelmi követelményeknek megfelelően</p> <p>4. Gyakorlatra vonatkozó környezetvédelmi engedélyezési eljárásban való részvétel (szükség esetén)</p> <p>5. Előzetes egyeztetés lefolytatása a területileg érintett vízügyi igazgatósággal</p> <p>6. Előzetes egyeztetés lefolytatása a területileg érintett víziközmű üzemeltetőjével</p> <p>7. Nemzetközi gyakorlatokra vonatkozó egyezmények kidolgozása és egyeztetése</p> <p>8. Fogadó nemzet környezetvédelmi előírások kidolgozása</p> <p>9. Gyakorlatra vonatkozó egyeztetés végrehajtása vízbázis védőövezetén a vízbázis, távlati vízbázis üzemeltetőjével</p>
4.			Harcászati és vezetési gyakorlatok	
5.			Robbantási, imitációs gyakorlatok	
6.			Robbanó anyagok megsemmisítése	
7.			Tűzakadálpálya használata	
8.			Vegyivédelmi mentesítési gyakorlatok	
9.			Ideiglenes és állandó helikopter-leszállóhelyek igénybevétele	
10.			Légijárművek kis magasságon történő repülése	
11.			Pilóta nélküli légijárművek alkalmazása, a szükséges leszállóhelyek működtetése	
12.			Vízfelszínen és annak közelében végzett híd- és kompátkelő helyek építése és működtetése	
13.			Felszíni vizek közelében víznyerő helyek és víztisztító állomások, víztisztító pontok telepítése és üzemeltetése	
14.			Műszaki záruk létesítése, utak karbantartása, ideiglenes hidak építése, földmunkák, tüzelőállások kialakítása	

15.	II.	Katonai létesítmények üzemeltetése	Veszélyes anyagok, készítmények tárolása, felhasználása	<ol style="list-style-type: none"> 1. Környezetvédelmi kockázatbecslés elkészítése 2. Objektum Környezetvédelmi Szabályzat elkészítése, felülvizsgálata 3. Üzemi vízminőségi kárelhárítási tervek készítése 4. Környezetvédelmi szakanyagok biztosítása 5. Hulladék-nyilvántartási és adatszolgáltatási feladatok végzése 6. Környezetvédelmi hatósági engedélyezési, fenntartási eljárásokban való részvétel 7. Előzetes egyeztetés lefolytatása a területileg érintett víziközmű üzemeltetőjével 8. Vízbázisvédelmi előírások betartása 9. Környezet- és természetvédelmi tárgyú pályázatok, projektek megvalósításában való közreműködés
16.			Hőtermelő berendezés üzemeltetése	
17.			Egyedi szennyvíztisztító berendezés üzemeltetése	
18.			Olaj- és iszapfogó műtárgy üzemeltetése	
19.	III.	Lő- és gyakorlótér üzemeltetése, katonai táborok kialakítása, üzemeltetése	Bázishasználati és bázisüzemeltetési műszaki munkák kivitelezése	<ol style="list-style-type: none"> 1. Részvétel védett természeti és Natura 2000 területtel érintett gyakorlótér természetvédelmi kezelési, fenntartási tervének összeállításában, felülvizsgálatában 2. Lőtérhasználati Utasítás környezetvédelmi fejezet kidolgozása 3. Környezetvédelmi Terv kidolgozása 4. Környezeti Kárelhárítási Terv kidolgozása 5. Környezetvédelmi szakanyag biztosítása 6. Hulladékgazdálkodással kapcsolatos feladatok 7. Illegális hulladéklerakás felszámolásával kapcsolatos feladatok, ügyintézés 8. Tábori körülmények közötti objektumüzemeltetés környezetvédelmi feltételeinek kialakítása 9. Környezetkárosítás esetén eredeti állapot visszaállítása
20.			Tábori élelmezési ellátó pont üzemeltetése	
21.			Tábori egészségügyi ellátó pont üzemeltetése	
22.			Tábori elhelyezési körletek kialakítása, működtetése	
23.			Tábori vizesblokkok üzemeltetése	
24.			Tábori hulladéktároló hely kialakítása	
25.			Ideiglenes telephely üzemeltetése	
26.			Javító pont üzemeltetése, gép- és harcjárművek karbantartása, javítása	
27.			Üzemanyag feltöltő pont üzemeltetése	
28.			Tábori veszélyesanyag-tároló hely létesítése és üzemeltetése	
29.	IV.	Haditechnikai eszköz üzemeltetése	Haditechnikai eszköz javítása, karbantartása, kiszolgálása	<ol style="list-style-type: none"> 1. Felhasznált veszélyes anyag kezelése 2. Hulladékgazdálkodással kapcsolatos feladatok 3. Hadfelszerelési anyaggal szemben előírt hadrafoghatósági követelmények teljesítését biztosító környezetvédelmi alkalmazási feltételek megteremtése
30.			Haditechnikai eszköz tárolása	
31.			Haditechnikai eszköz mosása	
32.			Hadihajó használata	
33.			Hadihajó-kikötők, javító bázisok	

34.	V.	Veszélyes anyagok kezelése, felhasználása, veszélyes hulladékok kezelése	Állandó és ideiglenes üzemanyagtöltő állomások, hordós tárolók üzemeltetése	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anyagfajták mennyiségének nyilvántartása anyagmérleg alapján 2. Környezetvédelmi szakanyag biztosítása kármentesítési feladatok ellátása céljából 3. Veszélyes hulladék elszállítása és kezelése 4. Környezeti Kárelhárítási Terv elkészítése 5. Üzemi gyűjtőhely okmányainak elkészítése, vezetése 6. Hulladék-nyilvántartási és adatszolgáltatási feladatok végzése
35.			Üzemanyag át-, lefejtése	
36.			Üzemanyag, illetve veszélyes anyag szállítása	
37.			Harcanyagok tárolása	
38.			Munkahelyi veszélyeshulladék-gyűjtőhely üzemeltetése	
39.			Üzemi veszélyeshulladék-gyűjtőhely üzemeltetése	
40.			MH központi veszélyeshulladék-gyűjtőhely üzemeltetése	
41.	VI.	MH katonai szervezeteinek hadfelszereléssel és harcanyaggal történő ellátása	Veszélyes anyagok beszerzése	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fejlesztések környezetvédelmi szempontjainak, elérhető legjobb technológia elvének érvényesítése 2. Hulladékmenedzsment-rendszer működtetése
42.			Haditechnikai eszközök beszerzése	
43.			Élelmezési anyagok, üzemanyag és ruházati anyagok, készletek beszerzése és központi tárolása	
44.	VII.	Az ország függetlenségének, szuverenitásának és területi épségének védelmére vonatkozó műveleti feladatok	Műveleti tevékenység végrehajtásából adódó környezeti igénybevételek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Környezeti kockázatelemzés 2. Műveleti terv környezetvédelmi fejezetének kidolgozása
45.	VIII.	Nemzetközi válságkezelő és béketámogató műveletekben való részvétel	Országhatárokon kívüli műveleti területeken végrehajtott katonai tevékenységek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fogadó nemzettel, vezető nemzettel való környezetvédelmi együttműködés 2. Nemzeti felelősségi körbe tartozó környezetvédelmi feladatok teljesítése 3. Az Észak-atlanti Szerződés Szervezete katonai környezetvédelmi előírásainak műveleti feladatokba történő integrálása 4. Befogadó nemzeti támogatás környezetvédelmi előírásainak és feladatainak megállapítása
46.			Gyakorlatok, lövészetek, kiképzési feladatok során jelentkező környezethasználatok	

47.	IX.	Honvédelmi célú állami repülések céljára szolgáló repülőtér üzemeltetése	Légijármű üzemeltetése	1. Repülőtér környezetében létesítendő zajgátló védőövezetek kijelölése 2. Zajvédelmi program kidolgozása, felülvizsgálata 3. Repülőtérrend zajvédelmi fejezetének kidolgozása, felülvizsgálata 4. Repülések, gyakorlatok környezetvédelmi, természetvédelmi (madárvédelmi) biztosítása 5. Hulladékgazdálkodással kapcsolatos feladatok 6. Környezeti Kárelhárítási Terv kidolgozása 7. Üzemeltetési, engedélyezési eljárások lefolytatása 8. Környezetvédelmi szakanyagok biztosítása 9. Adminisztrációs tevékenység
48.			Légijármű javítása, karbantartása	
49.			Repülő-üzemanyag tárolása és kiszolgálása	
50.			Repülő-üzemanyag vizsgáló labor üzemeltetése	
51.			Haditechnikai eszköz üzemanyagának tárolása és kiszolgálása	
52.			Egyéb veszélyes anyag tárolása és felhasználása	
53.			Repülőgépmosó üzemeltetése	
54.			Légijármű jégtelenítése	
55.			Légszennyező pontforrások üzemeltetése	
56.			Haditechnikai eszközök és harcanyagok technikai	
57.			kiszolgálása	
58.	X.	Honvédelmi célú állami repülések végrehajtása	Légi utántöltés	1. Környezeti kockázatok számbavétele 2. Kárelhárítási Terv kidolgozása 3. Repülési tervek környezetvédelmi, természetvédelmi (madárvédelmi) fejezetének kidolgozása
59.			Kis magasságú, földközeli repülés	
60.			Vészledobás	
61.			Ideiglenes leszállóhely kijelölése, üzemeltetése	
62.			Honvédelmi célú repülési feladatokra kijelölt légterek használata	
63.	XI.	Az MH hadrendjéből kivont, további felhasználásra feleslegessé vált inkurrens eszközök kezelése	Hadfelszerelések, harcanyagok tárolása	A rendszerből történő kivonási – különösen selejtezés, értékesítés, megsemmisítés – folyamatok felügyelete
64.			Inkurrens anyag tárolása	

A nemzetgazdasági miniszter 14/2017. (VI. 30.) NGM rendelete a pénzügyi közvetítőrendszert érintő egyes miniszteri rendeletek módosításáról

A tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény 451. § (2) bekezdés e) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 14. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, a 2. és a 3. alcím tekintetében a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 290. § (2) bekezdés e) pontjában, a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény 438. § e) pontjában és a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény 180. § (2) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 14. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. A nyilvánosan forgalomba hozott értékpapírokkal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség részletes szabályairól szóló 24/2008. (VIII. 15.) PM rendelet módosítása

- 1. §** (1) A nyilvánosan forgalomba hozott értékpapírokkal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség részletes szabályairól szóló 24/2008. (VIII. 15.) PM rendelet [a továbbiakban: 24/2008. (VIII. 15.) PM rendelet] 2. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(3) A rendkívüli tájékoztatási kötelezettségnek – a (3a) bekezdésben foglaltak kivételével – legalább a 4. mellékletben meghatározott információk vonatkozásában kell eleget tenni.”
- (2) A 24/2008. (VIII. 15.) PM rendelet 2. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:
- „(3a) A kizárólag multilaterális kereskedési rendszerbe regisztrált (szabályozott piacra vagy az OECD tagállamában bejegyzett tőzsdére be nem vezetett) értékpapír kibocsátójára vonatkozó rendkívüli tájékoztatás szabályait a multilaterális kereskedési rendszer működtetője szabályzatban állapítja meg.”

- 2. §** A 24/2008. (VIII. 15.) PM rendelet
4. melléklet 1. pont 1.4. alpontjában a „fennálló kötelezettség” szövegrész helyébe a „fennálló kibocsátói kötelezettség” szöveg,
 4. melléklet 1. pont 1.9. alpontjában a „csőd-, felszámolási, végelszámolási eljárást elrendelő jogerős végzés” szövegrész helyébe a „csőd-eljárást, felszámolást, végelszámolás megindítását elrendelő jogerős végzés” szöveg,
 4. melléklet 1. pont 1.17. alpontjában a „kibocsátó székhelyének” szövegrész helyébe a „kibocsátó cégnevének, székhelyének” szöveg,
 4. melléklet 4. pont 4.5. alpontjában a „csőd-, felszámolási, végelszámolási eljárást elrendelő jogerős végzés” szövegrész helyébe a „csőd-eljárást, felszámolást, végelszámolás megindítását elrendelő jogerős végzés” szöveg
- lép.

2. A pénzügyi szolgáltatás közvetítői, a biztosításközvetítői és a tőkepiaci üzletkötői hatósági képzéssel és hatósági vizsgával összefüggő feladatokról szóló 40/2015. (XII. 30.) NGM rendelet módosítása

- 3. §** A pénzügyi szolgáltatás közvetítői, a biztosításközvetítői és a tőkepiaci üzletkötői hatósági képzéssel és hatósági vizsgával összefüggő feladatokról szóló 40/2015. (XII. 30.) NGM rendelet [a továbbiakban: 40/2015. (XII. 30.) NGM rendelet] 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
- „1. § (1) E rendelet alkalmazása kiterjed
- a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos feladatkörében eljáró Magyar Nemzeti Bankra (a továbbiakban: Hatóság) a hatósági képzéssel és vizsgáztatással kapcsolatos feladatai tekintetében,
 - a képzést vagy képzést és vizsgáztatást végző szerv (a továbbiakban együtt: képző szerv), a vizsgabiztos és a vizsgázó e rendeletben meghatározott jogaira és kötelezettségeire,
 - a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 74. § (1) bekezdés c) pontja szerinti hatósági vizsga, a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bit.) 369. § (3) bekezdés d) pontja és (6) bekezdése szerinti hatósági vizsga, és a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól

szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.) 22/B. § (1) bekezdés c) pontja szerinti hatósági vizsga (a továbbiakban együtt: hatósági vizsga) követelményeire,
d) a hatósági vizsgával összefüggő szabályokra és a hatósági vizsgán vizsgáztatásra jogosultak körére és
e) a hatósági vizsgára felkészítő hatósági képzéssel összefüggő szabályokra.
(2) E rendelet vizsgáztatást végző szervekre és azok ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseit a Magyar Nemzeti Bankra mint vizsgáztatást végző szerve is alkalmazni kell."

- 4. §** A 40/2015. (XII. 30.) NGM rendelet 15. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) A hatósági vizsga sikeres letételét, annak típusától függően, az 5–8. melléklet szerinti tanúsítvány mint hatósági bizonyítvány igazolja, amelyet a Hatóság a vizsgajegyzőkönyv beérkezését követő öt napon belül állít ki.”
- 5. §** Hatályát veszti a 40/2015. (XII. 30.) NGM rendelet 15. § (3)–(5) bekezdése és 17. §-a.

3. A nemzetgazdasági miniszter feladatkörébe tartozó, a pénzügyi közvetítőrendszert érintő egyes miniszteri rendeletek módosításáról szóló 21/2016. (VI. 29.) NGM rendelet módosítása

- 6. §** Nem lép hatályba a nemzetgazdasági miniszter feladatkörébe tartozó, a pénzügyi közvetítőrendszert érintő egyes miniszteri rendeletek módosításáról szóló 21/2016. (VI. 29.) NGM rendelet 16. §-a és 20. § a) pontja.

4. Záró rendelkezések

- 7. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetése napján 23 órakor lép hatályba.
(2) A 3–5. § 2017. július 1-jén lép hatályba.

Varga Mihály s. k.,
nemzetgazdasági miniszter

A nemzetgazdasági miniszter 15/2017. (VI. 30.) NGM rendelete a befektetési szolgáltatási tevékenységhez, illetve a kiegészítő szolgáltatáshoz kapcsolódó ösztönzőkről

A befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény 180. § (2) bekezdés d) pontjában kapott felhatalmazás alapján és a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 14. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** (1) E rendelet hatálya kiterjed a befektetési szolgáltatási tevékenységet, illetve a kiegészítő szolgáltatást végző befektetési vállalkozásra, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény szerinti hitelintézetre (a továbbiakban: hitelintézet), befektetési alapkezelőre, azzal, hogy ahol a rendelkezés befektetési vállalkozást említ, ott hitelintézetet, illetve befektetési alapkezelőt is érteni kell.
(2) E rendeletet a befektetési vállalkozásra és hitelintézetre abban az esetben is alkalmazni kell, ha az az ügyfeleinek strukturált betétet értékesít, vagy azzal kapcsolatos tanácsadást nyújt, azzal, hogy ahol e rendelet pénzügyi eszközt említ, ott strukturált betétet is érteni kell.
- 2. §** (1) Az a befektetési vállalkozás, amely befektetési szolgáltatás vagy kiegészítő szolgáltatás ügyfélnek történő nyújtásával kapcsolatban bármely díjat vagy jutalékot fizet vagy abban részesül, vagy bármely nem pénzbeli előnyt nyújt vagy abban részesül, biztosítja, hogy a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.) 41. § (5)–(7) bekezdésében meghatározott feltételek és az e rendelet 2. § (2)–(11) bekezdésében meghatározott követelmények mindenkor teljesülnek.

- (2) A díj, jutalék vagy nem pénzbeli előny akkor tekinthető úgy, hogy célja az ügyfélnek nyújtott szolgáltatás minőségének javítása, ha
- azt az érintett ügyfélnek nyújtott további vagy magasabb szintű – a kapott ösztönzők szintjével arányos – szolgáltatás indokolja,
 - az nem szolgálja közvetlenül a benne részesülő vállalkozás, annak részvényesei vagy alkalmazottai javát az érintett ügyfél számára jelentett nyilvánvaló előny nélkül,
 - azt egy ösztönzővel kapcsolatban az érintett ügyfélnek folyamatosan nyújtott előny indokolja.
- (3) A (2) bekezdés a) pontja tekintetében magasabb szintű szolgáltatás nyújtásnak tekinthető, így különösen
- nem független befektetési tanácsadás és hozzáférés biztosítása az alkalmas pénzügyi eszközök széles skálájához, beleértve a befektetési vállalkozással szoros kapcsolatban nem lévő harmadik fél termékszolgáltatótól származó megfelelő számú pénzügyi eszközt,
 - nem független befektetési tanácsadás nyújtása kombinálva a következők valamelyikével:
 - az ügyfélnek felkínált, azon pénzügyi eszközök folyamatos alkalmasságának legalább évente történő értékelésére irányuló ajánlat, amelyekbe az ügyfél befektetett, vagy
 - más folyamatos szolgáltatás, amely valószínűleg értékes lehet az ügyfél számára, így különösen tanácsadás az ügyfél javasolt optimális eszközallokációjával kapcsolatban,
 - versenyképes áron hozzáférés biztosítása olyan pénzügyi eszközök széles köréhez, amelyek valószínűsíthetően megfelelnek az ügyfél igényeinek, beleértve a befektetési vállalkozással szoros kapcsolatban nem lévő harmadik fél termékszolgáltatótól származó megfelelő számú eszközt, és ezzel együtt vagy olyan hozzáadott értéket jelentő eszközök biztosítása, így különösen az érintett ügyfelet a befektetési döntések meghozatalában segítő vagy az érintett ügyfél számára azt lehetővé tevő objektív információs eszközök, hogy nyomon kövesse, modellezze és kiigazítsa azon pénzügyi eszközök körét, amelyekbe befektetett, vagy a pénzügyi eszközök teljesítményéről, valamint a kapcsolódó költségekről és díjakról szóló időszakos jelentések nyújtása.
- (4) A díj, jutalék vagy nem pénzbeli előny nem tekinthető elfogadhatónak, ha az adott szolgáltatások ügyfélnek való nyújtása egyoldalúvá válik, vagy torzul a díj, jutalék vagy nem pénzbeli előny következtében.
- (5) A befektetési vállalkozásnak addig folyamatosan teljesítenie kell a (2) és (3) bekezdésben meghatározott követelményeket, ameddig nyújtja vagy kapja a díjat, a jutalékat vagy a nem pénzbeli előnyt.
- (6) A befektetési vállalkozás a következők szerint bizonyítja, hogy bármely általa fizetett vagy kapott díj, jutalék vagy nem pénzbeli előny célja az ügyfélnek nyújtott érintett szolgáltatás minőségének javítása:
- a befektetési vállalkozás az általa harmadik féltől befektetési vagy kiegészítő szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban kapott minden díjról, jutalékról és nem pénzbeli előnyről belső listát vezet,
 - a befektetési vállalkozás rögzíti, hogy az általa fizetett vagy kapott, illetve az általa felhasználni kívánt díjak, jutalékok és nem pénzbeli előnyök hogyan javítják az érintett ügyfeleknek nyújtott szolgáltatások minőségét, és
 - a befektetési vállalkozás rögzíti az annak érdekében hozott lépéseit, amelyek alapján biztosítható, hogy a befektetési vállalkozás az ügyfél érdekének leginkább megfelelő módon, becsületesen, tisztességesen és szakszerűen jár el.
- (7) A harmadik felektől kapott vagy nekik nyújtott bármely kifizetés vagy előny tekintetében a befektetési vállalkozásnak az ügyfél tudomására kell hozni a (8)–(10) bekezdés szerinti információkat.
- (8) A befektetési vállalkozás az érintett befektetési vagy kiegészítő szolgáltatás nyújtását megelőzően tájékoztatja az ügyfelet a Bszt. 41. § (6) bekezdésének megfelelően az érintett kifizetésre vagy előnyre vonatkozó információkról. A kisebb, nem pénzbeli előnyök általánosságban ismertethetők. Az egy ügyfélnek nyújtott befektetési szolgáltatással kapcsolatban a befektetési vállalkozás által kapott vagy fizetett egyéb nem pénzbeli előnyöket külön kell árazni és az ügyfél tudomására hozni.
- (9) Ha a befektetési vállalkozás előzetesen nem tudta megállapítani a neki járó vagy általa nyújtandó kifizetés vagy előny összegét, és ehelyett az adott összeg kiszámítására szolgáló módszert közölte az ügyféllel, a befektetési vállalkozásnak utólagosan – amikor már megállapítható – információt kell adnia ügyfelei számára a kapott vagy nyújtott kifizetés vagy előny pontos összegéről.
- (10) A befektetési vállalkozásnak legalább évente egyszer egyedileg tájékoztatnia kell az ügyfeleit a kapott vagy nyújtott kifizetések vagy előnyök tényleges összegéről mindaddig, amíg a befektetési vállalkozás az érintett ügyfeleknek nyújtott befektetési szolgáltatásokkal kapcsolatban kapja az ösztönzőket. A kisebb, nem pénzbeli előnyök általánosságban ismertethetők.

- (11) A (7)–(10) bekezdésben foglalt követelmények végrehajtása során a befektetési vállalkozásnak figyelembe kell vennie a Bszt. 40. § (5) bekezdés c) pontjában és az (EU) 2017/565 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 50. cikkében meghatározott, a költségekre és díjakra vonatkozó szabályokat. Ha egy forgalmazási láncban több vállalkozás vesz részt, úgy minden egyes befektetési szolgáltatási tevékenységet, illetve kiegészítő szolgáltatást nyújtó befektetési vállalkozásnak közzé kell tennie az ügyfelei számára az információkat.

3. §

- (1) A független alapon befektetési tanácsadást vagy portfóliókezelést nyújtó befektetési vállalkozásnak az átvétel után a lehető leghamarabb teljes mértékben továbbítania kell ügyfeleinek mindazon díjat, jutalékot vagy pénzbeli előnyt, amelyet harmadik fél vagy egy harmadik fél nevében eljáró személy fizetett vagy biztosított az adott ügyfélnek nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatban.
- (2) A befektetési vállalkozás olyan szabályzatot alakít ki és alkalmaz, amely biztosítja, hogy független befektetési tanácsadás és portfóliókezelés nyújtásával kapcsolatban harmadik felek vagy harmadik fél nevében eljáró személyek által fizetett vagy biztosított minden díjat, jutalékot vagy pénzbeli előnyt felosszon és továbbítson az egyes ügyfelekhez.
- (3) A befektetési vállalkozásnak – így különösen az ügyfél számára biztosított rendszeres jelentések révén – tájékoztatnia kell az ügyfeleket a nekik továbbított díjakról, jutalékokról vagy pénzbeli előnyökről.
- (4) A független alapon befektetési tanácsadást vagy portfóliókezelést nyújtó befektetési vállalkozás nem fogadhat el olyan nem pénzbeli előnyt, amely az (5) bekezdésnek megfelelően nem minősül elfogadható, kisebb, nem pénzbeli előnynek.
- (5) A következő előnyök csak akkor minősülnek elfogadható, kisebb, nem pénzbeli előnynek, ha
- a pénzügyi eszközhöz vagy befektetési szolgáltatáshoz kapcsolódó információ vagy dokumentáció általános jellegű vagy személyre szabott, hogy tükrözze egy egyéni ügyfél körülményeit,
 - az harmadik féltől származó írásbeli anyag, amely vállalati kibocsátó vagy potenciális kibocsátó megbízásából és költségére – új kibocsátás reklámozása céljából – készült, vagy ha a kibocsátó a harmadik fél vállalkozást szerződés alapján alkalmazza és fizeti ilyen anyagok folyamatos összeállításának céljából, feltéve, hogy ezt a kapcsolatot egyértelműen közzéteszik az anyagban, és az anyagot egyidejűleg az arra igényt tartó befektetési vállalkozások vagy a nyilvánosság rendelkezésére bocsátják,
 - az egy konkrét pénzügyi eszköz vagy egy befektetési szolgáltatás előnyeiről és jellemzőiről szóló konferenciákon, szemináriumokon és egyéb képzéseken való részvétel,
 - az észszerűen csekély értékű vendéglátás, így különösen üzleti találkozók vagy a c) pontban említett konferenciák, szemináriumok vagy egyéb képzések során biztosított étel és ital, valamint
 - az egyéb kisebb, nem pénzbeli előny, amely nyilvánvalóan javítja az ügyfélnek nyújtott szolgáltatás minőségét, továbbá amelynek nagyságrendje és jellege a szervezet vagy az azonos csoporthoz tartozó szervezetek összessége által biztosított előnyök teljes szintjére tekintettel valószínűtlenné teszi, hogy veszélyeztetné a befektetési vállalkozás azon kötelezettségének betartását, hogy az ügyfél érdekeinek legmegfelelőbb módon járjon el.
- (6) Az elfogadható, kisebb, nem pénzbeli előnynek észszerűnek és arányosnak, valamint olyan nagyságrendűnek kell lennie, amely valószínűtlenné teszi, hogy az érintett ügyfél érdekeit hátrányosan érintő módon befolyásolja a befektetési vállalkozás magatartását.
- (7) Az elfogadható, kisebb, nem pénzbeli előnyöket azelőtt kell közzétenni, hogy sor kerülne az érintett befektetési vagy kiegészítő szolgáltatások ügyfelek számára történő nyújtására. A 2. § (7) bekezdésével összhangban a kisebb, nem pénzbeli előnyök általánosságban ismertethetők.

4. §

- Az ügyfeleknek portfóliókezelést vagy egyéb befektetési szolgáltatási tevékenységet, illetve kiegészítő szolgáltatást nyújtó befektetési vállalkozás részére harmadik fél által biztosított elemzés nem minősül ösztönzőnek, ha
- a befektetési vállalkozás saját forrásaiból teljesíti annak kifizetését, vagy
 - a befektetési vállalkozás által ellenőrzött fizetési számláról (a továbbiakban: elemzési fizetési számla) történik annak kifizetése.

5. §

- (1) A 4. § b) pont szerinti esetben a befektetési vállalkozás
- az elemzési fizetési számlán az elemzés finanszírozására szolgáló pénzeszközöket különíti el, amelynek forrását az ügyfélnek felszámított, célzott elemzési díj képezi,
 - elemzési költségvetést határoz meg, amelyet rendszeresen értékkel,

- c) megalapozott minőségi kritériumok alapján rendszeresen értékeli a vásárolt elemzés minőségét és a jobb befektetési döntések meghozatalához való hozzájárulását,
 - d) a következő információt bocsátja az ügyfél rendelkezésére:
 - da) a befektetési szolgáltatás ügyfélnek történő nyújtása előtt az elemzésre előirányzott összegre, és minden egyes ügyfél esetében az elemzési díj becsült összegére vonatkozó információ,
 - db) a harmadik fél által végzett elemzés kapcsán minden egyes ügyfél esetében felmerült teljes költségről szóló, évi gyakorisággal nyújtott információ.
- (2) Ha a befektetési vállalkozás elemzési fizetési számlát nyit, a befektetési vállalkozásnak ügyfelei vagy a Felügyelet kérésére rendelkezésre kell bocsátania egy összefoglalót
- a) az erről a számláról kifizetett szolgáltatókra vonatkozóan,
 - b) egy meghatározott időszak során az a) pont szerinti szolgáltatóknak kifizetett teljes összegre vonatkozóan,
 - c) a befektetési vállalkozás által kapott előnyökre és szolgáltatásokra vonatkozóan, valamint
 - d) arra vonatkozóan, hogy az elemzési fizetési számláról elköltött teljes összeg hogyan viszonyul az adott időszakra meghatározott elemzési költségvetéshez, feltüntetve az esetleges kedvezményeket vagy átvitelt, ha marad pénzeszköz a számlán.
- (3) Az (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásában a célzott elemzési díj
- a) csak a befektetési vállalkozás által annak céljából meghatározott elemzési költségvetésen alapulhat, hogy megállapítsa az ügyfeleinek nyújtott befektetési szolgáltatások tekintetében a harmadik fél által végzett elemzés iránti igényt, valamint
 - b) nincs az ügyfelek nevében végrehajtott ügyletek volumenéhez, illetve értékéhez kötve.
- (4) Ha az elemzési díjat az ügyleti jutalékkal együtt szedik be, az elemzési díjjal kapcsolatos minden operatív intézkedés esetében fel kell tüntetni az elkülönülten azonosítható elemzési díjat, és meg kell felelni az (1) bekezdésben foglalt feltételeknek.
- (5) A kapott elemzési díjak teljes összege nem haladhatja meg az elemzési költségvetést.
- (6) A befektetési vállalkozás az ügyféllel fennálló jogviszonyában vagy az általános üzleti feltételeiben megállapodik az ügyféllel
- a) a vállalkozás által előirányzott elemzési díjról, a díj fejében nyújtott szolgáltatás céljáról, tartalmáról és jellemzőiről,
 - b) arról, hogy az év során milyen gyakorisággal vonják le az ügyfél forrásaiból a célzott elemzési díjat, valamint
 - c) az elemzési költségvetés növelését megelőző egyértelmű tájékoztatás részletszabályairól.
- (7) A befektetési vállalkozás meghatározza a követendő eljárást arra az esetre, ha egy adott időszak végén többlet áll fenn az elemzési fizetési számlán. Az eljárás vonatkozhat pénzeszköz ügyfélnek történő visszatérítésére, vagy a következő időszakra előirányzott elemzési költségvetésbe és díjba történő beszámításra is.
- (8) Az (1) bekezdés b) pont szerinti elemzési költségvetést kizárólag a befektetési vállalkozás kezelheti, és annak a harmadik fél által végzett elemzés iránti igény észszerű értékelésén kell alapulnia. Az elemzési költségvetésből harmadik fél által végzett elemzés megvásárlására fordított összegeket megfelelő ellenőrzés és az ügyvezetés felügyelete alá kell vonni annak biztosítása érdekében, hogy azt az ügyfelek érdekeinek legmegfelelőbb módon kezeljék és használják fel.
- (9) A (8) bekezdés szerinti ellenőrzés magában foglalja az elemzés szolgáltatója felé teljesített kifizetések egyértelmű ellenőrzési nyomvonalát, valamint hogy hogyan határozták meg a kifizetett összeget az (1) bekezdés c) pontjában említett minőségi kritériumok alapján.
- (10) A befektetési vállalkozás nem használhatja fel az elemzési költségvetést és az elemzési fizetési számlát belső elemzés finanszírozására.
- (11) A befektetési vállalkozás az elemzési fizetési számla kezelését harmadik félre kiszervezheti, ha ez a megoldás lehetővé teszi a befektetési vállalkozás utasításaival összhangban a harmadik fél által végzett elemzés megvásárlását és a befektetési vállalkozás nevében indokolatlan késedelem nélkül kifizetések teljesítését az elemzés szolgáltatói felé. A kiszervezés nem érintheti a befektetési vállalkozás felelősségét.
- (12) Az (1) bekezdés c) pontjának alkalmazásában a befektetési vállalkozás minden szükséges elemet írásbeli szabályzatban rögzít, és azt ügyfelei rendelkezésére bocsátja. Ebben ki kell térni arra is, hogy a 4. § b) pont szerint finanszírozott elemzés milyen mértékben szolgálhatja az ügyfélportfóliók javát, beleértve adott esetben a különböző portfóliótípusokra alkalmazandó befektetési stratégiák figyelembevételét, valamint, hogy a befektetési vállalkozás milyen megközelítést alkalmaz az ilyen költségeknek a különböző ügyfélportfóliók közötti méltányos felosztására.

- (13) Az ügyfél javára megbízás végrehajtását végző befektetési vállalkozásnak külön díjat kell megállapítania ezen szolgáltatások kapcsán, amely díj kizárólag az ügylet végrehajtásának költségét tükrözi. Elkülönülten azonosítható díjat kell alkalmazni minden egyéb előnyre vagy szolgáltatásra, amelyet ugyanaz a befektetési vállalkozás nyújt az Európai Unióban letelepedett befektetési vállalkozásoknak; az ilyen előnyök vagy szolgáltatások nyújtását és díjait nem befolyásolhatja a végrehajtási szolgáltatások kapcsán teljesített kifizetések szintje, és nem is köthetők ahhoz.

6. § Ez a rendelet 2018. január 3-án lép hatályba.

7. § Ez a rendelet a 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az ügyfelek pénzügyi eszközeinek és pénzeszközeinek védelme, a termékirányítási kötelezettségek, valamint a díjak, jutalékok vagy pénzbeli és nem pénzbeli juttatások nyújtására vagy átvételére alkalmazandó szabályok tekintetében történő kiegészítéséről szóló, a Bizottság (EU) 2016. április 7-i 2017/593 felhatalmazáson alapuló irányelve 11–13. cikkének való megfelelést szolgálja.

Varga Mihály s. k.,
nemzetgazdasági miniszter

A nemzetgazdasági miniszter 16/2017. (VI. 30.) NGM rendelete a befektetési vállalkozás által alkalmazandó termékjövahagyási folyamatról

A befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény 180. § (2) bekezdés c) pontjában kapott felhatalmazás alapján és a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 14. pontjában foglalt feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** (1) E rendelet hatálya kiterjed a befektetési szolgáltatási tevékenységet, illetve a kiegészítő szolgáltatást végző befektetési vállalkozásra, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény szerinti hitelintézetre (a továbbiakban: hitelintézet), befektetési alapkezelőre azzal, hogy ahol a rendelkezés befektetési vállalkozást említ, ott hitelintézetet, illetve befektetési alapkezelőt is érteni kell.
- (2) E rendeletet a befektetési vállalkozásra és hitelintézetre abban az esetben is alkalmazni kell, ha az az ügyfeleinek strukturált betétet értékesít, vagy azzal kapcsolatos tanácsadást nyújt azzal, hogy ahol e rendelet pénzügyi eszközt említ, ott strukturált betétet is érteni kell.
- 2. §** A pénzügyi eszközök kialakítása magában foglalja a pénzügyi eszközök létrehozását, kifejlesztését, illetve kibocsátását. Pénzügyi eszközök kialakítása esetén a befektetési vállalkozás megfelelő és arányos módon teljesíti a 3–5. § követelményeit, figyelembe véve a pénzügyi eszköz jellegét, a befektetési szolgáltatást és a termék célpiacát.
- 3. §** (1) A befektetési vállalkozás olyan eljárásokat és intézkedéseket alakít ki és alkalmaz, amelyek biztosítják, hogy a pénzügyi eszközök kialakítása megfeleljen az összeférhetetlenség megfelelő kezelésére vonatkozó követelményeknek, beleértve a javadalmazási politikát is.
- (2) A pénzügyi eszközöket kialakító befektetési vállalkozás biztosítja, hogy a pénzügyi eszköz kialakítása ne okozzon hátrányt a végső ügyfél számára.
- (3) Ha a befektetési vállalkozás már saját számlán tartja az alapul szolgáló eszközöket, akkor biztosítja, hogy a pénzügyi eszköz kialakítása ne okozzon a piac integritásában problémát azáltal, hogy a befektetési vállalkozás a termék alapjául szolgáló eszközökkel szembeni saját kockázatát vagy kitettséget csökkenti, illetve befolyásolja.
- (4) A befektetési vállalkozás a pénzügyi eszköz kialakításakor elemzi a potenciális összeférhetetlenségeket, így különösen megvizsgálja az olyan helyzetet, amely hátrányosan érintheti a végső ügyfelet azáltal, hogy a végső ügyfél

- a) a befektetési vállalkozás által korábban tartott kitettséggel ellentétes irányú kitettséget vállal, vagy
 - b) azzal ellentétes irányú kitettséget vállal, mint amilyen kitettséget a pénzügyi eszköz értékesítése után a befektetési vállalkozás vállalni kíván.
- (5) Mielőtt a termék piacra bocsátásáról határoz, a befektetési vállalkozás mérlegeli az adott pénzügyi eszköz általi veszélyeztetést a pénzügyi piacok rendes működésére vagy stabilitására.

- 4. §**
- (1) A befektetési vállalkozás biztosítja, hogy a pénzügyi eszközök kialakításában részt vevő alkalmazottja rendelkezzen a kialakítani tervezett pénzügyi eszköz jellemzőinek és kockázatainak megértéséhez szükséges szakértelemmel.
 - (2) A befektetési vállalkozás vezető testülete ellenőrzi a vállalkozás termékjövahagyási folyamatát. A vezető testületnek szóló megfelelési jelentések a befektetési vállalkozás által kialakított pénzügyi eszközökről szóló információkat – beleértve a forgalmazási stratégiára vonatkozó információkat – tartalmaznak. A megfelelési jelentéseket a befektetési vállalkozás a Felügyelet kérésére a rendelkezésére bocsátja.
 - (3) A befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.) 21. § (2) bekezdése alapján kinevezett személy ellenőrzi a termékjövahagyási folyamatok kidolgozását és rendszeres felülvizsgálatát annak érdekében, hogy feltárásra kerüljön minden kockázat a 3–5. §-ban meghatározott kötelezettségek teljesítésének elmulasztásával kapcsolatban.
 - (4) Ha a befektetési vállalkozás egy termék kialakítása során együttműködik olyan szervezetekkel is, amelyek nem a Bszt. szerint engedélyezettek és felügyeltek vagy harmadik országbeli vállalkozásokkal, írásbeli megállapodásban rögzítik kölcsönös feladatköreiket.

- 5. §**
- (1) A befektetési vállalkozás a pénzügyi eszköz esetében kellő részletességgel azonosítja a potenciális célpiacot, és meghatározza az ügyféltípust vagy ügyféltípusokat, amelyeknek az igényeivel, jellemzőivel és céljaival a pénzügyi eszköz összeegyeztethető. E folyamat részeként a befektetési vállalkozás azonosítja azon ügyfélcsoportot vagy ügyfélcsoportokat, amelyeknek igényei, jellemzői és céljai nem összeegyeztethetők a pénzügyi eszközzel. Ha befektetési vállalkozások közösen alakítanak ki egy pénzügyi eszközt, úgy csak egy célpiacot kell azonosítani.
 - (2) A más befektetési vállalkozásokon keresztül forgalmazott pénzügyi eszközöket kialakító befektetési vállalkozás a kialakított pénzügyi eszközzel vagy hasonló pénzügyi eszközökkel, a pénzügyi piacokkal és a potenciális végső ügyfelek igényeivel, jellemzőivel és céljaival kapcsolatos tudása és múltbeli tapasztalatai alapján meghatározza azon ügyfelek igényeit és jellemzőit, akik számára a termék megfelelő.
 - (3) A befektetési vállalkozás elvégzi pénzügyi eszközei forgatókönyv-elemzését, amely magában foglalja a termék által a végső ügyfelek számára negatív kimenettel járó kockázatok értékelését, ideértve a negatív kimenetel bekövetkeztének körülményeit. A befektetési vállalkozás negatív körülmények között értékeli a pénzügyi eszközt, így különösen
 - a) a piaci környezet romlását,
 - b) a pénzügyi eszköz kialakítójánál vagy a kialakításában vagy működtetésében részt vevő harmadik személynél pénzügyi nehézségek vagy egyéb partnerkockázat felmerülését,
 - c) a pénzügyi eszköznek a forgalmazhatóság szempontjából történő életképtelenné válását, vagy
 - d) a pénzügyi eszköz iránti keresletnek a vártnál sokkal magasabb szintjét, ami megterheli a befektetési vállalkozás erőforrásait, illetve az alapul szolgáló eszköz piacát.
 - (4) A befektetési vállalkozás dönt a pénzügyi eszköznek a célpiac azonosított igényeivel, jellemzőivel és céljaival való megfeleléséről, így különösen
 - a) a pénzügyi eszköz kockázat- és nyereségprofiljának a célpiaccal való összeegyeztethetőségéről, valamint
 - b) figyelemmel van arra, hogy a pénzügyi eszköz kialakításánál az ügyfél javát szolgáló jellemzők legyenek irányadók, és nem alkalmaz olyan üzleti modellt, amelynek esetében a nyereségesség az ügyfél számára hátrányos kimenetellel jár.
 - (5) A befektetési vállalkozás kialakítja a pénzügyi eszközhöz javasolt díjszabási struktúrát, amelynek során figyelembe veszi a következőket is:
 - a) a pénzügyi eszköz költségei és díjai összeegyeztethetők legyenek a célpiac igényeivel, céljaival és jellemzőivel,
 - b) a díjak ne emésszék fel a pénzügyi eszköz elvárt hozamát, így különösen, ha a költségek vagy díjak a pénzügyi eszközhöz kapcsolódó várt adókedvezményeket majdnem elérik vagy meghaladják, valamint
 - c) a pénzügyi eszköz díjszabási struktúrája megfelelően átlátható legyen a célpiac számára, azaz ne rejtjen el díjakat, vagy ne legyen túl összetett a megértéshez.

- (6) A pénzügyi eszköz kialakítója megküld a forgalmazást végző befektetési vállalkozás részére minden olyan információt, amelyek ezen befektetési vállalkozás által ajánlani vagy értékesíteni kívánt termékek szükséges megértését és ismeretét szolgálják, annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen termékeket az azonosított célpiac igényeinek, jellemzőinek és céljainak megfelelően forgalmazzák.
- (7) A befektetési vállalkozás a forgalmazók számára a pénzügyi eszköz megfelelő megértését, és ajánlását vagy értékesítését lehetővé tevő sztenderdet használ. A befektetési vállalkozás biztosítja, hogy a forgalmazónak nyújtott, a pénzügyi eszközre vonatkozó információ magában foglalja
 - a) a pénzügyi eszköz forgalmazásának megfelelő csatornáira,
 - b) a termékjövahagyási folyamatra, és
 - c) a célpiac értékelésére vonatkozó információkat is.
- (8) A befektetési vállalkozás az általa kialakított pénzügyi eszközöket rendszeresen felülvizsgálja, figyelembe véve minden olyan eseményt, amely lényegesen befolyásolhatja az azonosított célpiac számára a kockázatot. A befektetési vállalkozás mérlegeli a pénzügyi eszköznek a célpiac igényeivel, jellemzőivel és céljaival való összhangját és a célpiac számára történő forgalmazását. A mérlegelés során azt is megvizsgálja, hogy olyan ügyfélhez, akinek az igényei, jellemzői és céljai nem egyeztethetők össze a pénzügyi eszközzel, eljutott-e a pénzügyi eszköz.
- (9) A befektetési vállalkozás a további vagy újbóli piacra bocsátás előtt felülvizsgálja a pénzügyi eszközöket olyan események tekintetében, amelyek lényegesen befolyásolhatják a befektetők számára jelentett potenciális kockázatot, valamint rendszeres időközönként értékeli a pénzügyi eszközök tervek szerinti működését. A befektetési vállalkozás meghatározza, hogy milyen gyakran vizsgálja felül pénzügyi eszközeit releváns tényezők alapján, beleértve az összetettséghez kapcsolódó tényezőket vagy a folytatott befektetési stratégia innovatív jellegét.
- (10) A befektetési vállalkozás azonosítja azokat az alapvetően fontos eseményeket, amelyek befolyásolhatják a pénzügyi eszköz potenciális kockázatát vagy a hozamával kapcsolatos várakozásokat, így különösen
 - a) egy küszöbérték átlépését, ami befolyásolja a pénzügyi eszköz hozamprofilját vagy
 - b) bizonyos kibocsátók fizetőképességét, akiknek az értékpapírjai vagy biztosítékai hatással lehetnek a pénzügyi eszköz teljesítményére.
- (11) Ha a (10) bekezdésben meghatározott események bekövetkeznek, akkor a befektetési vállalkozás
 - a) az eseményre és annak a pénzügyi eszközt érintő következményeire vonatkozó releváns információkat az ügyfél, illetve a pénzügyi eszköz forgalmazói rendelkezésére bocsátja, ha a befektetési vállalkozás nem közvetlenül ajánlja vagy értékesíti a pénzügyi eszközt az ügyfeleknek,
 - b) módosítja a termékjövahagyási folyamat során keletkezett dokumentációt, szükség esetén megváltoztatva a termékjövahagyási folyamatot is,
 - c) leállítja a pénzügyi eszköz további kibocsátását,
 - d) módosítja a pénzügyi eszközt a tisztességtelen szerződési feltételek elkerülése érdekében,
 - e) megkeresi a forgalmazót a forgalmazási folyamat módosításának megtárgyalása céljából,
 - f) megszünteti a forgalmazóval való kapcsolatot, vagy
 - g) tájékoztatja a Felügyeletet.
- (12) A befektetési vállalkozás megváltoztathatja a pénzügyi eszköz értékesítési csatornáit, ha a tudomására jut, hogy a pénzügyi eszköz értékesítése nem a tervek szerint zajlik.

6.5

- (1) A befektetési vállalkozás, amikor az ügyfeleknek kínálásra vagy ajánlásra kerülő, általa vagy más vállalkozások által kibocsátott pénzügyi eszközök és szolgáltatások köréről határoz, megfelelő és arányos módon teljesíti a 6–8. § követelményeit, figyelembe véve a pénzügyi eszköz jellegét, a befektetési szolgáltatást és a termék piacát.
- (2) A befektetési vállalkozás szabályzatban meghatározott eljárásokkal rendelkezik annak érdekében, hogy a pénzügyi eszközökről az azok kialakítóitól a releváns információkat beszerezhesse.
- (3) A befektetési vállalkozás tőle elvárható módon mindent megtesz annak biztosítása érdekében, hogy megfelelő és megbízható információkat kérjen a termékekről az azok kialakítóitól, biztosítva, hogy a termékeket a célpiac jellemzőinek, céljainak és igényeinek megfelelően forgalmazzhassa.
- (4) Ha a releváns információ nyilvánosan nem hozzáférhető, a forgalmazónak tőle elvárható módon mindent meg kell tennie, hogy megkapja a releváns információkat a kialakítótól vagy annak közvetítőjétől. Ez a kötelezettség vonatkozik mind az elsődleges, mind a másodlagos piacokon értékesített termékekre, és arányosan alkalmazandó, attól függően, hogy milyen mértékben szerezhető be nyilvánosan hozzáférhető információ és a termék mennyire összetett.

- (5) A (4) bekezdés szerinti elfogadható nyilvánosan hozzáférhető információ olyan információ, amely egyértelmű, megbízható, és a jogszabályokban rögzített tájékoztatási követelményeknek megfelelően készült.
- (6) A befektetési vállalkozás akkor is meghatározza az adott pénzügyi eszköz célpiacát, ha a pénzügyi eszköz kialakítója nem határozott meg célpiacot.

- 7. §**
- (1) A befektetési vállalkozás megfelelő termékjövahagyási folyamatot alkalmaz a befektetési vállalkozás által kínálni vagy ajánlani szándékozott termékeknek és szolgáltatásoknak az azonosított célpiac igényeivel, jellemzőivel és céljaival való összeegyeztethetősége érdekében, és hogy a tervezett forgalmazási stratégia összhangban legyen az azonosított célpiaccal.
 - (2) A befektetési vállalkozás megfelelően azonosítja és értékeli azon ügyfelek körülményeit és igényeit, akikre összpontosítani kíván, biztosítva, hogy az ügyfelek érdekei ne sérüljenek értékesítési vagy finanszírozási nyomásból eredően. E folyamat részeként a befektetési vállalkozás azonosítja azon ügyfélcsoportokat, amelyeknek igényei, jellemzői és céljai nem összeegyeztethetők a termékkel vagy szolgáltatással.
 - (3) A befektetési vállalkozás a pénzügyi eszközök kialakítóitól kapott információkat és a saját ügyfeleire vonatkozó információkat használja fel a célpiac és a forgalmazási stratégia kialakításához. Ha egy befektetési vállalkozás kialakító és forgalmazó is, úgy csak egy célpiac-értékelést szükséges készítenie.

- 8. §**
- (1) A befektetési vállalkozás az általa kínált vagy ajánlott pénzügyi eszközök és szolgáltatások köréről, valamint az érintett célpiacokról való döntéshez eljárásokat és intézkedéseket dolgoz ki és alkalmaz, amelyek biztosítják minden alkalmazandó követelménynek való megfelelést, így különösen a közzétételre, az alkalmasság vagy megfelelés értékelésére, az ösztönzőkre és az összeférhetlenség megfelelő kezelésére vonatkozó követelményeket. A forgalmazó fokozott gondossággal jár el az új termékek kínálása vagy ajánlása esetén, valamint ha az általa nyújtott szolgáltatás megváltozik.
 - (2) A befektetési vállalkozás rendszeres időközönként felülvizsgálja és aktualizálja termékjövahagyási folyamatait, annak érdekében, hogy biztosítsa azok folyamatos megalapozottságát és a céljukra való alkalmasságát, valamint szükség esetén megfelelő intézkedéseket alkalmaz.
 - (3) A befektetési vállalkozás az általa kínált vagy ajánlott pénzügyi eszközöket és az általa nyújtott szolgáltatásokat rendszeresen felülvizsgálja, amelynek során figyelembe vesz minden olyan eseményt, amely lényegesen befolyásolhatja az azonosított célpiac számára a kockázatot.
 - (4) A befektetési vállalkozás a (3) bekezdés szerinti felülvizsgálat során értékeli legalább az adott terméknek vagy szolgáltatásnak az azonosított célpiac igényeivel, jellemzőivel és céljaival való összhangját, és a tervezett forgalmazási stratégia megfelelését.
 - (5) A befektetési vállalkozás újra mérlegeli a célpiacot, illetve aktualizálja termékjövahagyási folyamatait, ha tudomására jut, hogy egy konkrét termék vagy szolgáltatás kapcsán rosszul azonosították a célpiacot, vagy a termék vagy szolgáltatás többé nem felel meg az azonosított célpiac körülményeinek, így különösen, ha a termék piaci változások miatt illikvidd vagy nagyon volatilis válik.
 - (6) A Bszt. 21. § (2) bekezdése alapján kinevezett személy ellenőrzi a termékjövahagyási folyamatok kidolgozását és rendszeres felülvizsgálatát, annak érdekében, hogy feltárásra kerüljön minden kockázat a 6–8. §-ban meghatározott kötelezettségek teljesítésének elmulasztásával kapcsolatban.
 - (7) A befektetési vállalkozás biztosítja, hogy a termékekről vagy szolgáltatásokról információt nyújtó alkalmazottja rendelkezzen a kínálni vagy ajánlani szándékozott termékek és a nyújtott szolgáltatások jellemzőinek és kockázatainak, valamint az azonosított célpiac igényeinek, jellemzőinek és céljainak megértéséhez szükséges szakértelemmel.
 - (8) A befektetési vállalkozás vezető testülete ellenőrzi a befektetési vállalkozás termékjövahagyási folyamatát az adott célpiacoknak kínált vagy ajánlott befektetési termékek és nyújtott szolgáltatások körének meghatározása céljából. A vezető testületnek szóló megfelelési jelentések a befektetési vállalkozás által kínált vagy ajánlott termékekre és a nyújtott szolgáltatásokra vonatkozó információt tartalmazzák. A megfelelési jelentéseket a befektetési vállalkozás a Felügyelet kérésére a rendelkezésére bocsátja.
 - (9) A forgalmazó információval látja el a pénzügyi eszközök kialakítóját az értékesítésről, és adott esetben, a (3) bekezdésben rögzített felülvizsgálatokról, a pénzügyi eszközök kialakítója által végzett termék-felülvizsgálatok segítése érdekében.

- (10) Ha több befektetési vállalkozás működik együtt egy termék vagy szolgáltatás forgalmazása során, akkor a termékjövahagyási folyamatokra a 6–8. §-ban meghatározott kötelezettséget a közvetlen ügyfélkapcsolattal rendelkező befektetési vállalkozás teljesíti. A közvetítő befektetési vállalkozás
- a lényeges termékinformációkat eljuttatja a pénzügyi eszközök kialakítójától a láncban utolsó forgalmazóhoz,
 - lehetővé teszi, hogy a pénzügyi eszközök kialakítója a termékértékesítésre vonatkozó információkat megkaphassa annak érdekében, hogy teljesítse a saját termékjövahagyási folyamataira vonatkozó kötelezettségeit, és
 - adott esetben alkalmazza az általa nyújtott szolgáltatások kapcsán a pénzügyi eszközök kialakítóira vonatkozó termékjövahagyási folyamatokra meghatározott kötelezettségeket.

9. § Ez a rendelet 2018. január 3-án lép hatályba.

10. § Ez a rendelet a 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az ügyfelek pénzügyi eszközeinek és pénzeszközeinek védelme, a termékirányítási kötelezettségek, valamint a díjak, jutalékok vagy pénzbeli és nem pénzbeli juttatások nyújtására vagy átvételére alkalmazandó szabályok tekintetében történő kiegészítéséről szóló, a Bizottság (EU) 2016. április 7-i 2017/593 felhatalmazáson alapuló irányelve 9. és 10. cikkének való megfelelést szolgálja.

Varga Mihály s. k.,
nemzetgazdasági miniszter

A nemzetgazdasági miniszter 17/2017. (VI. 30.) NGM rendelete az egyes szerencsejátékok engedélyezésével, lebonyolításával és ellenőrzésével kapcsolatos feladatok végrehajtásáról szóló 32/2005. (X. 21.) PM rendelet módosításáról

A szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény 38. § (2) bekezdés a)–g), i) és j) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 2. pontjában foglalt feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § Az egyes szerencsejátékok engedélyezésével, lebonyolításával és ellenőrzésével kapcsolatos feladatok végrehajtásáról szóló 32/2005. (X. 21.) PM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 10. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A helyszíni ellenőrzés esetében az ellenőrzési jogosultságot a szerencsejáték-felügyeleti hatóság alkalmazottja a szerencsejáték-felügyeleti hatóság által kiállított arcképes igazolvánnyal vagy a személyazonosság igazolására alkalmas okmánnyal, valamint a szerencsejáték-felügyeleti hatóság vezetője által kiállított, az Szjtv. hatálya alá tartozó játékok ellenőrzésére jogosultságot biztosító megbízólevéllel köteles igazolni.”

2. § A Vhr. 22. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Az ajándéksorsolásról készített közjegyzői okirat egy hiteles példányát a végelszámolás elektronikus úton való előterjesztése esetén a szerencsejáték-felügyeleti hatósághoz az okirat kiállításától számított 5 napon belül kell benyújtani. A végelszámolás személyesen vagy postai úton való előterjesztése esetén a közjegyzői okiratot a végelszámolással együtt kell benyújtani.”

3. § A Vhr. 53. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A szerencsejáték-felügyeleti hatóság játékkaszinó üzemeltetésére vonatkozó engedélyező határozatának mellékletét képezi a 10. számú melléklet szerinti tartalmi és formai elemeket tartalmazó működési engedély, amelyet a játékkaszinó bejáratánál jól látható módon ki kell függeszteni. A működési engedélyt, annak bármely okból történő megszűnésétől számított 8 napon belül a szerencsejáték-felügyeleti hatóság részére le kell adni.”

- 4. §** A Vhr. 64. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(6) A szervező a szerencsejáték-felügyeleti hatóság jóváhagyásával a játékkaszinóban ajándéksorsolás, illetve egyéb, a forgalom növelése érdekében szervezett akció (promóció) keretében – a szerencsejáték eszközöknél felhasználható – a belépőzsetonoktól különböző meghatározott értékű ajándékzsetont bocsáthat a látogatók rendelkezésére, amelynek értéke a pénztárnál nem váltható be, és a bevételek elszámolásában befizetett tétnek minősül. Az erre vonatkozó kérelmet ajándéksorsolásonként, illetve promóciónként kell személyesen vagy postai úton a szerencsejáték-felügyeleti hatósághoz benyújtani. A kérelemnek tartalmaznia kell az akció kezdő és befejező időpontját, a személyenként biztosított ajándékzsetonok értékét és számát, az akció részletes leírását, valamint az ajándékzsetonok elszámolásának részletes szabályait.”
- 5. §** A Vhr. 68. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(7) A játékkaszinó a részvételi szabályzat változásait a módosítással egyidejűleg köteles benyújtani személyesen vagy postai úton a szerencsejáték-felügyeleti hatósághoz.”
- 6. §** A Vhr. 70. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) A fogadás szervezésére jogosult kérelmező tevékenységének engedélyezése iránt kérelmet nyújt be személyesen vagy postai úton a szerencsejáték-felügyeleti hatósághoz. A szerencsejáték-felügyeleti hatóság folyamatosan szervezett totalizatóri, illetve bukmékeri rendszerű fogadás (a továbbiakban együtt: fogadási formák) szervezésére adhat engedélyt.”
- 7. §** A Vhr. 73/A. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(3) A szerencsejáték-felügyeleti hatóság kártyaterem üzemeltetésére vonatkozó engedélyező határozatának mellékletét képezi a 15. számú melléklet szerinti tartalmi és formai elemeket tartalmazó működési engedély, amelyet a kártyaterem bejáratánál jól látható módon ki kell függeszteni. A kártyaterem működésének felfüggesztése vagy bármely okból történő megszűnése esetén a működési engedélyt a felfüggesztéstől vagy a megszűnés időpontjától számított nyolc napon belül a szerencsejáték-felügyeleti hatóság részére le kell adni.”
- 8. §** (1) A Vhr. 74. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) Az Szjtv. 16. § (2) bekezdése szerinti, a szerencsejáték-felügyeleti hatósághoz benyújtott személyesen vagy postai úton bejelentésnek tartalmaznia kell:
a) a szervező nevét (cégnevét), lakóhelyét (székhelyét), fizetési számlaszámát,
b) a sorsjegyek árát,
c) a kibocsátásra kerülő sorsjegyek darabszámát, a sorsjegyek egyedi azonosítására alkalmas jelzését (sorozat, sorszám stb.),
d) a sorsolós játék nyereményalapját,
e) a sorsolós játék nyerőosztályait, a nyeremények leírását és értékét, a nyeremény azonosításának, érvényesítésének és kifizetésének módját,
f) a sorsolás helyét, idejét és lebonyolításának szabályait.”
- (2) A Vhr. 74. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) Az Szjtv. 23. §-ában foglalt ajándéksorsolás szervezése esetén – legkésőbb annak meghirdetését megelőző tíz nappal – a szerencsejáték-felügyeleti hatóság honlapján közzétett formanyomtatványon (elektronikus úrlapon) kell teljesíteni a bejelentési kötelezettséget. A bejelentést a szerencsejáték-felügyeleti hatóság honlapján közzétett számítógépes program segítségével kell kitölteni és előállítani. A bejelentést elektronikus úton vagy a kinyomtatott iratot aláírva kell személyesen vagy postai úton a szerencsejáték-felügyeleti hatósághoz benyújtani. Ezt követően a bejelentésben foglaltaktól eltérni a változtatás időpontját megelőző tíz nappal az említett formanyomtatványon benyújtott bejelentés teljesítésével lehet, azonban az eltérés a játékosok érdekeit nem sértheti.”
- (3) A Vhr. 74. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(4) Az ajándéksorsolás végelszámolását a szerencsejáték-felügyeleti hatóság honlapján közzétett formanyomtatvány (elektronikus úrlap) felhasználásával kell teljesíteni. A végelszámolást a szerencsejáték-felügyeleti hatóság honlapján közzétett számítógépes program segítségével kell kitölteni és előállítani. A végelszámolást elektronikus úton, vagy a kinyomtatott iratot aláírva személyesen vagy postai úton kell a szerencsejáték-felügyeleti hatósághoz benyújtani. A folyamatosan szervezett ajándéksorsolás végelszámolásának a 22. § (5) bekezdésének a), c) és d) pontjában szereplő adatokat sorsolásonként elkülönítve kell tartalmaznia.”

- 9. §** (1) A Vhr. 75. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) A játékautomata üzemeltetésének nyilvántartás céljából történő bejelentését játékautomatánként a szerencsejáték-felügyeleti hatóság honlapján közzétett formanyomtatványon (elektronikus úrlapon) kell teljesíteni. A bejelentést a szerencsejáték-felügyeleti hatóság honlapján közzétett számítógépes program segítségével kell kitölteni és előállítani. A kérelmet elektronikus úton vagy a kinyomtatott iratot aláírva kell személyesen vagy postai úton a szerencsejáték-felügyeleti hatóságnak benyújtani.”
- (2) A Vhr. 75. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(3) A szerencsejáték-felügyeleti hatóság a játékautomata nyilvántartásba vételéről a 13. számú melléklet szerinti tartalmi és formai elemeket tartalmazó nyilvántartásba vételi igazolást állít ki a kérelmező részére.”
- 10. §** A Vhr. 80. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) Az igazgatási-szolgáltatási díjat fizetési számlára történő készpénzbefizetés vagy átutalás útján kell megfizetni a Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01076129-00000000 Szerencsejátékok szervezésével kapcsolatos díj és bírság bevételi számla javára.”
- 11. §** A Vhr.
- a) 1. § (8) és (9) bekezdésében, 2. § (5) bekezdésében, 4. § (1) és (4) bekezdésében, 6. § (1) bekezdésében, 8. § (2) bekezdésében, 10. § (7) és (8) bekezdésében, 11. § (1) bekezdésében, 22. § (1), (8) és (9) bekezdésében, 25. § (1) bekezdésében, 43. § (2) bekezdésében, 53/A. § (1) bekezdésében, 73. § (1) bekezdésében, 73/A. § (4) bekezdésében, 85. § (1) és (2) bekezdésében, 4. számú melléklet B) pont 4., 13. és 21. alpontjában, 4. számú melléklet C) pont 4. alpont b) pontjában az „Az állami adóhatóság” szövegrész helyébe az „A szerencsejáték-felügyeleti hatóság” szöveg,
- b) 1. § (8) bekezdésében, 1/A. § (1) és (6) bekezdésében, 2. § (5) bekezdésében, 4. § (1) bekezdésében, 6. § (4) bekezdés a) pontjában, 10. § (8) bekezdésében, 11. § (2) bekezdésében, 16. §-ában, 17. §-ában, 22. § (2) és (10) bekezdésében, 24. § (1) bekezdésében, 25. § (1) bekezdésében, 26. § (3) bekezdés a) pontjában, 27. § (4) és (5) bekezdésében, 29. § (3) bekezdésében, 29. § (5) bekezdés b) pontjában, 29. § (9) bekezdésében, 33. § (3) bekezdésében, 41. § (3) bekezdésében, 42. § (1) és (2) bekezdésében, 57. § (2) bekezdés d) pontjában, 57. § (4) bekezdésében, 63. § (6) bekezdésében, 69. § (4) bekezdésében, 69. § (6) bekezdés c) pontjában, 73. § (1) bekezdésében, 73/A. § (1) bekezdésében, 73/J. § (3) bekezdésében, 73/K. § (1) bekezdésében, 73/K. § (4) bekezdés c) pontjában, 76. §-ában, 81. §-ában, 83. §-ában, 87. § 13. pontjában, 1. számú melléklet 1. pont e) alpontjában, 4. számú melléklet A) pont 9. alpont d) pontjában, 4. számú melléklet B) pont 22. alpontjában, 4. számú melléklet C) pont 1., 2. és 3. alpontjában az „az állami adóhatóság” szövegrész helyébe az „a szerencsejáték-felügyeleti hatóság” szöveg,
- c) 3. § (1) bekezdésében, 22. § (3) és (12) bekezdésében, 43. § (3) bekezdésében, 68. § (4) és (5) bekezdésében az „az állami adóhatóság” szövegrészek helyébe az „a szerencsejáték-felügyeleti hatóság” szöveg,
- d) 10. § (1) bekezdésében, 22. § (2) és (11) bekezdésében, 69. § (3) bekezdésében, 70. § (3) bekezdésében, 73. § (3) bekezdésében, 80. § (2) bekezdésében az „az állami adóhatóságnak” szövegrész helyébe az „a szerencsejáték-felügyeleti hatóságnak” szöveg,
- e) 10. § (6) bekezdésében az „az állami adóhatóságnál” szövegrész helyébe az „a szerencsejáték-felügyeleti hatóságnál” szöveg,
- f) 22. § (1) bekezdésében, 24. § (1) bekezdésében, 41. § (2) bekezdésében, 53. § (1) bekezdésében, 60. § (3) bekezdésében, 68. § (6) bekezdésében, 69. § (6) bekezdés g) és i) pontjában, 73/J. § (5) bekezdésében, 73/K. § (4) bekezdés g) és i) pontjában, 1. melléklet 1. pontjában az „az állami adóhatósághoz” szövegrész helyébe az „a szerencsejáték-felügyeleti hatósághoz” szöveg,
- g) 22. § (2) bekezdésében, 23. § (5) bekezdés b) pontjában, 27. § (6) bekezdésében, 29. § (9) bekezdésében, 40. § (2) bekezdésében, 67. § (4) bekezdésében, 69. § (5) és (7) bekezdésében, 73/K. § (3) és (6) bekezdésében, 77. § (6) bekezdésében, 4. számú melléklet D) pont 2. alpontjában az „az állami adóhatóságot” szövegrész helyébe az „a szerencsejáték-felügyeleti hatóságot” szöveg,
- h) 22. § (2) bekezdésében a „vonatkozó állami adóhatóság” szöveg helyébe a „vonatkozó szerencsejáték-felügyeleti hatóság” szöveg,

- i) 23. § (5) bekezdés a) pontjában az „a NAV Központi Irányításának” szövegrész helyébe az „a szerencsejáték-felügyeleti hatóságnak” szöveg,
- j) 2. számú mellékletében az „állami adóhatóság:” szövegrész helyébe a „Szerencsejáték-felügyeleti hatóság:” szöveg,
- k) 4. számú melléklet C) pont 4. alpont a) pontjában az „az állami adóhatóság” szövegrész helyébe az „A szerencsejáték-felügyeleti hatóság” szöveg lép.

12. § A Vhr.

- a) 10. számú melléklete helyébe az 1. melléklet,
- b) 13. számú melléklete helyébe a 2. melléklet,
- c) 15. számú melléklete helyébe a 3. melléklet lép.

13. § Ez a rendelet 2017. július 1-jén lép hatályba.

Varga Mihály s. k.,
nemzetgazdasági miniszter

1. melléklet a 17/2017. (VI. 30.) NGM rendelethez

„10. számú melléklet a 32/2005. (X. 21.) PM rendelethez

A játékkaszinó üzemeltetésére szóló működési engedély tartalmi és formai elemei

A játékkaszinó üzemeltetésére szóló működési engedélyben a tartalmi és formai elemként szerepeltetni kell

- a) a játékkaszinó működésére szóló engedély megnevezését,
- b) Magyarország címerét,
- c) a működési engedély szerencsejáték-felügyeleti hatóság által generált egyedi sorszámát,
- d) a játékkaszinó I. vagy II. kategória szerinti besorolását,
- e) a játékkaszinó közigazgatási címét,
- f) a játékkaszinót üzemeltető szerencsejáték-szervező nevét (cégnevét), székhelyét,
- g) a működési engedély érvényességének időtartamát,
- h) a működési engedély kiállításának helyét és dátumát,
- i) az engedélyező hatóság elnevezését, bélyegző lenyomatát, valamint az engedélyező hatóság vezetőjének aláírását és
- j) szövegszerű utalást arra, hogy
 - ja) a működési engedély szigorú számadású nyomtatvány,
 - jb) a működési engedélyt, annak bármely okból történő megszűnésétől számított 8 napon belül, a szerencsejáték-felügyeleti hatóság részére le kell adni,
 - jc) a működési engedélyt a játékkaszinó bejáratánál jól látható helyre kell kifüggeszteni, és
 - jd) a működési engedély másra nem ruházható át.”

2. melléklet a 17/2017. (VI. 30.) NGM rendelethez

„13. számú melléklet a 32/2005. (X. 21.) PM rendelethez

A játékautomata nyilvántartásba vételéről kiállított igazolás tartalmi és formai elemei

A játékautomata nyilvántartásba vételi igazolásban tartalmi és formai elemként szerepeltetni kell

- a) az igazolás sorszámát,
- b) Magyarország címerét és az igazolást kiállító hatóság elnevezését,
- c) a játékautomata, mint az igazolás tárgyának megnevezését,
- d) a játékautomata gyártási számát,
- e) a játékautomata mérésügyi azonosító számát,
- f) az igazolás érvényességének időtartamát,
- g) az igazolás kiadásának dátumát,
- h) az igazolást kiállító hatóság elnevezését, bélyegző lenyomatát, valamint a kiadmányozásra jogosult aláírását,
- i) az e) és f) pontok szerinti adatok védelme érdekében az ezen adattartalmat letakaró fóliát.”

3. melléklet a 17/2017. (VI. 30.) NGM rendelethez

„15. számú melléklet a 32/2005. (X. 21.) PM rendelethez

A kártyaterem üzemeltetésére szóló működési engedély tartalmi és formai elemei

A kártyaterem üzemeltetésére szóló működési engedélyben a tartalmi és formai elemként szerepeltetni kell

- a) a játékkaszinó működésére szóló engedély megnevezését,
- b) Magyarország címerét,
- c) a működési engedély szerencsejáték-felügyeleti hatóság által generált egyedi sorszámát,
- d) a kártyaterem közigazgatási címét,
- e) a kártyatermet üzemeltető szerencsejáték-szervező nevét (cégnevét), székhelyét,
- f) a működési engedély érvényességének időtartamát,
- g) a működési engedély kiállításának helyét és dátumát,
- h) az engedélyező hatóság elnevezését, bélyegző lenyomatát, valamint az engedélyező hatóság vezetőjének aláírását és
- i) szövegszerű utalást arra, hogy
 - ia) a működési engedély szigorú számadású nyomtatvány,
 - ib) a működési engedélyt, annak bármely okból történő megszűnésétől számított 8 napon belül, a szerencsejáték-felügyeleti hatóság részére le kell adni,
 - ic) a működési engedélyt a kártyaterem bejáratánál jól látható helyre kell kifüggeszteni, és
 - id) a működési engedély másra nem ruházható át.”

**A nemzetgazdasági miniszter 18/2017. (VI. 30.) NGM rendelete
egyes, az általános forgalmi adót és a jövedéki adót érintő kiváltságok, kedvezmények és mentességek
érvényesítésének végrehajtásáról szóló 11/2010. (III. 31.) PM rendelet módosításáról**

A jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény 148. § (3) bekezdésében és az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 260. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 85. § 3. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró külgazdasági és külügyminiszterrel és a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 77. §-ában meghatározott feladatkörében eljáró honvédelmi miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

- 1. §** Az egyes, az általános forgalmi adót és a jövedéki adót érintő kiváltságok, kedvezmények és mentességek érvényesítésének végrehajtásáról szóló 11/2010. (III. 31.) PM rendelet (a továbbiakban: PM rendelet) 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
- „1. § E rendelet hatálya
- a) az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 107. és 108. §-ának és
- b) – ha a jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: Jöt.) szerinti adó-visszaigénylésre jogosult a Jöt. 53. § (1) bekezdés d) pont da) és db) alpontjában meghatározott személy, szervezet – a Jöt. 12. § c) pontjának végrehajtására terjed ki.”
- 2. §** (1) A PM rendelet 2. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(1) Az Áfa tv. 107. § (1) bekezdésében meghatározott személy, szervezet általános forgalmi adó (a továbbiakban: áfa) alóli mentességre való jogosultságát (a továbbiakban: áfa-mentességre jogosított személy, szervezet), továbbá a Jöt. 53. § (1) bekezdés d) pont da) és db) alpontjában meghatározott személy, szervezet a jövedéki adó, dohánygyártmány esetében pedig a jövedéki adó és az áfa (a továbbiakban együtt: jövedéki adó) visszaigénylése iránti jogosultságát (a továbbiakban: jövedékiadó-mentességre jogosított személy, szervezet) – kérelmére – a fogadó állam hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósága által kiállított okirattal igazolja.”
- (2) A PM rendelet 2. § (2) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- [Az (1) bekezdésben említett okirat kötelező adattartalma – ha az Európai Unió kötelező jogi aktusa másként nem rendelkezik – a következő:]
- „b) az áfa-mentességre jogosított személy, szervezet, a jövedékiadó-mentességre jogosított személy, szervezet (a továbbiakban együtt: feljogosított személy, szervezet) neve és a kiküldetés helye szerinti államban található állandó tartózkodási helyének, kirendeltségének, telephelyének, irodájának vagy székhelyének címe, a kiküldetés helye szerinti államban található állandó tartózkodási hely, kirendeltség, telephely, székhely hiányában állandó lakóhelyének vagy székhelyének címe.”
- 3. §** A PM rendelet 8. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép és a § a következő (3) bekezdéssel egészül ki:
- „(2) A kérelemmel együtt a mentességi igazolás eredeti példányát is be kell nyújtani, kivéve, ha a mentességi igazolás hatályosságából más következik. Utóbbi esetben a mentességi igazolást a hatályossága alatt elegendő csak egyszer, az első alkalommal benyújtani, feltéve, hogy ez idő alatt az adó visszaigénylése iránti jog Áfa tv.-ben és Jöt.-ben meghatározott feltételei változatlanul teljesülnek.
- (3) A magyarországi kiküldetés (akkreditálás) mentességi igazolásban jelzett időtartamának lerövidülése esetén a 3. § (1) és (2) szerinti hatóság – a rendelkezésére álló információk alapján – a mentességi igazolást visszavonja és erről haladéktalanul értesíti az állami adó- és vámhatóságot.”
- 4. §** A PM rendelet 9. § (2) bekezdése a következő h) ponttal egészül ki:
- [Az (1) bekezdésen kívül a kérelemnek tartalmaznia kell még a (3) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott okiratok szerinti részletezésben a következő adatokat is:]
- „h) vendéglátóipari szolgáltatás esetén – ha az a diplomáciai és hivatásos konzuli képviselet vagy nemzetközi szervezet által rendezett fogadás – a résztvevők száma főben kifejezve.”
- 5. §** A PM rendelet
2. § (2) bekezdés d) pontjában az „érvényességének” szövegrész helyébe a „hatályosságának” szöveg,
 3. § (1) bekezdésében a „Külügyminisztérium” szövegrész helyébe a „külpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium” szöveg,
 4. §-ában az „Európai Közösség (a továbbiakban: Közösség)” szövegrész helyébe az „Európai Unió” szöveg,
 4. §-ában az „a Közösség” szövegrész helyébe az „az Európai Unió” szöveg,
 5. § (3) bekezdésében az „érvényessége” szövegrész helyébe a „hatályossága” szöveg,
 6. § (2) bekezdésében, 9. § (2) bekezdés g) pontjában és (3) bekezdés b) pontjában az „a vámhatóság” szövegrész helyébe az „az állami adó- és vámhatóság” szöveg,
 8. § (1) bekezdésében, 13. § (1)–(3) bekezdésében, 14. §-ában, 15. § (1) bekezdésében, 16. §-ában, 17. § (2) bekezdésében és 19. § (1) bekezdésében az „adóhatóság” szövegrész helyébe az „adó- és vámhatóság” szöveg,
 9. § (2) bekezdés f) pontjában az „adatok és” szövegrész helyébe az „adatok,” szöveg,
 9. § (2) bekezdés g) pontjában a „jövedéki adó” szövegrész helyébe a „jövedéki adó, és” szöveg,

10. 9. § (3) bekezdés b) pontjában az „eredeti példánya” szövegrész helyébe a „számát tartalmazó irat” szöveg,
11. 9. § (3) bekezdés c) pont cc) alpontjában a „Jöt. 47/A. és 47/B. §-ában” szövegrész helyébe a „Jöt.-ben a feljogosított személy, szervezet számára” szöveg,
12. 11. §-ában az „a Közösség” szövegrészek helyébe az „az Európai Unió” szöveg,
13. 17. § (2) és (3) bekezdésében az „adóhatóságnak” szövegrész helyébe az „adó- és vámhatóságnak” szöveg,
14. 22. § (1) bekezdés b) pontjában a „Jöt. 47/A. és 47/B. §-ával” szövegrész helyébe a „Jöt.-tel” szöveg lép.

6. § Hatályát veszti a PM rendelet

1. 9. § (2) bekezdés f) pontjában az „alapja és” szövegrész,
2. 13. § (2) bekezdésében a „postai úton” szövegrész.

7. § Ez a rendelet 2017. július 1-jén lép hatályba.

Varga Mihály s. k.,
nemzetgazdasági miniszter

**A nemzeti fejlesztési miniszter 23/2017. (VI. 30.) NFM rendelete
az egyetemes szolgáltatók részére vételre felajánlott földgázforrás és a hazai termelésű földgáz
mennyiségéről és áráról, valamint az igénybevételre jogosultak és kötelezettek köréről szóló
67/2016. (XII. 29.) NFM rendelet módosításáról**

A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény 133. § (1) bekezdés 3. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 7. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** Az egyetemes szolgáltatók részére vételre felajánlott földgázforrás és a hazai termelésű földgáz mennyiségéről és áráról, valamint az igénybevételre jogosultak és kötelezettek köréről szóló 67/2016. (XII. 29.) NFM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:
- „(5) A GET 141/A. §-a szerinti forrásfelajánlásból igénylő egyetemes szolgáltató köteles a volt közüzemi nagykereskedőnek és a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalnak (a továbbiakban: Hivatal) megküldeni a felajánlásból történő vételezésének tervezett mennyiségeit havi bontásban.”
- 2. §** Az R. 2. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(5) A GET 141/J. §-a szerinti forrásfelajánlásból igénylő egyetemes szolgáltató köteles a volt közüzemi nagykereskedőnek és a Hivatalnak megküldeni a felajánlásból történő vételezésének tervezett mennyiségeit havi bontásban.”
- 3. §** (1) Az R. 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
(2) Az R. 2. melléklete a 2. melléklet szerint módosul.
(3) Az R. 4. melléklete helyébe a 3. melléklet lép.
- 4. §** Az R.
- a) 3. § (2) bekezdésében a „Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a továbbiakban: Hivatal)” szövegrész helyébe a „Hivatal” szöveg,
 - b) 5. § (3) bekezdésében a „15” szövegrészek helyébe a „20” szöveg lép.

5. § Ez a rendelet 2017. július 1-jén lép hatályba.

Dr. Seszták Miklós s. k.,
nemzeti fejlesztési miniszter

1. melléklet a 23/2017. (VI. 30.) NFM rendelethez
„1. melléklet a 67/2016. (XII. 29.) NFM rendelethez

Az 1. § szerinti földgázforrás ára és mennyisége 2017. harmadik negyedévre, valamint a felek köre

A Magyar Földgázkereskedő Zrt. mint volt közüzemi nagykereskedő által értékesítendő földgázforrás legmagasabb hatósági ára és mennyisége:

	A	B	C	D	E
1.	hónap	szereződött egyetemes szolgáltató	nem földgáztárolóból származó földgázforrás mennyisége (kWh)	földgáztárolóból származó földgázforrás mennyisége (kWh)	földgázforrás ára (forint/kWh)
2.	július	Főgáz Zrt.	376 740 000	0	5,999
3.	augusztus	Főgáz Zrt.	387 030 000	0	5,999
4.	szeptember	Főgáz Zrt.	582 000 000	0	5,999

2. melléklet a 23/2017. (VI. 30.) NFM rendelethez

Az R. 2. melléklet 1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. A Magyar Földgázkereskedő Zrt. mint volt közüzemi nagykereskedő által a 2. § (1) bekezdése szerint értékesítendő földgázforrás legmagasabb hatósági ára és mennyisége 2017. harmadik negyedévre:

	A	B	C	D
1.	hónap	szereződött egyetemes szolgáltató	földgázforrás mennyisége (kWh)	földgázforrás mennyiségarányos díja (forint/kWh)
2.	július	Főgáz Zrt.	132 405 000	5,999
3.	augusztus	Főgáz Zrt.	132 405 000	5,999
4.	szeptember	Főgáz Zrt.	203 700 000	5,999

3. melléklet a 23/2017. (VI. 30.) NFM rendelethez

„4. melléklet a 67/2016. (XII. 29.) NFM rendelethez

A volt közüzemi nagykereskedőre vonatkozó, a 4. § szerinti hazai termelésű földgáz legmagasabb hatósági ára és mennyisége 2017. harmadik negyedévre

	A	B	C
1.	volt közüzemi nagykereskedő	földgázforrás mennyisége (kWh)	földgázforrás ára (forint/kWh)
2.	Magyar Földgázkereskedő Zrt.	1 985 788 988	3,222

A nemzeti fejlesztési miniszter 24/2017. (VI. 30.) NFM rendelete**A Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat létrehozásával összefüggő miniszteri rendeletek módosításáról**

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 82. § (3) bekezdés c) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 5. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 21. § 10. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró belügyminiszterrel egyetértésben –,

a 2. alcím tekintetében a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 82. § (3) bekezdés a) és c) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 5. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 21. § 10. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró belügyminiszterrel egyetértésben –,

a 3. és 4., valamint a 10. alcím tekintetében a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 50/A. § (2) bekezdés h) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 5. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

az 5. alcím tekintetében a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 50/A. § (2) bekezdés m) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 5. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 6. alcím tekintetében a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 50/A. § (2) bekezdés d) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 5. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 7. alcím tekintetében a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 50/A. § (2) bekezdés l) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 5. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 8. alcím tekintetében a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 50/A. § (2) bekezdés f) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 5. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 9. alcím tekintetében a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 50/A. § (2) bekezdés j) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 5. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

11. alcím tekintetében a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 50/A. § (2) bekezdés p) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 5. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 12. alcím tekintetében a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 50/A. § (2) bekezdés o) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 5. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 13. alcím tekintetében a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 78. § (1a) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 18. cikk (2) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 21. § 21. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró belügyminiszterrel és a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 77. §-ában meghatározott feladatkörében eljáró honvédelmi miniszterrel egyetértésben –,

a 14. alcím tekintetében a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 50/A. § (3) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 5. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 1. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró nemzetgazdasági miniszterrel egyetértésben –,

a 20. § tekintetében a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 31. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 7. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 2. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró nemzetgazdasági miniszterrel egyetértésben –

a következőket rendelem el:

1. A gazdasági és közlekedési ágazat katasztrófavédelmi feladatairól szóló 33/2003. (V. 20.) GKM rendelet módosítása

- 1. §** A gazdasági és közlekedési ágazat katasztrófavédelmi feladatairól szóló 33/2003. (V. 20.) GKM rendelet
5. § (1) bekezdés b) pontjában a „Magyar Bányászati és Földtani Hivatal” szövegrész helyébe a „Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat (a továbbiakban: MBFSZ)” szöveg;
 7. § e) és g) pontjában az „a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal” szövegrész helyébe az „az MBFSZ” szöveg lép.

2. A gazdasági és közlekedési főügyeleti rendszer létrehozásáról, működéséről, valamint egyes bejelentési kötelezettségekről szóló 59/2005. (VII. 18.) GKM rendelet módosítása

- 2. §** A gazdasági és közlekedési főügyeleti rendszer létrehozásáról, működéséről, valamint egyes bejelentési kötelezettségekről szóló 59/2005. (VII. 18.) GKM rendelet
1. § (4) bekezdés c) pontjában a „Magyar Bányászati és Földtani Hivatal” szövegrész helyébe a „Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat (a továbbiakban: MBFSZ)” szöveg;
 7. § (1) bekezdésében az „a Magyar Bányászati és Földtani Hivatallal” szövegrész helyébe az „az MBFSZ-szel” szöveg lép.

3. A szénhidrogén szállítóvezetékek biztonsági követelményeiről és a Szénhidrogén Szállítóvezetékek Biztonsági Szabályzata közzétételéről szóló 79/2005. (X. 11.) GKM rendelet módosítása

- 3. §** A szénhidrogén szállítóvezetékek biztonsági követelményeiről és a Szénhidrogén Szállítóvezetékek Biztonsági Szabályzata közzétételéről szóló 79/2005. (X. 11.) GKM rendelet [a továbbiakban: 79/2005. (X. 11.) GKM rendelet] 3. § (3) és (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:
- „(3) A Műszaki Bizottság 10 fő szakértő tagból áll, akiknek tagsági jogviszonya a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat (a továbbiakban: MBFSZ) elnökének előterjesztése alapján miniszteri megbízással jön létre.
- (4) A Műszaki Bizottság tagjaira az MBFSZ elnöke a szakági, szakmai köztestületek (a Magyar Mérnöki Kamara Gáz és Olajipari Tagozat, Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Kőolaj, Földgáz és Víz Szakosztály), a Magyar Bányászati Szövetség, valamint a szakági tudományos és felsőoktatási intézmények ajánlásait figyelembe véve tesz előterjesztést. A Műszaki Bizottság mindenkori egy tagját az MBFSZ adja.”

- 4. §** A 79/2005. (X. 11.) GKM rendelet 3. § (6) bekezdésében az „MBFH” szövegrész helyébe az „MBFSZ” szöveg lép.

4. A gázelosztó vezetékek biztonsági követelményeiről és a Gázelosztó Vezetékek Biztonsági Szabályzata közzétételéről szóló 80/2005. (X. 11.) GKM rendelet módosítása

- 5. §** A gázelosztó vezetékek biztonsági követelményeiről és a Gázelosztó Vezetékek Biztonsági Szabályzata közzétételéről szóló 80/2005. (X. 11.) GKM rendelet
3. § (3) bekezdés b) pontjában a „Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (a továbbiakban: MBFH)” szövegrész helyébe a „Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat (a továbbiakban: MBFSZ)” szöveg;
 3. § (5) bekezdésében az „MBFH” szövegrész helyébe az „MBFSZ” szöveg lép.

5. A bányászati hulladékok kezeléséről szóló 14/2008. (IV. 3.) GKM rendelet módosítása

- 6. §** A bányászati hulladékok kezeléséről szóló 14/2008. (IV. 3.) GKM rendelet 17. § (8) bekezdésében a „Magyar Bányászati és Földtani Hivatal” szövegrész helyébe a „Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat” szöveg lép.

6. A bányatérképek méretarányára és tartalmára vonatkozó Bányabiztonsági Szabályzatról szóló 10/2010. (II. 26.) KHEM rendelet módosítása

- 7. §** A bányatérképek méretarányára és tartalmára vonatkozó Bányabiztonsági Szabályzatról szóló 10/2010. (II. 26.) KHEM rendelet 22. § (8) bekezdésében a „Magyar Bányászati és Földtani Hivatalnak” szövegrész helyébe a „Magyar Bányászati és Földtani Szolgálatnak” szöveg lép.

7. A hites bányamérőről szóló 12/2010. (III. 4.) KHEM rendelet módosítása

- 8. §** A hites bányamérőről szóló 12/2010. (III. 4.) KHEM rendelet
3. § (1) bekezdésében a „Magyar Bányászati és Földtani Hivatalhoz (a továbbiakban: MBFH)” szövegrész helyébe a „Magyar Bányászati és Földtani Szolgálathoz (a továbbiakban: MBFSZ)” szöveg;
 7. § (3) bekezdésében az „MBFH” szövegrész helyébe az „MBFSZ” szöveg lép.

8. Az Általános Robbantási Biztonsági Szabályzatról szóló 13/2010. (III. 4.) KHEM rendelet módosítása

- 9. §** Az Általános Robbantási Biztonsági Szabályzatról szóló 13/2010. (III. 4.) KHEM rendelet 1. melléklet 6. pontjában a „Magyar Bányászati és Földtani Hivatalról szóló kormányrendelet” szövegrész helyébe a „Magyar Bányászati és Földtani Szolgálatról szóló kormányrendelet” szöveg lép.

9. A földtani szakértői tevékenység folytatásának részletes szabályairól szóló 40/2010. (V. 12.) KHEM rendelet módosítása

- 10. §** A földtani szakértői tevékenység folytatásának részletes szabályairól szóló 40/2010. (V. 12.) KHEM rendelet [a továbbiakban: 40/2010. (V. 12.) KHEM rendelet] 7. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„7. § Az MBFSZ törli a földtani szakértőt a nyilvántartásból, ha
- a tevékenység folytatásától a bíróság vagy az MBFSZ jogerősen eltiltotta,
 - bejelentette a tevékenység befejezését, vagy
 - elhalálozott.”
- 11. §** A 40/2010. (V. 12.) KHEM rendelet
1. §-ában a „Magyar Bányászati és Földtani Hivatalhoz (a továbbiakban: MBFH)” szövegrész helyébe a „Magyar Bányászati és Földtani Szolgálathoz (a továbbiakban: MBFSZ)” szöveg;
 3. § (6) bekezdésében az „MBFH” szövegrész helyébe az „MBFSZ” szöveg lép.
- 12. §** Hatályát veszti a 40/2010. (V. 12.) KHEM rendelet 9. § (5) bekezdése.

10. A bányafelügyelet hatáskörébe tartozó tevékenység során bekövetkezett súlyos üzemzavar és súlyos baleset bejelentésének és vizsgálatának rendjéről szóló biztonsági szabályzatról szóló 9/2013. (III. 22.) NFM rendelet módosítása

- 13. §** A bányafelügyelet hatáskörébe tartozó tevékenység során bekövetkezett súlyos üzemzavar és súlyos baleset bejelentésének és vizsgálatának rendjéről szóló biztonsági szabályzatról szóló 9/2013. (III. 22.) NFM rendelet [a továbbiakban: 9/2013. (III. 22.) NFM rendelet] 3. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) A bejelentést
- a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálatról szóló kormányrendelet szerinti kijelölt kormányhivatal,
 - a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat (a továbbiakban: MBFSZ),
 - ha a súlyos üzemzavar vagy súlyos baleset bányászati hulladékkezelés során következik be, vagy az üzemzavar környezetszennyezést, környezetkárosodást okozott, illetve a környezetkárosodás védett természeti területen, Natura 2000 területen történt, vagy azokra hatást gyakorol, a területi környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság, valamint

d) a megyei, fővárosi katasztrófavédelmi igazgatóság részére a súlyos üzemzavar vagy a súlyos baleset bekövetkezésétől vagy az arról való tudomásszerzéstől számított 2 órán belül szóban, és a következő munkanapon – az addig megismert tények és körülmények közlésével együtt – írásban kell megtenni.”

14. § A 9/2013. (III. 22.) NFM rendelet

- a) 9/A. § (2) és (3) bekezdésében az „MBFH-nak” szövegrész helyébe az „MBFSZ-nek” szöveg;
- b) 9/A. § (3) bekezdésében az „MBFH” szövegrész helyébe az „MBFSZ” szöveg lép.

11. A bányüzem felelős műszaki vezetőjének kijelöléséről szóló 16/2013. (IV. 19.) NFM rendelet módosítása

15. § A bányüzem felelős műszaki vezetőjének kijelöléséről szóló 16/2013. (IV. 19.) NFM rendelet 7. § (4) bekezdésében a „Magyar Bányászati és Földtani Hivatal” szövegrész helyébe a „Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat” szöveg lép.

12. A bányászati koncessziós pályázati eljárásról szóló 8/2014. (II. 18.) NFM rendelet módosítása

16. § A bányászati koncessziós pályázati eljárásról szóló 8/2014. (II. 18.) NFM rendelet

- a) 1. § (1) bekezdésében a „Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (a továbbiakban: MBFH)” szövegrész helyébe a „Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat (a továbbiakban: MBFSZ)” szöveg;
- b) 3. §-ában, 4. § (4) bekezdésében az „MBFH” szövegrész helyébe az „MBFSZ” szöveg;
- c) 10. §-ában az „MBFH” szövegrészek helyébe az „MBFSZ” szöveg lép.

13. A nemzeti fejlesztési miniszter feladat- és hatáskörét érintően a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyek meghatározásáról szóló 18/2015. (IV. 10.) NFM rendelet módosítása

17. § A nemzeti fejlesztési miniszter feladat- és hatáskörét érintően a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső személyek meghatározásáról szóló 18/2015. (IV. 10.) NFM rendelet [a továbbiakban: 18/2015. (IV. 10.) NFM rendelet] 1. melléklet C. pont 4. alpontjában a „Magyar Bányászati és Földtani Hivatalnál” szövegrész helyébe a „Magyar Bányászati és Földtani Szolgálatnál” szöveg lép.

18. § Hatályát veszti a 18/2015. (IV. 10.) NFM rendelet 1. melléklet D. pont 2. alpontja.

14. A bányafelügyelet részére fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról és egyéb eljárási költségekről, valamint a felügyeleti díj fizetésének részletes szabályairól szóló 78/2015. (XII. 30.) NFM rendelet módosítása

19. § A bányafelügyelet részére fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról és egyéb eljárási költségekről, valamint a felügyeleti díj fizetésének részletes szabályairól szóló 78/2015. (XII. 30.) NFM rendelet

- a) 1. § (2) bekezdésében a „Magyar Bányászati és Földtani Hivatalról szóló 267/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.)” szövegrész helyébe „a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálatról szóló Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.)” szöveg;
- b) 1. § (3) bekezdésében a „Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (a továbbiakban: MBFH)” szövegrész helyébe a „Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat (a továbbiakban: MBFSZ)” szöveg;
- c) 2. § (2) és (5) bekezdésében, 4. § (2) bekezdésében, 6. § (1), (3)–(4) és (6) bekezdéseiben az „MBFH” szövegrész helyébe az „MBFSZ” szöveg;
- d) 2. § (2) bekezdésében, 6. § (5) bekezdésében az „MBFH-nak” szövegrész helyébe az „MBFSZ-nek” szöveg lép.

15. Az energiagazdálkodási céllelőirányzatba történő befizetésekkel kapcsolatban elismert költségekről és befizetésekről szóló 133/2004. (XII. 14.) GKM rendelet hatályon kívül helyezése

- 20. §** Hatályát veszti az energiagazdálkodási céllelőirányzatba történő befizetésekkel kapcsolatban elismert költségekről és befizetésekről szóló 133/2004. (XII. 14.) GKM rendelet.

16. Záró rendelkezések

- 21. §** Ez a rendelet 2017. július 1-jén lép hatályba.

Dr. Seszták Miklós s. k.,
nemzeti fejlesztési miniszter

A nemzeti fejlesztési miniszter 25/2017. (VI. 30.) NFM rendelete a magyar légtér légiközlekedés céljára történő kijelöléséről szóló 26/2007. (III. 1.) GKM–HM–KvVM együttes rendelet módosításáról

A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 74. § (1) bekezdés n) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 13. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 77. §-ában meghatározott feladatkörében eljáró honvédelmi miniszterrel, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 65. § 8. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró földművelésügyi miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

- 1. §** A magyar légtér légiközlekedés céljára történő kijelöléséről szóló 26/2007. (III. 1.) GKM–HM–KvVM együttes rendelet (a továbbiakban: R.) az 1/A. §-t megelőzően a következő alcím címmel egészül ki:
„Légtér kijelölése és a légtérszerkezet felülvizsgálata”
- 2. §** Az R. 1/D. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(6) Az (5) bekezdésben meghatározott biztonsági felmérés elkészítésének vezetésére alkalmasnak az a személy tekinthető, aki a 4. melléklet 4. pontjában meghatározott képzést elvégezte.”
- 3. §** Az R. „Légtér kijelölése és a légtérszerkezet felülvizsgálata” alcíme a következő 1/E–1/H. §-sal egészül ki:
„1/E. § Ha a korlátozott légtér kijelölésére irányuló javaslat indoka a katasztrófavédelemről szóló törvény szerinti veszélyes anyagokkal foglalkozó vagy veszélyes tevékenységet végző létesítmény vagy üzem katasztrófavédelmi szempontú védelme, az NLKM kikéri a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szervének véleményét a korlátozás szükségessége tekintetében. Az NLKM a döntési javaslat előkészítése során a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szervének véleményét figyelembe veszi.
1/F. § (1) Az NLKM gondoskodik az e rendeletben meghatározott légterek működésének ötévente történő felülvizsgálatáról. A felülvizsgálat során meg kell vizsgálni azon feltételek fennállását, amelyek a légtér kijelölését indokolták, valamint azt, hogy a légtér e rendeletben meghatározottak szerint működik-e.
(2) Ha az (1) bekezdés szerinti felülvizsgálat eredményeként az NLKM indokoltnak tartja valamely légtér
a) módosítását, felhívja a kérelmezőt a módosítás kezdeményezésére,
b) megszüntetését, egyeztetést folytat le a légtér kijelölését kezdeményezővel, amelynek eredménye alapján a légtér kijelölés megszüntetésének indokoltsága esetén a légtér kijelölés megszüntetésére vonatkozó tervet az 1/A. § szerint felterjeszti a közlekedésért felelős miniszternek.
1/G. § Azon légterek esetében, amelyek üzemeltetését e rendelet előírásai szerint a Budapest ATS Központ részére be kell jelenteni, a légiforgalom irányítására kijelölt szervezet tájékoztatja az NLKM-et, ha a légtér 12 hónapon keresztül folyamatosan nem üzemelt.

1/H. § Az 1/G. §-ban és a 3/A. § (4) bekezdésében meghatározott tájékoztatás alapján az NLKM az 1/F. §-ban meghatározott felülvizsgálati eljárástól függetlenül felülvizsgálja az érintett légtér működését. Ennek során a felülvizsgálatra vonatkozó szabályok szerint jár el.”

4. § Az R. a 3. §-t követően a következő alcímmel egészül ki:

„A forgalmi tájékoztató körzet

3/A. § (1) Forgalmi tájékoztató körzet (a továbbiakban: TIZ légtér) csak abban az esetben üzemelhet, ha abban repülőtéren repüléstájékoztató szolgálatot (a továbbiakban: AFIS) nyújtanak.

(2) A légiközlekedési hatóság, ha megállapítja, hogy a TIZ légtérben az AFIS nyújtására kijelölt szervezet egybefüggően – kivéve, ha ez a szervezet önhibáján kívül történik –

a) 1 hónapig nem nyújt szolgáltatást és a TIZ légtér nem üzemel, a szervezet tanúsítványát felfüggeszti,

b) 1 évig nem nyújt szolgáltatást és a TIZ légtér nem üzemel, a szervezet tanúsítványát visszavonja.

(3) Ha a TIZ légtér a (2) bekezdésben meghatározottak szerint nem üzemel, a légiközlekedési hatóság kezdeményezi ennek légiforgalmi tájékoztatásként történő közzétételét.

(4) Ha a TIZ légtér 12 hónapon keresztül folyamatosan nem üzemel, a légiközlekedési hatóság tájékoztatja az NLKM-et.”

5. § (1) Az R. 15. § (5) bekezdés a) pont ab) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Ha

az eseti légtér kijelölését)

„ab) olyan légtérben tervezik, amelyben AFIS-t látnak el,”

(a kérelemhez a kérelmezőnek mellékelnie kell az illetékes légiforgalmi szolgáltató véleményét a közzétett repülési eljárások biztonságos végrehajthatóságáról az eseti légtér kijelölése esetén, valamint a 2150/2005/EK bizottsági rendelet 7. cikkében meghatározott biztonsági elemzést a 4. melléklet 3.2. és 3.6. pontjában foglalt tartalmi követelmények szerint.)

(2) Az R. 15. §-a a következő (5a) bekezdéssel egészül ki:

„(5a) Eseti légtér kijelölése iránti kérelem esetén, ha a kérelmezett eseti légtér átlapol egy CTR vagy TIZ légtérrel nem rendelkező repülőtér vonatkoztatási pontjától számított 3 km sugarú kör alapterületű 2000 láb AMSL magasságú légtérrel, a kérelemhez csatolni kell a repülőtér üzemben tartójának véleményét a repülőtér biztonságos működésének végrehajthatóságáról, valamint a 2150/2005/EK bizottsági rendelet 7. cikkében meghatározott biztonsági felmérést a 4. melléklet 3.2. és 3.6. pontjában foglalt tartalmi követelmények szerint.”

(3) Az R. 15. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az eseti légtér felső határát – a (7) bekezdésben foglalt kivétellel –, valamint ha az ellenőrzött légtérben kijelölt eseti légtér alsó határa nem a földfelszín, akkor az eseti légtér alsó határát is úgy kell megállapítani, hogy az 500 lábra (150 m) végződjön.”

(4) Az R. 15. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Ha az eseti légtér kijelölése a pilóta nélküli légi járművek számára történik, a (6) bekezdésben foglaltaktól el lehet térni.”

6. § Az R. 15/A. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az eseti légtér kijelölésére vonatkozó határozatnak – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvényben foglaltakon túl – tartalmaznia kell a kérelemben megadott adatokat, valamint a (6) bekezdésben meghatározott közzététel során megjelenítendő tájékoztatás szövegét.”

7. § Az R. 16. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az eseti légtérben üzemelő légi jármű legfeljebb 500 láb (150 m) távolságra közelítheti meg

a) az ellenőrzött légtérben kijelölt eseti légtér felső magasságát,

b) az eseti légtér alsó határát, ha az nem a földfelszín, és az eseti légtérben jelölték ki, amelynek alsó határa nem a földfelszín.”

- 8. §** Az R. „Az eseti légtér igénybevétele” alcíme a következő 16/B. §-sal egészül ki:
„16/B. § Ha az eseti légtér vagy annak egy részét a 3. mellékletben meghatározott, a légiközlekedési hatóság engedélyével igénybe vehető korlátozott légtérben jelölik ki, akkor az eseti légtér a 15/A. § (2) bekezdés f) pontjában meghatározott légtérigénylő hozzájárulásával és a légiközlekedési hatóságnak a korlátozott légtér igénybevételére vonatkozó engedélyével vehető igénybe.”
- 9. §** (1) Az R. 18/A. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) Drop Zone légtér kijelölése iránti kérelmet a repülőtéren légiforgalmi szolgálatot ellátó szervezet, vagy ennek hiányában a repülőtér üzemben tartója vagy az általa megbízott szervezet nyújthat be.”
- (2) Az R. 18/A. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:
„(2a) A Drop Zone légtér oldalhatárainak megállapítása során az ejtőernyős ugrást végző személyek biztonságát kell figyelembe venni azzal, hogy törekedni kell a légtér minél kisebb méretére, és annak meghatározásához az ugráshoz használt légijármű emelkedése nem vehető figyelembe.”
- (3) Az R. 18/A. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:
„(4) A Drop Zone légtér igénybevétele esetére a repülőtér üzemben tartója a repülőtér működésével kapcsolatos szabályokat a repülőtérrendben rögzíti.”
- 10. §** Az R. 18/C. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) Ha a Drop Zone légtér olyan repülőtéren kerül kijelölésre, amelyen AFIS-t biztosítanak, az AFIS a Drop Zone légtérhez kapcsolódó koordinációs feladatokat is ellátja.”
- 11. §** (1) Az R. 18/E. § a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:
„(1a) A Drop Zone légtérben a G osztályú légtér szabályait kell alkalmazni az 1. melléklet 4. pontjában meghatározott eltérésekkel.”
- (2) Az R. 18/E. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(7) A működő Drop Zone légtérbe történő berepülés, illetve a Drop Zone légtér alatt való átrepülés előtt a légijármű vezetőnek fel kell vennie a kapcsolatot a légtér közzétett frekvenciáján a Drop Zone légtér koordinációs feladatait ellátó szervezettel és kizárólag a szervezet hozzájárulása esetén repülhet be a légtérbe, illetve repülhet át a légtér alatt.”
- 12. §** Az R. 24. § 12a. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(E rendelet alkalmazásában:)
„12a. Drop Zone légtér: meghatározott kiterjedésű, ejtőernyős ugrások vagy műrepülés – a 15/A. § (1) bekezdés b) pontjában felsoroltak kivételével – védelme céljából, elsődlegesen e tevékenységek végrehajtására igénybe vehető, bejelentett üzemidő szerint működő, repülőterek felett kijelölt légtér, amelyben légiforgalmi szolgáltatást nem nyújtanak;”
- 13. §** Az R.
- a) 4. § (4) bekezdésében és 20. § (2) bekezdés d) pontjában az „5 NM (10 km)” szövegrész helyébe az „5 NM (9,3 km)” szöveg,
- b) 15. § (5) bekezdésében a „3.2. és 3.6. pontjában” szövegrész helyébe a „3.2., 3.5. és 3.6. pontjában” szöveg,
- c) 15. § (5) bekezdés b) pont bb) alpontjában és 18/B. § (1) bekezdés c) pontjában a „2,5 NM-re (5 km)” szövegrész helyébe a „2,5 NM-re (4,6 km)” szöveg,
- d) 15/A. § (1) bekezdés b) pontjában a „légi bemutatókhoz, ejtőernyős bemutatókhoz” szövegrész helyébe a „bemutatókhoz és versenyekhez, ejtőernyős bemutatókhoz és versenyekhez” szöveg,
- e) 18/A. § (3) bekezdésében a „repülőtér üzemben tartója” szövegrész helyébe a „koordinációs feladatokat ellátó szervezet” szöveg,
- f) 18/A. § (3) bekezdésében az „a gyakorló” szövegrész helyébe az „az” szöveg,
- g) 18/A. § (3) bekezdésében a „gyakorló műrepülést” szövegrész helyébe a „műrepülést” szöveg,
- h) 18/C. § (1) bekezdésében a „repülőtér üzemben tartójának” szövegrész helyébe a „repülőtér üzemben tartójának vagy az általa megbízott szervezetnek” szöveg,
- i) 18/E. § (8) bekezdésében az „a gyakorló ejtőernyős” szövegrész helyébe az „az ejtőernyős” szöveg, az „a gyakorló műrepülést” szövegrész helyébe az „a műrepülést” szöveg,
- j) 18/F. § (1) bekezdés b) pontjában a „2,5 NM (5 km)” szövegrész helyébe a „2,5 NM (4,6 km)” szöveg,

- k) 24. § 37. pontjában a „600 lábnál (200 m)” szövegrész helyébe a „600 lábnál (180 m)” szöveg,
 l) 2. melléklet I. ELLENŐRZÖTT LÉGTEREK pontjában a „3000 láb AGL” szövegrész helyébe a „3000 láb (900 m) AGL” szöveg,
 m) 2. melléklet I. ELLENŐRZÖTT LÉGTEREK pontjában a „2000 láb (600 M) AGL” szövegrész helyébe a „2000 láb (600 m) AGL” szöveg lép.

- 14. §** (1) Az R. 1. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
 (2) Az R. 2. melléklete a 2. melléklet szerint módosul.
 (3) Az R. 3. melléklete a 3. melléklet szerint módosul.
 (4) Az R. 4. melléklete a 4. melléklet szerint módosul.

- 15. §** Hatályát veszti az R.
 a) 18/E. § (2), (5) és (6) bekezdésében a „gyakorló” szövegrész,
 b) 1. melléklet További szabályok, eltérések cím alatti szöveg 3. pontja,
 c) 1. melléklet Megjegyzés, valamint eltérések az ICAO-előírásoktól cím és az az alatti szövegrész,
 d) 3. mellékletben foglalt Korlátozott légterek című táblázat 5., 7., 9., 12., 13., 15–17., 19–21. sora,
 e) 4. melléklet 3. pont 3.6. alpontjában a „kérelmező vagy a” szövegrész.

- 16. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

Dr. Seszták Miklós s. k.,
 nemzeti fejlesztési miniszter

1. melléklet a 25/2017. (VI. 30.) NFM rendelethez

Az R. 1. melléklet További szabályok, eltérések cím alatti szöveg 4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
 „4. A koordinált légtérben, a Drop Zone légtérben és a műrepülő légtérben repüléstájékoztató és riasztó szolgálatot nem nyújtanak. A koordinált légtérben és a Drop Zone légtérben kétoldalú rádióösszeköttetési kötelezettség van a koordinációs feladatot ellátó szervezettel, a közzétett frekvenciákon.”

2. melléklet a 25/2017. (VI. 30.) NFM rendelethez

1. Az R. 2. melléklet I. ELLENŐRZÖTT LÉGTEREK pontjában, a Közös felhasználású légterek című táblázaton belül foglalt Előzetes koordinációs légterek című táblázat helyébe a következő táblázat lép:

Előzetes koordinációs légterek			
	LIMA WEST		
LHEPCA01	465105N	0162126E	FL245 (7450 m STD)/10000' (3050 m STD) AMSL
	463352N	0180006E	
	460854N	0180425E	
	460445N	0172645E	
	462256N	0170114E	
	462930N	0163702E	
	464101N	0162522E	
	465105N	0162126E	

LHEPCA02	LIMA SOUTH		FL 245 (7450 m STD)/10000' (3050 m STD) AMSL
	470342N	0192349E	
	470241N	0200428E	
	465559N	0200729E	
	464943N	0203740E	
	463203N	0202335E	
	463728N	0194717E	
470342N	0192349E		
LHEPCA03	LIMA SOUTH-EAST		FL 245 (7450 m STD)/10000' (3050 m STD) AMSL
	464943N	0203740E	
	463943N	0211234E	
	462319N	0210540E	
	462140N	0205519E	
	462648N	0195641E	
	463728N	0194717E	
463203N	0202335E		
464943N	0203740E		
LHEPCA04	LIMA EAST		FL 245 (7450 m STD)/10000' (3050 m STD) AMSL
	481115N	0202525E	
	474559N	0213339E	
	472201N	0214313E	
	471210N	0213301E	
	470506N	0212808E	
	472943N	0201605E	
475800N	0195615E		
481115N	0202525E		

2. Az R. 2. melléklet II. NEM ELLENŐRZÖTT LÉGTEREK pontjában foglalt táblázat helyébe a következő táblázat lép:

	A	B	C
1.	TIZ légterek		
2.	Légtér azonosítója/Oldalhatárai	Felső/alsó határa	Megjegyzés
3.	<p style="text-align: center;">Békéscsaba TIZ</p> 465341N 0212325E 464613N 0212426E 463747N 0212055E <p style="text-align: center;">Országhatár</p> 462849N 0211712E 462629N 0211307E 462529N 0205740E 463510N 0205309E 465233N 0210554E 465341N 0212325E	4000' (1200 m) AMSL/GND	(ICAO „F”) Közzétett üzemidő szerint.

4.	Börgönd TIZ1		2000' (600 m) AMSL/GND	(ICAO „F”) Közzétett üzemidő szerint csak Börgönd TIZ2 és TIZ3 légterekkel együtt működhet.
	471301N	0181832E		
	471833N	0182354E		
	471842N	0183545E		
	465707N	0183721E		
	465448N	a0182729E		
	465523N	0181838E		
	470933N	0181924E		
471301N	0181832E			
5.	Börgönd TIZ2		7500' (2300 m) AMSL/2000' (600 m) AMSL	(ICAO „F”) Közzétett üzemidő szerint csak Börgönd TIZ1 és TIZ3 légterekkel együtt működhet.
	471301N	0181832E		
	472148N	0181621E		
	472147N	0183628E		
	470908N	0184432E		
471301N	0181832E			
6.	Börgönd TIZ3		9500' (2900 m) AMSL/2000' (600 m) AMSL	(ICAO „F”) Közzétett üzemidő szerint csak Börgönd TIZ1 és TIZ2 légterekkel együtt működhet.
	471301N	0181832E		
	470908N	0184432E		
	470623N	0184817E		
	465611N	0185125E		
	465054N	0183452E		
	465115N	0182246E		
	465523N	0181838E		
470933N	0181924E			
471301N	0181832E			
7.	Debrecen TIZ1		2000' (600 m) AMSL/GND	(ICAO „F”) Közzétett üzemidő szerint csak Debrecen TIZ2 és TIZ3 légtérrel együtt működhet.
	473908N	0214744E		
	473338N	0215503E		
	471843N	0213038E		
	472433N	0212252E		
473908N	0214744E			
8.	Debrecen TIZ2		9500' (2900 m) AMSL/2000' (600 m) AMSL	(ICAO „F”) Közzétett üzemidő szerint csak Debrecen TIZ1 és TIZ3 légtérrel együtt működhet.
	474127N	0215009E		
	473102N	0220059E		
	471020N	0214329E		
	471154N	0212611E		
	472402N	0211743E		
	473243N	0213243E		
474127N	0215009E			
9.	Debrecen TIZ3		9500' (2900 m) AMSL/5000' (1500 m) AMSL	(ICAO „F”) Közzétett üzemidő szerint csak Debrecen TIZ1 és TIZ2 légtérrel együtt működhet.
	474718N	0213722E		
	474127N	0215009E		
	473243N	0213243E		
	474559N	0213339E		
474718N	0213722E			

10.	Fertőszentmiklós TIZ 5 km (2,7 NM) sugarú kör a 473500N 0165040E középpont körül	4000' (1200 m) AMSL/GND	(ICAO „F”) Közzétett üzemidő szerint.
11.	Nyíregyháza TIZ 10 km sugarú kör a 475856N 0214100E középpont körül	4000' (1200 m) AMSL/GND	(ICAO „F”) Közzétett üzemidő szerint.
12.	Pécs-Pogány TIZ 454614N 0181508E 455106N 0182820E 461304N 0182154E 461402N 0181906E 460854N 0180424E 455347N 0175950E 454614N 0181508E	9500' (2900 m) AMSL/GND	(ICAO „F”) Közzétett üzemidő szerint.
13.	Pér TIZ 474906N 0173651E 474449N 0173000E 473559N 0172918E 473559N 0173554E 472959N 0174154E 472959N 0180954E 473521N 0181527E 474419N 0181530E Országhatár 474906N 0173651E	9500' (2900 m) AMSL/GND	(ICAO „F”) Közzétett üzemidő szerint.
14.	Sármellék TIZ1 465232N 0170443E 465233N 0171252E 464035N 0171331E 463224N 0171903E 462847N 0171750E 462659N 0170752E 463919N 0170630E 465010N 0165907E 465232N 0170443E	2000' (600 m) AMSL/GND	(ICAO „F”) Közzétett üzemidő szerint csak Sármellék TIZ2 légtérrel együtt működhet.
15.	Sármellék TIZ2 465211N 0164912E 465233N 0171252E 463423N 0171944E 462847N 0171750E 462539N 0170031E 465211N 0164912E	9500' (2900 m) AMSL/2000' (600 m) AMSL	(ICAO „F”) Közzétett üzemidő szerint csak Sármellék TIZ1 légtérrel együtt működhet.

16.	Szeged TIZ		4000' (1200 m) AMSL/GND	(ICAO „F”) Közzétett üzemidő szerint.
	462300N	0200000E		
	462300N	0201300E		
	461500N	0201300E		
	461217N	0200526E		
	461500N	0200000E		
462300N	0200000E			
17.	Tököl TIZ		3500' (1050 m) AMSL/GND	(ICAO „F”) Közzétett üzemidő szerint.
	472257N	0185724E		
	472140N	0190505E		
	471556N	0185907E		
	472014N	0185339E		
472257N	0185724E			
	A		B	C
1.	Műrepülő légterek			
2.	Légtér azonosítója/Oldalhatárai	Felső/alsó határa	Megjegyzés	
3.	LHSA1		6000' (1850 m) AMSL/3000' (900 m) AMSL	Csak műrepülés céljára. A légteret munkanapokon 09.00 óra (LT) és 18.00 óra (LT) között, pihenő- és munkaszüneti napokon 09.00 óra (LT) és 12.00 óra (LT) között, valamint 15.00 óra (LT) és 18.00 óra (LT) között lehet igénybe venni a Repüléstájékoztató Központ hozzjárulásával. A légtér nem használható az LHD30 üzemideje alatt.
	472633N	0184454E		
	472403N	0184854E		
	472703N	0184754E		
	472703N	0184624E		
472633N	0184454E			
	A		B	C
1.	Vitorlázó- és siklórepülések céljára kijelölt légterek			
2.	Légtér azonosítója/Oldalhatárai	Felső/alsó határa	Megjegyzés	
3.	LHSG1		2500' (750 m) AMSL/GND Koordinált légtér: 3500' (1050 m) AMSL/2500' (750 m) AMSL	(ICAO „G” a koordinált légtér kivételével) Csak VFR repülések számára. Koordinált légtér: Napnyugtáig igényelhető. Elsősorban vitorlázórepülés céljára. A kezdés, befejezés időpontját és az igénybe vehető magasságot a Budapest ATS Központ határozza meg.
	473720N	0185425E		
	473302N	0185909E		
	473220N	0185858E		
	473500N	0185300E		
473720N	0185425E			

4.	<p style="text-align: center;">LHSG2/S</p> <p>473500N 0185300E 473220N 0185858E 473002N 0185812E 472931N 0185846E 472910N 0190047E 472525N 0185940E 472519N 0185531E 472636N 0185717E 473328N 0184606E 473500N 0185300E</p>	<p style="text-align: center;">3500' (1050 m) AMSL/GND</p> <p style="text-align: center;">Koordinált légtér: 6500' (2000 m) AMSL/3500' (1050 m) AMSL</p>	<p>(ICAO „G” a koordinált légtér kivételével) Csak VFR repülések számára.</p> <p style="text-align: center;">Koordinált légtér:</p> <p>Napnyugtáig igényelhető. Elsősorban siklórepülés céljára. A kezdés, befejezés időpontját és az igénybe vehető magasságot a Budapest ATS Központ határozza meg.</p>
5.	<p style="text-align: center;">LHSG2/V</p> <p>473500N 0185300E 473220N 0185858E 473002N 0185812E 472931N 0185846E 472910N 0190047E 472525N 0185940E 472519N 0185531E 472636N 0185717E 473328N 0184606E 473500N 0185300E</p>	<p style="text-align: center;">3500' (1050 m) AMSL/GND</p> <p style="text-align: center;">Koordinált légtér: 6500' (2000 m) AMSL/3500' (1050 m) AMSL</p>	<p>(ICAO „G” a koordinált légtér kivételével) Csak VFR repülések számára.</p> <p style="text-align: center;">Koordinált légtér:</p> <p>Elsősorban vitorlázórepülés céljára. A kezdés, befejezés időpontját és az igénybe vehető magasságot a Budapest ATS Központ határozza meg.</p>
6.	<p style="text-align: center;">LHSG3</p> <p>473328N 0184606E 472636N 0185717E 472519N 0185531E 472516N 0185346E 473233N 0184156E 473328N 0184606E</p>	<p style="text-align: center;">4500' (1350 m) AMSL/GND</p> <p style="text-align: center;">Koordinált légtér: 6500' (2000 m) AMSL/4500' (1350 m) AMSL</p>	<p>(ICAO „G” a koordinált légtér kivételével) Csak VFR repülések számára.</p> <p style="text-align: center;">Koordinált légtér:</p> <p>Elsősorban vitorlázórepülés céljára. A kezdés, befejezés időpontját és az igénybe vehető magasságot a Budapest ATS Központ határozza meg.</p>
7.	<p style="text-align: center;">LHSG10</p> <p>474527N 0183705E 473722N 0184005E 474723N 0185152E 474750N 0184351E</p> <p style="text-align: center;">Országhatár</p> <p>474527N 0183705E</p>	<p style="text-align: center;">4500' (1350 m) AMSL/GND</p> <p style="text-align: center;">Koordinált légtér: 6500' (2000 m) AMSL/4500' (1350 m) AMSL</p>	<p>(ICAO „G” a koordinált légtér kivételével) Csak VFR repülések számára.</p> <p style="text-align: center;">Koordinált légtér:</p> <p>Elsősorban vitorlázórepülés céljára. A kezdés, befejezés időpontját és az igénybe vehető magasságot a Budapest ATS Központ határozza meg.</p>

8.	<p style="text-align: center;">LHSG20</p> <p>473900N 0190300E</p> <p>473800N 0192100E</p> <p>473600N 0191030E</p> <p>473700N 0190400E</p> <p>473900N 0190300E</p>	<p style="text-align: center;">2000' (600 m) AMSL/GND</p> <p style="text-align: center;">Koordinált légtér: 3000' (900 m) AMSL/2000' (600 m) AMSL</p>	<p>(ICAO „G” a koordinált légtér kivételével) Csak VFR repülések számára.</p> <p style="text-align: center;">Koordinált légtér:</p> <p>Elsősorban vitorlázórepülés céljára. A kezdés, befejezés időpontját és az igénybe vehető magasságot a Budapest ATS Központ határozza meg.</p>
9.	<p style="text-align: center;">LHSG20A</p> <p style="text-align: center;">2 km sugarú kör a 473704N 0190836E középpont körül</p>	<p style="text-align: center;">Koordinált légtér: 4000' (1200 m) AMSL/2000' (600 m) AMSL</p>	<p>Elsősorban vitorlázórepülés céljára. A kezdés, befejezés időpontját és az igénybe vehető magasságot a Budapest ATS Központ határozza meg.</p>
10.	<p style="text-align: center;">LHSG21</p> <p>474100N 0190430E</p> <p>473948N 0194515E</p> <p>473800N 0192100E</p> <p>473900N 0190300E</p> <p>474100N 0190430E</p>	<p style="text-align: center;">2500' (750 m) AMSL/GND</p> <p style="text-align: center;">Koordinált légtér: 5000' (1500 m) AMSL/2500' (750 m) AMSL</p>	<p>(ICAO „G” a koordinált légtér kivételével) Csak VFR repülések számára.</p> <p style="text-align: center;">Koordinált légtér:</p> <p>Elsősorban vitorlázórepülés céljára. A kezdés, befejezés időpontját és az igénybe vehető magasságot a Budapest ATS Központ határozza meg.</p>
11.	<p style="text-align: center;">LHSG22</p> <p>474636N 0190905E</p> <p>474503N 0194053E</p> <p>473948N 0194515E</p> <p>474100N 0190430E</p> <p>474636N 0190905E</p>	<p style="text-align: center;">3000' (900 m) AMSL/GND</p> <p style="text-align: center;">Koordinált légtér: 6500' (2000 m) AMSL/3000' (900 m) AMSL</p>	<p>(ICAO „G” a koordinált légtér kivételével) Csak VFR repülések számára.</p> <p style="text-align: center;">Koordinált légtér:</p> <p>Elsősorban vitorlázórepülés céljára. A kezdés, befejezés időpontját és az igénybe vehető magasságot a Budapest ATS Központ határozza meg.</p>
12.	<p style="text-align: center;">LHSG23</p> <p>475547N 0193148E</p> <p>474503N 0194053E</p> <p>474636N 0190905E</p> <p>475547N 0193148E</p>	<p style="text-align: center;">6500' (2000 m) AMSL/GND</p> <p style="text-align: center;">Koordinált légtér: 7500' (2300 m) AMSL/6500' (2000 m) AMSL</p>	<p>(ICAO „G” a koordinált légtér kivételével) Csak VFR repülések számára.</p> <p style="text-align: center;">Koordinált légtér:</p> <p>Elsősorban vitorlázórepülés céljára. A kezdés, befejezés időpontját és az igénybe vehető magasságot a Budapest ATS Központ határozza meg.</p>

13.	<p>LHSG24 (Hullám légtér)</p> <p>474946N 0185738E 474340N 0191445E 473900N 0190300E 474946N 0185738E</p>	<p>Koordinált légtér: FL285 (8700 m STD)/GND</p>	<p>Koordinált légtér: Hullámrepülés céljára. A kezdés, befejezés időpontját és az igénybe vehető magasságot a Budapest ATS Központ határozza meg.</p>
14.	<p>LHSG25 (Hullám légtér)</p> <p>480000N 0190800E 474340N 0191445E 474946N 0185738E 475300N 0185600E 480000N 0190800E</p>	<p>Koordinált légtér: FL285 (8700 m STD)/GND</p>	<p>Koordinált légtér: Hullámrepülés céljára. A kezdés, befejezés időpontját és az igénybe vehető magasságot a Budapest ATS Központ határozza meg.</p>
15.	<p>LHSG30 (Hullám légtér)</p> <p>475730N 0194200E 475700N 0200120E 475000N 0200700E 474430N 0194600E 474930N 0193830E 475730N 0194200E</p>	<p>FL285 (8700 m STD)/GND</p>	<p>(ICAO „G”) Szeptember 15. és május 15. között napkeltétől napnyugtáig, csak VFR repülések számára. Hullámrepülés céljára. Budapest ATS Központ engedélyével vehető igénybe.</p>
	A	B	C
1.	Drop Zone légterek		
2.	Légtér azonosítója/Oldalhatárai	Felső/alsó határa	Megjegyzés
3.	<p>LHSDZLHSK/Kiliti Skydive Balaton</p> <p>11,11 km (6 NM) sugarú kör a 465119N 0180551E középpont körül</p>	FL155 (4700 m STD)/GND	
4.	<p>LHSDZLHDV/Dunaújváros</p> <p>5 km (2,7 NM) sugarú kör a 465318N 0185438E középpont körül</p>	FL135 (4100 m STD)/GND	
5.	<p>LHSDZLHTL/Tököl</p> <p>3,15 km (1,7 NM) sugarú kör a 472037N 0185909E középpont körül</p>	FL145 (4400 m STD)/3500'	<p>Csak Tököl TIZ légtérrel együtt működhet. LHSDZLHGD/Gödöllő légtérrel egyidejűleg nem működhet.</p>
6.	<p>LHSDZLHNY/Nyíregyháza</p> <p>10 km (5,4 NM) sugarú kör a 475856N 0214100E középpont körül</p>	FL155 (4700 m)/4000' (1200 m) AMSL	<p>Csak Nyíregyháza TIZ légtérrel együtt működhet.</p>
7.	<p>LHSDZLHKV/Kaposújlak</p> <p>463100N 0173400E 463100N 0174700E 461800N 0174700E 461800N 0173400E 463100N 0173400E</p>	FL165 (5050 m)/GND	

8.	<p>LHSDZLHMP/Matkópuszta</p> <p>5,556 km (3 NM) sugarú kör a 464758N 0194102E középpont körül Kecskemét MCTR légtér átfedő részének kizárásával</p>	FL145 (4400 m)/GND	
9.	<p>LHSDZLHKH/Kiskunfélegyháza</p> <p>464600N 0194546E 464800N 0195100E 464558N 0195533E 464200N 0195600E 464600N 0194546E</p>	FL135 (4100 m STD)/GND	
10.	<p>LHSDZLHBD/Börgönd</p> <p>471037N 0182857E 470619N 0182317E 470145N 0182636E 470237N 0183147E 470840N 0183425E 471037N 0182857E</p> <p>LHB24 Velencei tó, Dinnyés környezetvédelmi szempontból korlátozott légtér átfedő részének kizárásával</p>	FL155 (4700 m STD)/GND	
11.	<p>LHSDZLHGD/Gödöllő</p> <p>2 km (1 NM) sugarú kör a 473425N 0191957E középpont körül</p>	FL145 (4400 m STD)/GND	LHSDZLHTL/Tököl légtérrel egyidejűleg nem működhet.
12.	<p>LHSDZLHKA/Kalocsa</p> <p>463356N 0185419E 463435N 0185817E 463118N 0190123E 463000N 0185519E 463356N 0185419E</p>	FL135 (4100 m STD)/GND	
13.	<p>LHSDZLHBC/Békéscsaba</p> <p>7 km (3,8 NM) sugarú kör a 464036N 0210938E középpont körül</p>	FL155 (4700 m STD)/4000' (1200 m)	Csak Békéscsaba TIZ légtérrel együtt működhet.
14.	<p>LHSDZLHHO/Hajdúszoboszló</p> <p>472810N 0212450E 472228N 0211500E 472733N 0211500E 472942N 0211839E 472810N 0212450E</p>	FL145 (4400 m STD)/GND	

15.	LHSDZLHKI/Kiskőrös 463939N 0191442E 463914N 0191511E 463854N 0191434E 463919N 0191403E 463939N 0191442E	3500' (1050 m) AMSL/GND	
16.	LHSDZLHSZ/Szentes 2 km (1 NM) sugarú kör a 463642N 0201700E középpont körül	FL115 (3500 m STD)/GND	
17.	LHSDZLHPR/Pér 7,4 km (4 NM) sugarú kör a 473738N 0174830E középpont körül	FL125 (3800 m STD)/9500' (2900 m STD) AMSL	Csak Pér TIZ légtérrel együtt működhet.
18.	LHSDZLHMC/Miskolc 5 km (2,7 NM) sugarú kör a 480754N 0204730E középpont körül az LHB32 Bükk környezetvédelmi szempontból korlátozott légtér átfedő részének kizárásával	FL145 (4400 m STD)/GND	
19.	LHSDZLHBK/Balatonkeresztúr 3 km (1,6 NM) sugarú kör 464144 0172340 középpont körül	FL145 (4400 m STD)/GND	

3. melléklet a 25/2017. (VI. 30.) NFM rendelethez

Az R. 3. mellékletében foglalt Veszélyes légterek című táblázat helyébe a következő táblázat lép:

	A	B	C	D
1.	Veszélyes légterek			
2.	Légtér azonosítója	Neve/Oldalhatárai	Felső/alsó határa	Veszély/korlátozás
3.	LHD2A	Hajmáskér 470903N 0175624E 470903N 0180054E 471003N 0180354E 471233N 0180654E 471503N 0180154E 471133N 0175554E 470903N 0175624E	FL 245 (7450 m STD)/GND	Lőtér. Működés NOTAM szerint.
4.	LHD2B	Várpalota 471623N 0181254E 471533N 0180324E 471233N 0180654E 471233N 0181454E 471503N 0181654E 471623N 0181254E	FL 300 (9150 m STD)/GND	Lőtér. Működés NOTAM szerint.

5.	LHD3	Tatárszentgyörgy 471200N 0191246E 471101N 0191132E 470924N 0191132E 470909N 0191145E 470427N 0192615E 470456N 0192701E 470735N 0192306E 471200N 0191246E	FL 300 (9150 m STD)/GND	Lótér. Működés NOTAM szerint.
6.	LHD11	Dóc 462804N 0200554E 462704N 0200624E 462804N 0201024E 462924N 0200934E 462804N 0200554E	7500' (2300 m) AMSL/GND	Lótér. Működés NOTAM szerint.
7.	LHD14	Hajdúhadház 474104N 0214053E 474004N 0214623E 474304N 0214553E 474304N 0214223E 474104N 0214053E	FL 105 (3200 m STD)/GND	Lótér. Működés NOTAM szerint.
8.	LHD16	Izbég 474233N 0190024E 474233N 0185654E 474033N 0185824E 474233N 0190024E	2300' (700 m) AMSL/GND	Lótér. Működés NOTAM szerint.
9.	LHD17	Gyórszentiván 474304N 0174554E 474103N 0174554E 474203N 0175154E 474343N 0174854E 474304N 0174554E	3800' (1150 m) AMSL/GND	Lótér. Működés NOTAM szerint.
10.	LHD21	Szomód 474103N 0182154E 473803N 0182554E 474203N 0182624E 474233N 0182254E 474103N 0182154E	FL 105 (3200 m STD)/GND	Lótér. Működés NOTAM szerint.
11.	LHD24	Sántos 462134N 0175055E 461804N 0174955E 461834N 0175225E 462034N 0175225E 462134N 0175055E	3800' (1150 m) AMSL/GND	Lótér. Működés NOTAM szerint.

12.	LHD29	Püspökszilágy 474533N 0192054E 474803N 0191454E 474703N 0191254E 474533N 0192054E	3800' (1150 m) AMSL/GND	Lótér. Működés NOTAM szerint.
13.	LHD33	Állampuszta 464204N 0190124E 463904N 0190424E 464104N 0190954E 464434N 0190624E 464204N 0190124E	2300' (700 m) AMSL/GND	Lótér. Működés NOTAM szerint.
14.	LHD34	Márianosztra 475603N 0184954E 475302N 0184554E 475203N 0185154E 475303N 0185554E 475603N 0185354E 475603N 0184954E	2300' (700 m) AMSL/GND	Lótér. Működés NOTAM szerint.
15	LHD36A	Hajmáskér 470743N 0174825E 470903N 0175624E 471103N 0180654E 471503N 0180154E 471633N 0175754E 471403N 0174654E 470743N 0174825E	FL 145 (4400 m STD)/GND	Lótér. Működés NOTAM szerint.
16.	LHD36B	Várpalota 471003N 0180354E 470933N 0181924E 471933N 0181654E 471833N 0175954E 471003N 0180354E	FL 145 (4400 m STD)/GND	Lótér. Működés NOTAM szerint.
17.	LHD37	Simontornya 464503N 0183224E 464203N 0183054E 464333N 0183354E 464503N 0183224E	3800' (1150 m) AMSL/GND	Lótér. Működés NOTAM szerint.
18.	LHD50	Harka 2 km sugarú kör a 473903N 0163355E középpont körül	2300' (700 m) AMSL/GND	Lótér. Működés NOTAM szerint.
19.	LHD52	Kőszeg 2 km sugarú kör a 472333N 0163455E középpont körül	2300' (700 m) AMSL/GND	Lótér. Működés NOTAM szerint.

20.	LHD53	Nádasd 2 km sugarú kör a 465903N 0163455E középpont körül	2300' (700 m) AMSL/GND	Lótér. Működés NOTAM szerint.
21.	LHD55	Szügy 2 km sugarú kör a 480403N 0191953E középpont körül	2300' (700 m) AMSL/GND	Lótér. Működés NOTAM szerint.

4. melléklet a 25/2017. (VI. 30.) NFM rendelethez

Az R. 4. melléklet 4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. Az ESARR előírásoknak megfelelő repülésbiztonsági felmérés elkészítésének elsajátítására alkalmas képzettségek a következők:

4.1. Az EUROCONTROL – Institute of Air Navigation Services (Léginavigációs Szolgálatok Képzőintézete) képzése a következő képzési modulokkal:

Kötelező elemek:

Introduction to Safety Assessment Methodology (SAF-SAM) és

Functional Hazard Assessment – Total System Approach (SAF-SAM1-FHA)

vagy

Introduction to Safety Assessment (SAF-SA1) és

Safety Assessment for Practitioners (SAF-SA2)

Ajánlott elemek:

Preliminary System Safety Assessment for ATM system designers (SAF-SAM2-PSSA),

System Safety Assessment for Implementation and Monitoring (SAF-SAM3-SSA)

4.2. Az EUROCONTROL által elfogadott, a 4.1. pontban meghatározott kötelező elemekkel azonos szintű egyéb repülésbiztonsági felmérés elkészítésének elsajátítására alkalmas képzés.”

VI. Az Alkotmánybíróság határozatai, teljes ülési állásfoglalásai és végzései

Az Alkotmánybíróság 14/2017. (VI. 30.) AB határozata a Kúria Mfv.I.10.655/2013/6. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Pokol Béla* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Salamon László* és *dr. Stumpf István* alkotmánybírók különvéleményeivel – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.I.10.655/2013/6. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatnak a Magyar Közlönyben való közzétételét.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó (képviselője: dr. Soós Andrea Klára, 1061 Budapest, Andrassy út 10.) alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál, amelyben a Kúria Mfv.I.10.655/2013/6. sorszámú ítéletének alaptörvény-ellenességét állítja.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapját jelentő munkáltatói rendes felmondás jogellenességének megállapítása érdekében indult munkaügyi jogvitában az indítványozó felperesként szerepelt. Az első fokon eljáró Fővárosi Munkaügyi Bíróság 33.M.1176/2011/11. sorszámú ítéletében megállapított, majd a másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 59.Mf.638.426/2012/6. sorszámú közbenső ítéletében kiegészített, az eljárás során irányadó tényállás lényege szerint az indítványozó 2006-tól kezdődően humánerőforrás gazdálkodási szakértőként dolgozott a jogvitában alperesként szereplő OTP Bank Nyrt.-nél (a továbbiakban: munkáltató). Az indítványozó munkaköri feladataihoz tartozott többek között az állandó és változó bérekkel, valamint a létszámgazdálkodással kapcsolatos különféle számítások, elemzések elkészítése. A jogvitával érintett időszakban a munkáltatónál a versenyképessége növelése érdekében olyan új javadalmazási rendszer kidolgozása folyt, amely az egyes tevékenységek eredményességének mérésére törekedett. A munkáltató az indítványozó munkaviszonyát 2011 februárjában a munkavállaló munkaviszonnyal összefüggő magatartására alapítva rendes felmondással szüntette meg. A felmondás indokai szerint az indítványozó a www.jamjam.hu címen 2011 januárjában többedmagával olyan internetes portál üzemeltetésébe kezdett, amely humánerőforrás területen közöl írásokat, valamint szakmai előadások és rendezvények szervezésén keresztül kínál egy tudásmegosztó szakmai vitafórumot. A munkáltatói felmondás arra hivatkozott, hogy az internetes portálon két olyan cikket közöltek, amely humánerőforrás-gazdálkodási kérdéseket tárgyal. A felmondás indokai szerint az internetes portál, valamint a megjelent írások témája szorosan összefügg a munkavállaló munkaköri feladataival, illetve egybeesik a munkáltatónál zajló humánerőforrás-stratégia keretében a javadalmazási politika megújításának idejével. A felmondás szerint a munkavállaló munkaköri feladatainak ellátása során olyan információk birtokába jutott, amelynek megőrzéséhez a munkáltatónak jogos érdeke fűződik. A munkáltató a korábban hatályban lévő munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: korábban hatályban lévő Munkatv.) 3. § (5) bekezdésében foglalt munkáltatói jogos gazdasági érdeket veszélyeztető magatartás tilalmának megsértésére alapította felmondását (erről lásd: a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 33.M.1176/2011/11. sorszámú ítéletének 1. oldalát).
- [3] A lefolytatott bizonyítás alapján az eljáró bíróságok megállapították, hogy az indítványozó az internetes portálon szakértőként, névvel és fényképpel együtt szerepelt. Munkáltatóját nem jelölte meg, de utalt arra, hogy egy hazai

nagy bank humánerőforrás igazgatóságán dolgozik. Tevékenységét munkáltatójának előzetesen nem jelentette be. Az indítványozó az internetes portálon közzölt írásaiban egyfelől az új adószabályok tükrében tárgyalta a jutalmazási rendszerek átalakításával összefüggő egyes kérdéseket, másfelől pedig HR stratégia és az üzleti célok közötti kapcsolatot elemezte.

- [4] Az internetes portállal kapcsolatos teendőkön, valamint a közzétett íráson az indítványozó szabadidejében és munkahelyén kívül dolgozott. A munkáltatónál bevezetett ügynevezett etikai kódex szabályai a korábban hatályban lévő Munkatv. 3. § (5) bekezdésében és 103. § (3) bekezdésében foglalt generálklauzulákhoz hasonlóan általánosságban tilalmazták, hogy a munkavállalók a munkáltató működésével és tevékenységével összefüggő bármilyen információt formális vagy informális úton terjesszenek (erről lásd: a Fővárosi Törvényszék 59.Mf.638.426/2012/6. sorszámú közbenső ítéletének 6–7. oldalait).
- [5] A munkáltatói rendes felmondás jogellenességének megállapítása érdekében az indítványozó keresetet indított. Az elsőfokú bíróság azért utasította el az indítványozó keresetét, mert értékelése szerint a munkáltató alappal tarthatott attól, hogy az indítványozó a munkakörével összefüggő bizalmas információkat közölhet az internetes portálon. Az elsőfokú bíróság következtetése szerint így a rendes felmondásban megjelölt indok valóban és okszerűnek minősül (erről lásd: a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 33.M.1176/2011/11. sorszámú ítéletének 3. oldalát).
- [6] Az indítványozói fellebbezés alapján eljáró másodfokú bíróság közbenső ítéletében megváltoztatta az elsőfokú bíróság döntését és megállapította a munkáltatói rendes felmondás jogellenességét. Döntésének indokául előadta, hogy az internetes portálon közzölt írások leginkább a kérdésfeltevés szintjén általános, szakmai összefüggéseket mutatnak be, amelyek javarészt a 2011. január elsején hatályba lépett adószabályok változásához kapcsolódnak. A közzétett írásokhoz hasonlóan a szóban forgó internetes honlap sem az indítványozó munkájából megismert konkrét információk megosztására, terjesztésére törekedett, hanem általános humánpolitikai ismeretek vitafórumává kívánt válni. Ennek megfelelően nincs közvetlen összefüggés a közzétett írások és a munkáltató között. A törvényszék nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy az internetes portálon megjelenő egyik szolgáltatás a tudásmegosztás volt, ugyanis ez a humánpolitikában általánosan használt kifejezés, amelyből nem következik, hogy a szerkesztő a saját munkájából származó konkrét ismereteket oszt meg. A törvényszék álláspontja szerint a korábban hatályban lévő Munkatv. 3. § (5) bekezdésében foglalt tilalom megsértése akkor állapítható meg, ha a munkavállaló magatartása a munkáltató gazdasági érdekeit objektív mérce szerint konkrétan veszélyezteti. A törvényszék értékelése szerint így önmagában a humánerőforrás területének általános tárgyalása nem veszélyezteti a munkáltató jogos gazdasági érdekeit, nem alapozza meg sem a korábban hatályban lévő Munkatv. 3. § (5) bekezdésében foglalt tilalom, sem pedig az etikai kódex előírásának megszegését. Mindebből következően a munkáltatói felmondás okszerűtlen és így jogellenes (erről lásd: a Fővárosi Törvényszék 59.Mf.638.426/2012/6. sorszámú közbenső ítéletének 8. oldalát).
- [7] A munkáltató felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria a másodfokú bíróság közbenső ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Ítéletének indokául előadta, hogy az indítványozó a munkáltatónál tett szert tudására, tapasztalatára, és ezt a tudását kívánta hasznosítani, megosztani. Ez a „tudásmegosztó” jellegű magatartás alkalmas lehetett az üzleti vagy egyéb titok közreadására, amely a munkáltató érdekeivel ellentétes. A Kúria értékelése szerint az internetes portál témája és az indítványozó munkaköre közötti hasonlóság egyértelműen megállapítható. Az indítványozó megszegte a korábban hatályban lévő Munkatv. 3. § (5) bekezdésének zsinórmértékét, valamint munkáltatónál érvényben lévő etikai kódex előírását. Mindebből következően a munkáltatói felmondás megfelelt a valóságnak és okszerű volt (erről lásd: a Kúria Mfv.I.10.655/2013/6. sorszámú ítéletének 7–8. oldalait).
- [8] 2. Az indítványozó a Kúria hivatkozott ítéletével szemben az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte. Az indítványozó érvelése szerint az alkotmányjogi panaszban kifogásolt bírói döntés sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében foglalt véleménynyilvánítás szabadságát. Álláspontja szerint a szakmai fórumként üzemelő internetes portál és e portálon közzétett írások a véleménynyilvánítás szabadságának, a szabad tájékozódásnak védelme alá tartoznak. Az indítványozói érvelés szerint ennek ellenére a munkaügyi jogvitában eljáró bíróságok egyike sem értékelte a véleménynyilvánítási szabadságból fakadó követelményeket, a munkaügyi jogvitában eljáró legfőbb bírói fórum döntése pedig sérti az alkotmányos alapjogot. Az indítványozó ezen túl arra is hivatkozik, hogy a kifogásolt bírói döntés nincs összhangban az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4. napján aláírt Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 10. cikkében elismert véleményszabadságnak az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) által érvényesített értelmével.

II.

- [9] Az alkotmányjogi panasz elbírálása során irányadó jogszabályi rendelkezések:
- [10] 1. Az Alaptörvénynek az alkotmányjogi panaszban hivatkozott rendelkezése:
„IX. cikk (1) Mindenkinnek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.”
- [11] 2. A felmondás közlésekor hatályban lévő Munkatv. rendelkezései:
„3. § (1) A jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a munkáltató, az üzemi tanács, a szakszervezet és a munkavállaló a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megfelelően, kölcsönösen együttműködve kötelesek eljárni.
[...]
(5) A munkavállaló a munkaviszony fennállása alatt – kivéve, ha erre jogszabály feljogosítja – nem tanúsíthat olyan magatartást, amellyel munkáltatója jogos gazdasági érdekeit veszélyeztetné.”
- [12] 3. A 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről (a továbbiakban: jelenleg hatályos Munkatv.) rendelkezései:
„8. § (1) A munkavállaló a munkaviszony fennállása alatt – kivéve, ha erre jogszabály feljogosítja – nem tanúsíthat olyan magatartást, amellyel munkáltatója jogos gazdasági érdekeit veszélyeztetné.
(2) A munkavállaló munkaidején kívül sem tanúsíthat olyan magatartást, amely – különösen a munkavállaló munkakörének jellege, a munkáltató szervezetében elfoglalt helye alapján – közvetlenül és ténylegesen alkalmas munkáltatója jó hírnevének, jogos gazdasági érdekének vagy a munkaviszony céljának veszélyeztetésére. A munkavállaló magatartása a 9. § (2) bekezdésében foglaltak szerint korlátozható. A korlátozásról a munkavállalót írásban előzetesen tájékoztatni kell.
(3) A munkavállaló véleménynyilvánításhoz való jogát a munkáltató jó hírnevét, jogos gazdasági és szervezeti érdekeit súlyosan sértő vagy veszélyeztető módon nem gyakorolhatja.
(4) A munkavállaló köteles a munkája során tudomására jutott üzleti titkot megőrizni. Ezen túlmenően sem közölhet illetéktelen személlyel olyan adatot, amely munkaköre betöltésével összefüggésben jutott a tudomására, és amelynek közlése a munkáltatóra vagy más személyre hátrányos következménnyel járhat. A titoktartás nem terjed ki a közérdekű adatok nyilvánosságára és a közérdekből nyilvános adatra vonatkozó, törvényben meghatározott adatszolgáltatási és tájékoztatási kötelezettségre.”
„9. § (2) A munkavállaló személyiségi joga akkor korlátozható, ha a korlátozás a munkaviszony rendeltetésével közvetlenül összefüggő okból feltétlenül szükséges és a cél elérésével arányos. A személyiségi jog korlátozásának módjáról, feltételeiről és várható tartamáról a munkavállalót előzetesen tájékoztatni kell.”

III.

- [13] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv.-ben foglalt formai és tartalmi követelményeknek.
- [14] 2. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az indítványozó által előadott alkotmányjogi probléma az egyedi ügyön túlmutató jelentőségű. Az Alkotmánybíróság ugyanis a véleménynyilvánítás szabadságának a munka világában, munkaviszonnyal összefüggésben érvényesülő alkotmányjogi mércéit ezidáig még nem bontotta ki. Az Alkotmánybíróság így érdemi határozatában a jövőre nézve, általános jelleggel fogalmazhatja meg mindazokat a véleménynyilvánítás szabadságából fakadó alapjogi szempontokat, amelyeket a jogalkalmazóknak a munkáltatói érdekek veszélyeztetését tilalmazó munkajogi zsinórmérce alkalmazása során figyelembe kell venniük. Az Alkotmánybíróság ezért alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek elsősorban annak meghatározását tekinti, hogy a munkáltató jogos gazdasági érdekének veszélyeztetését tilalmazó generálklauzula, mely értelmezése áll összhangban a véleménynyilvánítási szabadság alkotmányos tartalmával. Minthogy az Abtv. 29. § befogadási feltételei alternatív jellegűek, így az alkotmányjogi probléma alapvető jelentősége önmagában megalapozta az alkotmányjogi panasz befogadását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

IV.

- [15] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [16] 1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát egy munkaügyi jogvitában hozott bírói döntéssel szemben nyújtotta be, így az Alkotmánybíróság a határozat indokolásának ebben a részében eddigi gyakorlata alapján vizsgálja, hogy az Alaptörvényből fakadó jogok milyen feltételekkel érvényesülhetnek magánjogi jellegű jogviszonyokban (1), majd röviden felvázolja a véleménynyilvánítás szabadságának Alaptörvényben elismert felfogását (2). Ezek után vizsgálja, hogy a legfőbb bírói fórum saját gyakorlatában milyen értelemmel érvényesíti a munkáltató gazdasági érdekeinek veszélyeztetését tilalmazó magatartási zsinórmércét (3). Végül pedig bemutatja, hogy a munkajog általános magatartási zsinórmércéjének mely értelmezése állhat összhangban a véleménynyilvánítási szabadság alkotmányos tartalmával (4). Az Alkotmánybíróság a kérdés megítélése során figyelembe veszi az Egyezményben biztosított szabadságjogokat, valamint az EJEB e szabadságjogok alapján kimunkált gyakorlatát {elsőként lásd: 32/2012. (VII. 4.) AB határozat, Indokolás [41]}.
- [17] 1.1. A jelen alkotmányjogi panasz benyújtására okot adó munkaügyi jogvita fő kérdése a munkáltató jogos gazdasági érdekének veszélyeztetésére alapított rendes felmondás valóságának és okszerűségének megítélése volt. Jelen alkotmányjogi panasz tehát rendhagyó abban az értelemben, hogy indítványozója elsődlegesen munkaviszonyból fakadó munkáltatói intézkedéssel szemben kezdeményezi az Alaptörvényben biztosított jogának védelmét. Az Alkotmánybíróság így mindenekelőtt vizsgálja, hogy az Alaptörvényben biztosított jogok milyen feltételekkel érvényesíthetők a magánszférát jellemző jogviszonyokban, s hogyan nyújthatnak védelmet a magánjog alanyainak alapvető jogot sértő magatartásaival szemben.
- [18] Az Alaptörvényben szabályozott alkotmányos intézmények, államszerkezeti és hatalommegosztási összefüggések, illetve emberi jogok és alapértékek elsődleges célja az emberi szabadságot a közhatalommal szemben oltalmazó garanciák kijelölése. Az alapvető jogok ennek megfelelően eredendően az állami közhatalommal szemben nyújtanak védelmet. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, már az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően is elismerte, hogy nemcsak a közhatalom birtokában lévő szervek, hanem a magánszféra szereplői is tanúsíthatnak egymással szemben alkotmányosan meg nem engedett magatartást [lásd például: 45/2000. (XII. 8.) AB határozat, ABH 2000, 344, 349.]. Az Alaptörvény hatályba lépését követően pedig az Alkotmánybíróság az Alaptörvény elvont értelmezése során elfoglalt álláspontja szerint a bíróságok jogalkalmazásuk és jogértelmezésük során a szerződéses és más magánjogi jogviszonyok megítélésakor is figyelemmel vannak az Alaptörvényben biztosított egyes jogokra. Az Alaptörvényben garantált szabadságok a magánjogi viszonyokban közvetett érvényesülést kívánnak, vagyis az Alkotmánybíróság felfogása szerint a szerződéses szabadság tiszteletben tartása mellett az Alaptörvényből fakadó alapjogi követelmények végső soron a magánjog generálklauzuláin keresztül szolgálhatnak a magánfelek közötti jogviszonyok megítélésnek alkotmányjogi mércéjeként [erről lásd: 8/2014. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [56], [64]–[66], illetve 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [94]].
- [19] 1.2. Az Alkotmánybíróság illetően felfogását támogatja az EJEB gyakorlata is. Az EJEB következetes értelmezése szerint az Egyezmény 1. Cikke ugyanis valamennyi szerződő államot arra kötelez, hogy a joghatóságuk alatt álló minden személy számára biztosítsák az Egyezményből fakadó szabadságjogok érvényesülését. Az Egyezmény így nemcsak az emberi jogok tiszteletben tartásának, hanem védelmének kötelezettségét is elismeri. Ennek megfelelően az EJEB mindig az Egyezmény 1. Cikkével együtt olvasva kívánja meg, hogy a szerződő államok a magánszféra világában is gondoskodjanak az érintett egyezményi cikkelyekből fakadó jogok érvényesítéséről. Az EJEB e tételét első ízben éppen a munka világával összefüggő ügyben fogalmazta meg, amelynek során egyezményesértőnek mondta ki azt a szabályozást, mely lehetőséget adott olyan brit vasúti szakszervezeti megállapodások érvénybe léptetésére, melyek a tagság megtagadását a munkavállalók elbocsátásával szankcionálták [EJEB, Young, James és Webster kontra Egyesült Királyság, (7601/76; 7806/77), 1981. augusztus 13., 49. bekezdés]. Később számos további döntésében formálta gyakorlatát e tételét. Ennek során az EJEB kimondta, hogy a szerződések, végrendeletek, illetve egyéb magánjogi jognyilatkozatok nemzeti bírósági értelmezését is felülvizsgálja, ha ez az értelmezés nyilvánvalóan sérti az Egyezmény értékrendszerét [elsőként lásd: EJEB, Larkos kontra Ciprus [GC], (29515/95), 1999. február 18., 31. bekezdését; későbbiből: EJEB, Pla és Puncernau kontra Andorra, (69498/01), 2004. július 13., 59. bekezdését]. Az EJEB felfogása szerint tehát az Egyezmény nemcsak a szerződő államok közhatalmi szerveit kötelezi arra, hogy saját maguk tartsák meg az abban garantált szabadságjogokat, hanem a magánszemélyek jogainak biztosításához olyan pozitív kötelezettségeket hárít a szerződő államok hatóságaira, ideértve azok bíróságait is, melyek szerint azok megakadályozzák, illetve orvoslást nyújtanak

- az Egyezményt sértő magatartásokért. E kötelesség figyelmen kívül hagyása a nemzetközi egyezmény megsértését jelenti [lásd például: EJEB, Assanidze kontra Grúzia, (71503/01), 2004. április 8., 146. bekezdését].
- [20] 1.3. Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy „AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.” Az alapvető jogok védelmének alkotmányos előírása így a közhatalmat birtoklóakra azt a kötelezettséget hárítja, hogy mind jogalkotási, mind jogalkalmazási tevékenységük során az Alaptörvényben biztosított jogokból fakadó követelmények érvényesülését a joghatóságuk alá tartozó magánszemélyekkel és szervezetekkel szemben is garantálják. Másként fogalmazva, a közhatalom jogvédelmi intézkedéseinek is összhangban kell állnia az Alaptörvényben elismert jogok alkotmányos tartalmával. Az Alaptörvény hatályba lépését követően az Alkotmánybíróság alapjogvédelmi hatásköre kibővült az úgynevezett „valódi” alkotmányjogi panasz intézményével. A jogvédelem új intézménye az Alaptörvényben elismert jogokat sértő bírói döntésekkel szemben nyújt oltalmat, így biztosítja a bírói döntésben elfogadott jogértelmezés és az Alaptörvény alapjogi értékrendjének összhangját {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]}. Egy-egy jogvitát eldöntő bírói jogértelmezés alkotmányosságát így végső soron a „valódi” alkotmányjogi panasz intézményén keresztül az Alkotmánybíróság garantálja. Igaz ez a szerződéses és más egyéb magánjogi karakterű jogvitákban eljáró bírói döntésekre is, melyek esetében az Alkotmánybíróság a felek szerződéses szabadságára figyelemmel vizsgálja, hogy az adott jogviszonyt szabályozó generálklauzulák bírói értelmezése összhangban áll-e az érintett alapjogból fakadó követelményekkel.
- [21] Különös jelentőséghez jut ez a jogvédelem a munkajogi jogviszonyokban, melyek bár alapvetően a magánjog rendszeréhez tartoznak, mégis aszimmetrikus természetűek. Ezt igazolja, hogy a munkajog az olyan önállóan és függő, vagyis a munkáltató irányítása alatt álló munkavégését szabályozza, amelyet a munkavállaló jellemzően hosszabb időn keresztül, személyesen lát el. A munkavállaló tehát nem egy előre pontosan meghatározott feladat elvégzésére vállalkozik, hanem a munkáltató utasításai szerint és ellenőrzése mellett egy jellegét tekintve meghatározott munkakör ellátására. E keretjellegű jogviszonyt minden esetben a munkáltató részletes utasításai töltik meg pontos tartalommal. Emellett a munkavállaló feladatait személyesen és jellemzően hosszabb időn keresztül látja el, amelynek során jellemzően bizalmi kapcsolat alakul ki közte és munkáltatója között. A munkavállaló tehát ennek megfelelően az egész személyiségével vesz részt a munkaviszonyban. Mindebből következik egyfelől, hogy a munkaviszony sajátossága a felek egyenlőtlensége és a jogviszony alá-főlé rendelt jellege. Másfelől pedig a munkaviszonyból fakadó szabályok a munkavállalók cselekvési autonómiáját, így magatartását és véleményét szükségszerűen korlátozzák.
- [22] A felek mellérendeltségének és tényleges egyenjogúságának hiányából fakadóan a mai munkajogi jogviszonyok jellemző vonása egyfelől a munkavállalót védő klauzikálisan kógens, illetve közjogi jellegű szabályok intenzív jelenléte, intenzív jelenlétének igénye, másfelől pedig a munkaügyi jogvitákban döntő bírói ítélkezési gyakorlat és bírói jogvédelem kiemelt szerepe {hasonlóan lásd: 17/2014. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [30]}. A munkajog ilyen karakterét jól példázza a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet egyetemes értekezletein az elmúlt évszázadban elfogadott ajánlásokban és aláírásra megnyitott egyezményekben a szerződő államok munkajogi szabályozásával szemben megkívánt jogvédelmi intézkedések, így többek között a foglalkoztatás alsó korhatára, az egyenlő bérezés követelménye, valamint a munkavállalók gyülekezési, szervezkedési és véleménynyilvánítási szabadsága.
- [23] 2. Az Alkotmánybíróság ezt követően röviden felvázolja az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleménynyilvánítási szabadságról vallott felfogását.
- [24] 2.1. Az Alkotmánybíróság a véleménynyilvánítás szabadságára különösen becses jogként tekint, hiszen a vélemény szabadsága egyfelől az egyéni önkifejezés, a személy szabad kibontakozásának és szellemi autonómiájának záloga, másfelől pedig a plurális, demokratikus közösség és akaratképzés nélkülözhetetlen forrása is. A szabad személyek szabad önkifejezése az Alaptörvényen alapuló alkotmányos rend egyik lényegi eleme és értelme. Emellett pedig a nyilvános vita és a párbeszéd szabadsága nélkülözhetetlen forrása a közösség szellemi gyarapodásának. Társadalmi és politikai, vagyis közéleti viták szabadsága és sokszínűsége híján ugyanis nincsen szabad közvélemény, nincsen demokratikus jogállam. Ezért a demokratikus jogállamokban alapvető követelmény, hogy a társadalom valamennyi polgára szabadon fejthesse ki gondolatait, szabadon válhasson a közvélemény alakítójává {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [39]}.
- [25] Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően következetesen képviseli, hogy a szabad véleménynyilvánítást korlátozó törvények megszorító értelmezése áll összhangban az Alaptörvényből fakadó garanciákkal. A véleménynyilvánítás szabadságát korlátozó törvénynek pedig akkor nagyobb a súlya, ha közvetlenül másik alanyi alapjog érvényesítésére és védelmére szolgál, kisebb, ha ilyen jogokat csakis mögöttesen, valamely „intézmény” közvetítésével véd, s legkisebb, ha csupán valamely elvont értéket kíván oltalmazni {7/2014. (III. 7.)

AB határozat, Indokolás [42]]. A véleménynyilvánítás szabadságát korlátozó jogértelmezés alkotmányosságának megítélése ugyanakkor nemcsak az Alaptörvényben is elismert másik alapjogtól vagy alkotmányos értéktől, hanem a korlátozó jogszabály természetétől is függ. Ennek megfelelően a büntetőjog, annak ultima ratio jellegéből fakadóan a közlések kizárólag azon legszélsőségebb eseteivel szemben nyújthat oltalmat, melyekben a közreadott vélemény alkotmányos jogot sért vagy a jogsérelem veszélye közvetlenül jelen van. A szólásszabadság gyakorlásának kriminalizálása és büntetőjogi szankcióval sújtása így tehát szűkebb körben nyerhet igazolást, mint a véleménynyilvánítás közigazgatási jellegű korlátai, míg a polgári jogi jellegű korlátok igazolhatósága lehet a legerősebb [13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [30]]. Az alkotmányjogi mércében további különbségtételt jelent, hogy az adott vélemény tényállítást, avagy értékítéletet közvetít. Míg az értékítéletet megjelenítő vélemények nagyobb toleranciát követelnek, addig a tényeket állító, avagy híresztelő kifejezések esetében fokozottabb gondosság követelhető meg [13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [41]].

- [26] 2.2. Az Alkotmánybíróság felfogása szerint a véleménynyilvánítási szabadság legbensőbb védelmi köréhez tartozik a közélettel összefüggő vélemény. Mindez a közéleti szólás kettős igazolásából fakad: nemcsak az egyéni önkifejezés forrását, hanem a közélet kérdéseiben való aktív részvétel kiemelkedően fontos eszközét jelenti. Következésképpen ezért az Alkotmánybíróság gyakorlata abban is, hogy a közéleti szólás szabadságának megítélésekor a vélemény szabadságból fakadó alkotmányjogi mércét különös szigorral szükséges érvényre juttatni, vagyis az illetén szólások erősebb védelmet élveznek, korlátozásuk még szűkebb körben nyerhet igazolást [7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [45]; 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [28]; 31/2014. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [27]; 3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [24]; 5/2015. (II. 25.) AB határozat, Indokolás [28]; 9/2015. (IV. 23.) AB határozat, Indokolás [32]]. Az Alkotmánybíróság hivatkozott határozatai a szűkebb értelemben vett politikai vitával összefüggő közéleti szólások megítélése felől döntöttek. A közéleti viták ugyanakkor nem érnek véget a szűkebb értelemben vett politika világával [lásd hasonlóan: EJE, Wingrove kontra Egyesült Királyság, (17419/90), 1996. november 25., 58. bekezdését]. Átfogják az állami és önkormányzati, közhatalmi intézményrendszer működésének egészét, ideértve az igazságszolgáltatást is [EJE, Marian Maciejewski kontra Lengyelország, (34447/05), 2015. január 13., 74. bekezdés], illetve az állam gazdasági szerepvállalását csakúgy, mint az üzleti élet társadalmi felelősségvállalásának és az üzleti élet világában egyre sokasodó számban jelentkező közéleti, így például környezetvédelmi, energiahatékonysági, munka-, és közlekedésbiztonsági és más hasonló kérdéseket. Ezen kívül átfogják az európai és nemzetközi intézményrendszerek működésével és politikáival összefüggő kérdéseket is. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően korábbi döntésében olyan mércét alakított ki, amely szerint egy-egy vélemény-kifejezés közéleti jellegének megítéléséhez „a közlés megjelenésének módját, körülményeit és a vélemény tárgyát, kontextusát szükséges figyelembe venni. Így a közlést érintően vizsgálni kell a médium típusát, a közlés apropóját adó eseményt, illetve az arra érkező reakciókat és az adott közlésnek ebben a folyamatban játszott szerepét. További szempontként szükséges értékelni a kijelentés tartalmát, stílusát, illetve a közlés aktualitását, valamint célját.” [13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [39]]. Ennek figyelembevételével az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatából a számottevő állami tulajdonosi részesedés mellett működő vállalatok menedzsmentjét érintő büntetőeljárás és annak a vállalat részvényárfolyamára gyakorolt hatásával kapcsolatos véleményeket értékelte közéleti kérdésként [3/2015. (II. 12.) AB határozat, Indokolás [27]].
- [27] A közéleti kérdések köre így szélesebb a szűk értelemben vett politikai szólásnál, vagy a közhatalom birtokosainak tevékenységénél. Bár valamennyi közéleti párbeszéd igényt tarthat a közéleti vitákat és a közügyek vitatását megillető alapjogi védelemre, ez az alapjogi védelem azonban más-más alkotmányjogi mércén keresztül érvényesül, és így eltérő terjedelmű. Ennek megfelelően a közintézmények szabad megalakításának és a demokratikus akaratképzésnek előfeltételét jelentő, szűkebb értelemben vett politikai szólás alapjogi védelme szélesebb, mint az igazságszolgáltatás bírálatát megfogalmazó véleményé, mely utóbbi az ítékezés pártatlansága, valamint az ítélező bírák tekintélyének megóvása érdekében is korlátozható [elsőként lásd: EJE, Worm kontra Ausztria, (22714/93), 1997. augusztus 29., 40., 49., 56. bekezdéseket, illetve legutóbbról: EJE, Kincses kontra Magyarország, (66232/10), 2015. január 27., 27–34. bekezdéseket; EJE, Morice kontra Franciaország, (29369/10), 2015. április 23., 128–139. bekezdéseket]. További, az Alaptörvényben is elismert értékek, így például a tisztességes versenyfeltételek és piaci magatartások megőrzésének figyelembevétele kívánható meg az üzlet világához kapcsolódó véleményekkel szemben [EJE, Markt intern Verlag GmbH és Klaus Beermann kontra Németország (10572/83), 1989. november 20., 33. bekezdés].
- [28] 2.3. A munkaviszony jellege alapján a munkaviszonyból fakadó szabályok szükségszerűen érintik és korlátozzák a munkavállaló magatartását, így különösen cselekvési szabadságát és véleménynyilvánítását. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság előbbiekből vázolt felfogásából következik, hogy a véleménynyilvánítás bizonyos esetekben alapjogi védelmet élvezhet akkor is, ha munkahelyen, vagy munkaviszonnyal összefüggésben hangzik el.

Ezt a felfogást képviseli a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet 1944 májusi egyetemes értekezletén elfogadott, a szervezet alapokmányának mellékleteként a munkaügyi-munkajogi világ értékrendjét meghatározó philadelphiai nyilatkozat is. Saját korábbi gyakorlat híján az Alkotmánybíróság figyelemmel van a nemzetközi jogvédelmi mechanizmusok esetjogára a véleménynyilvánítási jog munka világában érvényesülő mércéjének feltáráshoz. Az EJEB kiindulópontja, hogy az Egyezmény 1. Cikkével együtt olvasva az Egyezmény 10. Cikke védelmet nyújt nemcsak a közhivatali viselők jogviszonyában, hanem a magánjog körébe lépő munkajogi jogviszonyokban is. Így az Egyezmény 10. Cikkének mércéje szerint kell megítélni azt a munkaviszonnyal összefüggő munkajogi joghátrányt is, amellyel a vélemény szabadságával élő munkavállalót sújtják {EJEB, Fuentes Bobo kontra Spanyolország, (39293/98), 2000. május 29., 38. és 48–50. bekezdések, valamint EJEB, Wojtas-Kaleta, (20436/02), 2009. július 16., 43. bekezdés; elvi jelentőséggel megerősítette: EJEB, Guja kontra Moldova, [GC] (14227/04), 2008. február 12., 70. bekezdés}. A jogsérelem ilyen esetekben abból fakad, hogy a szerződő államok hatóságai elmulasztják az Egyezmény 10. Cikkéből eredő követelmények munkaügyi jogvita során történő figyelembevételét és érvényesítését {EJEB, Palomo Sánchez és mások kontra Spanyolország [GC], (28955/06, 28957/06, 28964/06), 2011. szeptember 12., 60. bekezdés}. A közéleti kérdést tárgyaló vélemény korlátozásának, valamint annak megítéléséhez, vajon a munkáltatói szankció természete és súlya arányban áll-e a korlátozással elérni kívánt céllal, vizsgálni kell, vajon „nyomós társadalmi érdek” igazolja-e a korlátozást [EJEB, Sunday Times kontra Egyesült Királyság, (6538/74), 1979. április 26., 62. bekezdés, amelyet munkaviszonnyal összefüggésben legutóbb megerősített: EJEB, Rubins kontra Lettország, (79040/12), 2015. január 13., 76. és 93. bekezdések; EJEB, Kharlamov kontra Oroszország, (27447/07) 2015. október 8., 28–29. bekezdések; valamint EJEB Aurelian Oprea kontra Románia (12138/08) 2016. január 19., 76. és 79. bekezdések]. Az EJEB olvasatában a „nyomós társadalmi érdek” fogalmának értelmezése során figyelemmel kell lenni az adott szakma, illetve az adott munkaviszony sajátosságaira: egyfelől a munkaviszonyból fakadó „hűség” kötelezettségre, másfelől pedig a titoktartási kötelezettségre [EJEB, Kudeshkina kontra Oroszország, (29492/05), 2009. február 26., 85. bekezdés; EJEB, Rubins kontra Lettország, (79040/12), 2015. január 13., 78. bekezdés]. A munkaviszonyt jellemző „hűség” kötelezettségből fakadóan így például nem élvezi a véleménynyilvánítás oltalmát, ha a munkavállaló közéleti véleménye munkáltatója értékalapú meggyőződésével, elveivel nyíltan szembe helyezkedik [EJEB, Maximilian Rommelfanger kontra Német Szövetségi Köztársaság, (12242/86); 1986. június 20.; EJEB, Fernandez Martínez kontra Spanyolország, [GC] (56030/07), 2014. június 12., 138. bekezdés]. A közlés akkor sem élvez sem alapjogi védelmet, ha kifejezett és kizárólagos célja akár a munkáltató jó hírvének, reputációjának, akár versenyképességének csorbítása [EJEB, Palomo Sánchez és mások kontra Spanyolország [GC], (28955/06, 28957/06, 28964/06), 2011. szeptember 12., 69–77. bekezdések]. Az EJEB a „nyomós társadalmi érdek” értelmezése során relevánsnak tekinti a szóban forgó közlés közéleti kötődését (1) {lásd például: EJEB, Rubins kontra Lettország, (79040/12), 2015. január 13., 84–85. bekezdések, illetve EJEB Matúz kontra Magyarország, (73571/10), 2014. október 21., 49. bekezdés}, a munkáltatónak a közléssel okozott hátrányt (2), az elhangzott vélemény kontextusát (3), a véleményszabadságával élő jóhírneműségét (4), a munkáltatói intézkedés súlyát (5) [EJEB, Guja kontra Moldova [GC], (14277/04), 2008. február 12., 74–78. bekezdések; legutóbbról összefoglaló jelleggel lásd: EJEB, Matúz kontra Magyarország, (73571/10), 2014. október 21., 34. bekezdését]. Az Egyezmény 10. Cikkéből fakadó garanciák érvényesítése körében az EJEB elvárása, hogy a szerződő államok bíróságai az ímént kifejtett szempontrendszer szerint értékeljék a vitatott munkáltatói intézkedést.

- [29] 3. Az Alkotmánybíróság mindezek után áttekintést nyújt a munkáltatói érdekek veszélyeztetését tilalmazó munkajogi generálklauzuláról, valamint arról, hogy a hazai legfőbb bírói fórum milyen felfogással érvényesíti a magatartási zsinórmércét.
- [30] 3.1. Valamennyi munkaügyi kapcsolat a felek kölcsönös bizalmán alapszik. A gyümölcsöző munkaviszony záloga ugyanis a kölcsönös bizalom. E bizalom alapvető feltétele a munkavállaló úgynevezett „hűség” kötelezettsége, amely szerint hozzájárul a munkáltató céljainak hatékony eléréséhez. Ez a kötelezettség jelenik meg többek között a korábban hatályban lévő Munkatv. 3. § (5) bekezdésében, amely az alapvető szabályok között tilalmazza, hogy a munkavállaló a munkaviszony fennállása alatt olyan magatartást tanúsítson, amely munkáltatója jogos gazdasági érdekeit veszélyezteti. A munkaviszony során irányadó magatartási követelmények között hasonló, ám részletesebb zsinórmértéket írnak elő a jelenleg hatályos Munkatv. 8. § (1), (2) és (3) bekezdései. Eszerint munkáltató jogos gazdasági érdekeit a munkavállaló nem veszélyeztetheti és a munkavállaló köteles tartózkodni a munkáltató jó hírnevét, jogos gazdasági és szervezeti érdekeit súlyosan sértő vagy veszélyeztető véleménynyilvánítástól. Ezek a szabályok irányadóak a munkavállaló munkaidőn kívül tanúsított magatartásának megítélésakor is. Erről a jelenleg hatályos Munkatv. 8. § (2) bekezdése rendelkezik, miszerint a munkavállaló munkaidején kívül sem tanúsíthat olyan magatartást, amely közvetlenül és ténylegesen alkalmas munkáltatója jó hírvének, jogos

gazdasági érdekének vagy a munkaviszony céljának veszélyeztetésére. A munkavállaló munkaidején kívül tanúsított magatartása a jelenleg hatályos Munkatv. 9. § (2) bekezdésében foglaltak szerint korlátozható, melyről a munkavállalót írásban, előzetesen tájékoztatni kell. A jelenleg hatályos Munkatv. 9. § (2) bekezdése szerint pedig a munkavállaló személyiségi joga akkor korlátozható, ha a korlátozás a munkaviszony rendeltetésével közvetlenül összefüggő okból feltétlenül szükséges és a cél elérésével arányos. A törvényjavaslathoz fűzött miniszteri indokolás érvelése szerint a munkavállalói véleménynyilvánítási szabadság nem korlátozható, ha a vélemény nem függ össze a munkaviszonnyal, illetve a jelenleg hatályos Munkatv. 9. § (2) bekezdésében foglalt személyiségi jogokat korlátozó klauzula iránymód a munkavállalói véleménynyilvánítás korlátozása során is (erről lásd: a jelenleg hatályos Munkatv. javaslatához fűzött indokolást). Ezt az értelmezést erősíti, hogy a jelenleg hatályos Munkatv. 8. § (2) bekezdése a munkavállaló munkaidején kívül tanúsított valamennyi magatartásának korlátozására a jelenleg hatályos Munkatv. 9. § (2) bekezdésében foglalt jogkorlátozó klauzulát rendeli alkalmazni. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Szakértői Bizottsága (CEACR) a tavalyi évben vizsgálta a jelenleg hatályos Munkatv. 8–9. §§ rendelkezéseit az egyesülési szabadság és a szervezkedési jog védelméről szóló, 1948-ban aláírásra megnyitott, Magyarországon 1957-ben ratifikált, majd a 2000. évi LII. törvényben kihirdetett nemzetközi egyezmény végrehajtásának ellenőrzése során. Az Egyetemes Munkaügyi Értekezlet idei év június 1–13. napjai között rendezett, 104. ülészakán elfogadott jelentés arra az aggályra hívja fel Magyarország figyelmét, hogy a Munkatv. 8. §-ában szereplő általános megfogalmazás lehetőséget ad a munkavállaló véleménynyilvánítási szabadságának súlyos korlátozására, amely összeegyeztethetetlen a nemzetközi munkaügyi egyezmény elvárásaival.

- [31] 3.2. A hazai legfőbb bírói fórum a munkáltató jogos gazdasági érdekeit védő generálklauzulát a felek együttműködési köteletségének alapelvéből olvassa ki, és annak egy különös megjelenési formájaként értékeli (lásd például: Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.11.059/2010/8. sorszámú ítéletét). A bírói döntések túlnyomó többsége a munkáltató jogos gazdasági érdekeinek veszélyeztetését a konkurenciatilalom körében a munkavállaló kifejezett üzletrontó magatartásakor állapítja meg. A munkáltató gazdasági érdekeinek veszélyeztetése tetet ölthet akár úgy, hogy a munkavállaló maga kezd a munkáltatója tevékenységi körével egyező hasznot hajtó gazdasági tevékenységbe (Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.11.078/1995., Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.10.425/1995., Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.10.036/1998/74.) akár úgy, ha például a munkavállaló felesége a munkáltató tevékenységi körével egyező gazdasági tevékenységbe kezd (Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.10.958/2008.), akár úgy, ha a munkavállaló tulajdonosa lesz vagy üzletet köt a munkáltató üzleti partnerével (Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.10.980/1995.) akár úgy, ha a vezető állású munkavállaló a munkáltatójának tevékenységi körébe eső gazdasági társaságban szerez tulajdoni részesedést (Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.10.530/2007.; Legfelsőbb Bíróság Mfv.II.10.751/1998/73). Korábbi gyakorlatában ugyanakkor a legfőbb bírói fórum is elismerte, hogy a munkavállalót véleménynyilvánítása miatt szankcióval sújtó munkáltatói intézkedések megítélése során a munkavállalói kötelezettségek mellett vizsgálni kell a véleménynyilvánítás jogának érvényesülését is. Valósnak és okszerűnek ítélte a rendes felmondást abban az esetben, ha a munkavállaló figyelmen kívül hagyva jogos gazdasági érdekeit a nyilvánosság előtt illeti éles kritikával munkáltatóját (Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.10.119/2013/3.). Ugyanakkor a véleménynyilvánítás jogával él és védelemben részesül, vagyis jogellenes a munkaviszony megszüntetése, ha a munkavállaló közmeghallgatáson szólal fel a munkáltatójának beruházását érintő munkahelyteremtéssel és környezetvédelemmel összefüggő egyes kérdésekben (Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.11.059/2010/8.).
- [32] 4. Az Alkotmánybíróság mindezen szempontok mérlegre tétele alapján bontja ki azt az alkotmányjogi mércét, amely az Alaptörvény IX. cikkében oltalmazott nyilvános és közéleti közlések munkaviszonyból fakadó korlátozásának megítélését segítheti.
- [33] 4.1. Az Alkotmánybíróság kiindulópontja, hogy jogvita alapjogi érintettségének fennállása esetén a bíróságok a felek autonómiájából fakadó szerződéses szabadság és szabad kötelezettségvállalások tiszteletben tartása mellett ítélezésük során a munkaviszonyt szabályozó generálklauzulákat az Alaptörvényben elismert jogokra és ezen alapvető jogokból fakadó követelményekre tekintettel kell értelmezzék {vö. jelen határozat Indokolásának IV/1.3. pontjával (Indokolás [20]–[22]), illetve 3/2015. (II. 2.) AB határozat, (Indokolás [18])}. A felek együttműködési kötelezettségét érvényre juttató, ilyen generálklauzulát fogalmaz meg a korábban hatályban lévő Munkatv. 3. § (5) bekezdésében foglalt, a munkáltató jogos gazdasági érdekének veszélyeztetését tilalmazó magatartási zsinórmérték, amelynek elsődleges célja a munkáltató versenyképességének, valamint jó hírnevének megőrzése. Ugyanezt a célt követik a jelenleg hatályos Munkatv. együttműködési kötelezettség körében előírt alapvető szabályai azzal, hogy a jelenleg hatályos Munkatv. 8. § (3) bekezdése már kifejezetten nevesíti a véleménynyilvánítási szabadság korlátozását. Eszerint „a munkavállaló a véleménynyilvánításhoz való jogát a munkáltató jó hírnevét, jogos gazdasági és szervezeti érdekeit súlyosan sértő vagy veszélyeztető módon

nem gyakorolhatja". Ezen kívül a korábban hatályban lévő Munkatv. 103. § (3) bekezdése csakúgy, mint a jelenleg hatályos Munkatv. 8. § (4) bekezdése tilalmazza valamennyi olyan információ közlését, amelyhez a munkavállaló munkakörének ellátása során jutott hozzá, és amelynek közlése a munkáltatóra vagy más személyre nézve hátrányos következménnyel járhat. A munkaviszony illetően általános magatartási kötelezettségei igazolhatják a munkavállaló véleménynyilvánítási szabadságának korlátozását, még abban az esetben is, ha a munkavállaló a munkahelyén és munkaidején kívül él e szabadságával. A munkáltatónak, legyen az üzleti életben működő gazdasági társaság, vagy a civil szférában megjelenő alapítvány, illetve bármely más társadalmi szervezet, jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy munkavállalóinak munkaviszonnal összefüggő és jogos gazdasági érdekeire, avagy világnézeti meggyőződésére, nyíltan képviselt elveire, értékeire közvetlenül kiható és a nyilvánosság előtt megjelenő közléseit szabályozza. Ezt a felfogást támogatja a jelenleg hatályos Munkatv. 8. § (2) bekezdésében foglalt klauzula is, miszerint „a munkavállaló munkaidején kívül sem tanúsíthat olyan magatartást, amely – különösen a munkavállaló munkakörének jellege, a munkáltató szervezetében elfoglalt helye alapján – közvetlenül és ténylegesen alkalmas munkáltatója jó hírnevének, jogos gazdasági érdekeinek vagy a munkaviszony céljának veszélyeztetésére.” A véleménynyilvánítás szabadsága ennek megfelelően a munka világában erősebb korlátok között érvényesülhet, és nem nyújt védelmet olyan munkavállalói nyilvános közléseknek, amelyek célja pusztán a munkáltató jó hírnevét, üzleti reputációját, kedvező piaci és kereskedelmi megítélését sértő, romboló, illetve a munkáltató képviselőjének magán-, vagy családi életével kapcsolatos bántó vagy sértő kifejezések használata. A szabadság nem terjed ki azon véleményekre sem, amelyeket kifejezetten üzletrontó céllal közölnek, avagy céljuk más egyéb jogsérelem okozása. Ezen kívül a munkavállaló véleménye akkor sem élvezi a véleménynyilvánítás szabadságának oltalmát, ha célja munkáltatója által képviselt értékrend, vagy értékalapú meggyőződést megtestesítő politika nyílt bírálata, megkérdőjelezése vagy aláásása. Mindez a munkaviszony alapvető sajátosságának számító úgynevezett „hűség”, illetve titoktartási kötelezettségekből is következik, amelyek alapján a munkavállaló hozzájárul a munkáltató céljainak hatékony eléréséhez. E „hűség” kötelezettség megsértésére irányuló véleménynyilvánítás tehát nyilvánvalóan nem formálhat igényt a munkajog generálklauzuláin keresztül érvényesülő alapjogi védelemre sem {vö. jelen határozat Indokolásának IV/2.3. (Indokolás [28]) és 3.1. pontjaival, (Indokolás [30])}.

- [34] 4.2. Ugyanakkor a jogállami demokráciák egyik értelme a véleménynyilvánítás szabadsága. Éppen ezért e joggal élni kívánók szabadsága még a munka világában is csak az Alaptörvény értékrendjére figyelemmel, annak védelme mellett korlátozható az alapjogok korlátozásakor irányadó szükségesség és arányosság tesztje alapján. A munkaügyi jogvitákban eljáró bíróságoknak tehát elsődlegesen azonosítaniuk kell az adott ügy véleménynyilvánítási szabadságának vonatkozásait, és a munkaviszonyra irányadó magatartási zsinórmértéket az alapjog alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmezniük. E körben figyelemmel kell lenniük arra is, hogy az alapvető jogok munkaviszonyból fakadó korlátozására is az elérni kívánt céllal arányosan nyílik lehetőség, mely megköveteli a korlátozással elérni kívánt cél és az alapjogi korlátozás súlyának mérlegelését. Minél erősebb érvek szólnak egy alapjog védelme mellett, annál szigorúbban szükséges eljárni annak korlátozásakor {lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [45] és 3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [22]}. Ezt az értelmezést támogatja a jelenleg hatályos Munkatv. 9. § (2) bekezdésében megfogalmazott jogkorlátozási klauzula is. Eszerint a munkavállaló véleménynyilvánítási joga akkor korlátozható, ha a korlátozás a munkaviszony rendeltetésével közvetlenül összefüggő okból feltétlenül szükséges és a cél elérésével arányos. E klauzula alkalmazása akkor felel meg az Alaptörvény értékrendszerének, ha érvényre juttatja az Alkotmánybíróság gyakorlatában a véleményszabadság korlátozására irányadó különös szempontokat is. Így egy-egy vélemény alapjogi védettségének megítélése során értékelni kell a szóban forgó közlés közéleti és szakmai kötődését (1), a közlés ténybeli kötődést, illetve értékítélet jellegét (2) azt, hogy a közlés okozott-e hátrányt, vagy kedvezőtlenül hatott-e a munkáltató megítélésére (3), a véleményszabadságával élő jóhiszeműségét (4), illetve mindehhez képest a véleménynyilvánítás miatt alkalmazott munkáltatói intézkedés súlyát (5) {vö. jelen határozat Indokolásának IV/2.3. pontjával, (Indokolás [28])}.

V.

- [35] 1. Az Alkotmánybíróság ezek után a felvázolt alkotmányjogi mércéből kiindulva az egyedi ügygel összefüggésben értékeli, hogy a bíróság jogértelmezése összhangban áll-e az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleményszabadságból fakadó követelményrendszerrel.
- [36] 1.1. A bírói döntés alapját jelentő eljárásban megállapított tényállás szerint a munkáltató azért szüntette meg az indítványozó munkaviszonyát, mert humán erőforrás szakértőként szerepelt egy szakmai vita és tudásforumot kínáló internetes portálon, illetőleg az ott megjelenő írsaiban a munkakörével egyező kérdéseket tárgyalt.

A munkáltatói rendes felmondás szerint az indítványozó e munkahelyen kívüli tevékenysége veszélyeztette a munkáltató jogos gazdasági érdekeit. Így az indítványozó munkája során olyan információk birtokába jut, amelyek megőrzéséhez munkáltatójának kiemelt érdeke fűződik, vagyis az indítványozó magatartása veszélyeztette jogos gazdasági érdekeit. A Kúria alkotmányjogi panaszban kifogásolt döntésének indokai szerint az indítványozó azért sodorta veszélybe munkáltatója jogos gazdasági érdekeit, mert munkaköre és a kifogásolt tevékenység közötti hasonlóság egyértelműen megállapítható, így az indítványozó magatartása alkalmas volt az üzleti vagy egyéb titok nyilvánosságra hozatalára. A Kúria ezen kívül indokai között hivatkozott arra is, hogy az indítványozó a munkáltatónál szerzett szakmai ismereteit, tapasztalatait és tudását kívánta felhasználni, megosztani. Ez a magatartás pedig a Kúria álláspontja szerint sérti a korábban hatályban lévő Munkatv. 3. § (5) bekezdésében foglalt zsinórmértéket, illetve a munkáltatónál érvényben lévő etikai kódex ehhez hasonló, általános szabályát (lásd: a Kúria Mfv.I.10.655/2013/6. sorszámú ítélete ítéletének 7–8. oldalait).

- [37] 1.2. Az indítványozó a bírói döntéssel szemben azért terjesztett elő alkotmányjogi panaszt, mert álláspontja szerint az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert véleménysszabadságával élt, amikor publikált egy internetes szakmai fórumon. A munkaügyi jogvitában eljáró legfőbb bírói fórum döntése pedig azért sért alkotmányos alapjogot, mert a véleménynyilvánítási szabadságát egyáltalán nem értékelte.
- [38] 2. Az Alkotmánybíróság a korábban felvázoltak értelmében a jelen alkotmányjogi panasz alapján elsődlegesen azt vizsgálja, hogy a szóban forgó tevékenység és közlés élvezheti-e az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésének védelmét, vagyis másként fogalmazva a jogvitában fennáll-e alapjogi érintettség. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ehhez szükséges vizsgálni a vélemény közéleti jellegét és közéleti kötődését, vagyis azt, hogy a közügyek vitatásához tartozhat-e. Ennek során kell értékelni a közlés megjelenésének módját, körülményeit és a vélemény tárgyát, kontextusát, a médium típusát, a közlés apropóját adó eseményt, illetve további szempontként a közlés tartalmát, stílusát, a közlés aktualitását, valamint célját [vö. jelen határozat Indokolásának IV/2.3. pontjával (Indokolás [28]) és 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [39]].
- [39] Az Alkotmánybíróság kiindulópontját e körben az ügyben eljáró bíróságok ténymegállapítása jelenti, mert következetes gyakorlata szerint az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja, többek között, a jogalkalmazói és bírói bizonyítékértékelés eredményeként megállapított tényállás helytállóságát [elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4], legutóbb megerősítette: 3027/2017. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [13]]. A jogvita során megállapított tényállás az indítványozó munkaköre és a szóban forgó internetes honlap témája között lényeges hasonlóságok fedezhetők fel, mert mindkettő a humánerőforrás gazdálkodással függ össze. Az internetes portálon kizárólag a humánerőforrás területén közöl írásokat, valamint ilyen témában szakmai előadások és rendezvények szervezésén keresztül kínál „tudásmegosztó” szakmai vitafórumot (lásd: Fővárosi Munkaügyi Bíróság 33.M.1176/2011/11. sorszámú ítélet 3. oldalát, illetve a Fővárosi Törvényszék 59.Mf.638426/2012/6. sorszámú közbenső ítéletének 6. oldalát). Szintén egyértelmű hasonlóság és ezen kívül időbeli egybeesés lelhető fel a munkáltatónál a jogvitában érintett időszakban zajló javadalmazási rendszer megújítása és az internetes honlapon közzétett írások témái között (lásd: Fővárosi Törvényszék 59.Mf.638426/2012/6. sorszámú közbenső ítéletének 2. és 7. oldalait, valamint a Kúria Mfv.I.10.655/2013/6. sorszámú ítéletének 7. oldalát).
- [40] A munkaügyi jogvita során megállapított ilyen tényállás alapján az Alkotmánybíróság úgy értékeli, hogy a szóban forgó tevékenység a tárgyát tekintve kizárólag humánerőforrás gazdálkodáshoz kapcsolódó, vagyis egy meghatározott szakmához tartozó kérdéseket, szakmabéli közönségnek címezve tárgyal. Az internetes portál és az ott megjelenő írások kifejezett célja a „tudásmegosztás”, amellyel szintén egy szűkebb szakmai kört, nevezetesen a versenyző vállalatok humánerőforrás szakembereit törekszik megszólítani. A tevékenység kontextusa is ehhez a szakmaisághoz igazodik, minthogy az internetes portálon kizárólag ilyen jellegű írások jelennek meg, és ilyen jellegű előadásokat, beszélgetéseket hirdetnek meg. Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság úgy ítéli meg, hogy a munkaügyi jogvita alapját jelentő tevékenység, vagyis az internetes portál tartalma és az ott közzétett írások döntő részükben szakmai jellegűek és nem mutatnak olyan közéleti kötődést, amely ezt a tevékenységet egyértelműen a közügyek szabad vitatásának körébe sorolja. Ebből következően a munkaügyi jogvita alapját jelentő tevékenység és ennek részeként megjelent írások esznek az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében garantált véleménynyilvánítási szabadságból fakadó alapjogi védelemtől (jelen határozat Indokolásának IV/2.3. pontja, Indokolás [28]). Mivel a szóban forgó tevékenység nem élvez a véleménynyilvánítás alapjogi védelmét, így esetleges korlátozása sem mérlegelhető a munkáltatót védő jogos gazdasági érdek veszélyeztetési tilalmát kimondó munkajogi zsinórmércével szemben [jelen határozat Indokolásának IV/4.1.–4.2. pontjai (Indokolás [33]–[34])]. Ennek megfelelően jelen ügyben az Alkotmánybíróság a felhívott alapjog és a munkaügyi jogvitában alkalmazott zsinórmérce érdemi összefüggésének hiánya miatt dönt az alkotmányjogi panasz elutasításáról.

- [41] Az Alkotmánybíróság e határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdés második mondata alapján, az ügy elvi jelentőségére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2017. június 26.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/523/2015.

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [42] Támogatom a határozatot, de az indokolást illetően nem értek egyet azzal, hogy nem tesz világos különbséget az alapjogokat illetően az állam és egyén közötti viszonyokban érvényesülésük, illetve a magánfelek egymásközi viszonyaiban érvényesülésük között.
- [43] Az alkotmányos alapjogok az európai történelem folyamán az 1700-as évek végétől az egyes egyéneket és a magánszférájukat védtek az állammal szemben. A demokratikus törvényhozásra alapuló modern államok így bár az egyszerű jogot szabadon változtathatják, de ha alapjogról van szó, és ez az állam és magánegyen viszonyában merül fel, akkor ennek szabályozása fölé alkotmánybírói ellenőrzés lép be, legalábbis ahol létezik az alkotmánybíráskodás. E szűk, de fontos körben tehát a demokratikus törvényhozás szabályozás szabadsága megszűnik, és az alkotmánybírói ellenőrzés alá vonja a törvényhozást. Ezt a demokrácia-korlátozó lehetőséget mint kivételt az egyes egyének és a magánszféra állammal szembeni autonómiája igazolja. Ha azonban az alapjogokat az egyes magánegyenek egymás közötti viszonyaira is kiterjesztjük, akkor a demokratikus törvényhozás lényegében teljes mértékben az alkotmánybírói ellenőrzése alá kerül. Ekkor azonban felmerül a rendszer lényegi jellemzőjét jelentő demokratikus felhatalmazás elenyészése, és a politikai demokrácia komponensének tendenciaszerű kiüresedése.
- [44] Ez a megfontolás azt követeli meg, hogy ne fogadjuk el az alapjogok vertikális hatályán túl a horizontális – magánegyenek viszonyában való – hatását. Azonban szűk mezsgyén előrehaladva elfogadható, hogy egy-egy alapjog esetében, ha közéleti irányultság, érintettség hatja át a máskülönben magánegyenek, magánszervezetek közötti viszonyt, akkor ezen áthatás egy foka után elismerjük kivételesen a horizontális irányú hatást is. A jelen esetben így a véleménynyilvánítási szabadság eredetileg állammal szembeni védelmet jelentő jogát a kifejtett vélemény közéleti irányultsága hiányában nem lett volna indokolt elismerni, és ezért lehetett egyetérteni

a határozat elutasítást tartalmazó rendelkező részével. Ám az indokolás IV. részének 1.1. pontjában tett kijelentések (Indokolás [17]–[18]) az alapjogok magánfelek közötti érvényesülésének általános jellegéről elfogadhatatlan érvelést jelent számomra, és amennyiben ez alapján születik meg a jövőben egy többségi döntés, azt szavazatommal sem tudom majd támogatni. A jelen esetben ennek nem volt érdemi kihatása a döntésre, így az elvi szembenállásom jelzése mellett meg tudtam szavazni a határozatot.

Budapest, 2017. június 26.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [45] Nem értek egyet az indítvány elutasításával; álláspontom szerint a Kúria ítéletét az Alkotmánybíróságnak meg kellett volna semmisítenie, az alábbiak miatt.
- [46] Nem értek egyet azzal, hogy a határozat az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében foglalt véleménynyilvánítás szabadságának védelmét a közéleti kérdések vitatására szűkíti le és csak a vélemény közérdekű jellege esetére tartja biztosíthatónak az alkotmánybírói védelmet. Nézetem szerint a véleménynyilvánítás szabadsága mindenféle véleményre – ideértve a szakmai véleményt is – egységesen vonatkozó szabadság.
- [47] A véleménynyilvánítás szabadságát érintő ügyekben álláspontom szerint a szakjogi és az alkotmányossági kérdések jellemzően nem választhatóak el, ezért az Alkotmánybíróság eljárása során nem mellőzheti a bíróságok által megállapított tényállás konkrét vizsgálatát és elemzését. A véleménynyilvánítási szabadság érvényesülésének vagy sérelmének kérdését csak ennek a vizsgálatnak az eredményétől függően lehet elbírálni.
- [48] A jelen ügyben a Kúria ítéletének az indokolása álláspontom szerint nem támasztja alá az indítványozó keresetének az elutasítását. Az ítélet nem tartalmaz konkrét, részleteiben is kibontott érvelést az indítványozó munkavállalói kötelezettségének megsértését illetően, e nélkül pedig nem fogadható el a véleménynyilvánítás szabadságának az ügyben értelmezett korlátozása. Ezért a Kúria ítélete álláspontom szerint sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében foglalt alapvető jogot, így azt az Alkotmánybíróságnak – az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján – meg kellett volna semmisítenie.

Budapest, 2017. június 26.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró különvéleménye

- [49] Jelen ügy megítélésének a tétje a véleménynyilvánítás szabadságának munkajogi jogviszonyok világában való értelmezése, elhelyezése volt. Azt kellett a testületnek meghatároznia, hogy milyen munkaviszonyból keletkező korlátai vannak a munkavállaló által nyilvános fórumokon megjelenő közléseknek. Az Alkotmánybíróság azzal az indokolással utasította el a Kúria Mfv.I.10.655/2013/6. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt, hogy nincs érdemi összefüggés az indítványozó által, panaszban megjelölt alapjog [vagyis az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében biztosított véleménynyilvánítás szabadsága] és a munkaügyi jogvitában alkalmazott korábban hatályban lévő Munkatv. 3. § (5) bekezdése között. Ezzel nem értek egyet, ezért sem a határozat rendelkező részét, sem pedig indokolását nem támogattam.
- [50] A munkáltató azért szüntette meg munkavállalói jogviszonyát, mert a munkavállaló (indítványozó) által megjelentett blogbejegyzések veszélybe sodorták a munkáltató gazdasági érdekeit, magatartása alkalmas lehetett a munkáltató üzleti, vagy egyéb titkának nyilvánosságra hozatalára. Erről a publikációs tevékenységről állapította meg a Kúria fenti ítéletében, hogy a korábban hatályban lévő Munkatv. 3. § (5) bekezdésében foglaltakkal ellentétes.

Az Alaptörvény 28. cikke a következő kötelezettséget rója a bíróságokra: „[a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik”. Ennek alapján a Kúriának 1. fel kellett volna ismernie az ügy alapjogi (véleménynyilvánítás szabadsága) érintettségét; 2. a korábban hatályban lévő Munkatv. 3. § (5) bekezdését az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésével összefüggésben kellett volna értelmeznie. E kötelezettségét a Kúria elmulasztotta, ítélete meg sem említi az ügy alapjogi érintettségét. Az ügyben eljáró bíróságoknak vizsgálniuk kellett volna a megjelent/publikált vélemény közéleti jellegét, a megjelenés módjára, körülményeire, tárgyára, kontextusára kiterjedően. Ezt követően értékelniük kellett volna a kijelentés tartalmát, stílusát, illetve a közlés aktualitását, valamint célját {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [39]}.

- [51] E vizsgálat elmaradása miatt az Alkotmánybíróságnak meg kellett volna semmisítenie az alkotmányjogi panasszal támadott kúriai ítéletet, a Munkatv. 3. § (5) bekezdésének (szűkítő) értelmezése ugyanis ahhoz vezetett, hogy a véleményszabadság alkotmányjogi oltalmát élvező nyilvános, közéleti jellegű szakmai párbeszéd a munkaügyi jogvitákban elveszíti a bírói alapjogvédelmet. A Kúria ítélete szerint ugyanis (8. oldal második bekezdés) minden olyan tevékenység, amely az üzleti vagy más titok nyilvánosságra hozatalára alkalmas lehet, veszélyeztetheti a munkáltató jogos gazdasági érdekeit. Ennek pontos megítéléséhez lett volna szükség az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésének alapügyben való értelmezésére, bevonására, így lehetett volna biztosítani az összhangot a munkáltató „jogos gazdasági érdekvédelme” és a munkavállaló véleménynyilvánítási szabadsága között.
- [52] A „hűség kötelezettség” a Kúria jogértelmezésében felülkerekedett a munkavállaló alapjogának védelmében, amely megközelítést az Alkotmánybíróság sem terelte vissza többségi döntésében az Alaptörvény keretébe. A határozat indokolása szerint azért nincs összefüggés az alapul fekvő ügy és az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése között, mert a munkavállaló által közzétett írás (internetes blogbejegyzés) szakmai jellegű volt, így nem bizonyított közéleti kötődése. Az indokolás szerint a munkajogi jogviszonyt érintő írások (a munkaviszonyt is érintő véleményközlés) „elesnek az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében garantált véleménynyilvánítási szabadságból fakadó alapjogi védelemtől”. Ezek alapján az Alkotmánybíróság csupán azért zárta ki a munkavállaló alapjogi védeltségét, mert a publikáció tárgya – a Kúria megállapítása szerint – azonos a munkaviszonnyal érintett munkavállalói szaktudással. Álláspontom szerint a munkaviszonnyal összefüggő szakismeretek közlése, közzététele, szaktudás megosztása nem jelentheti automatikusan az alapjogi védelem kizárását, ráadásul úgy, hogy az Alkotmánybíróság osztotta a Kúria azon felfogását, miszerint a munkáltató törvényben (a korábban hatályban lévő Munkatv.) biztosított gazdasági érdekében kizárt a munkavállaló alapjogi védelme. Mindezt olyan munkáltató vonatkozásában, védelmében állapította meg az Alkotmánybíróság, amely tulajdonosi struktúrájában az államháztartás részét képező tulajdonos is létezik. Annak vizsgálata nélkül, hogy fennállt-e a munkavállalóra vonatkozó titok vagy információ közreadásának valós esélye, a munkáltató véleménynyilvánításhoz fűződő joga nem korlátozható. Ha a korlátozáshoz elegendő lenne a publikáció tárgyának és a munkavállaló munkaviszonnyal összefüggő szaktudásának azonossága, alig maradna megjelentetésre alkalmas szakcikk vagy egyéb tájékoztatás, ennek köszönhetően pedig a szakmai párbeszéd a munkáltatói érdekek mentén lennének „cenzúrázva”.
- [53] Anélkül, hogy bizonyítékértékelési kérdésben állást foglalt volna, az Alkotmánybíróságnak meg kellett volna állapítania, hogy a Kúria a korábban hatályban lévő Munkatv. 3. § (5) bekezdéséhez fűzött értelmezése nem áll összhangban az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében foglalt véleménynyilvánításhoz fűződő joggal, és ezért alaptörvény-ellenes.

Budapest, 2017. június 26.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

**Az Alkotmánybíróság 15/2017. (VI. 30.) AB határozata
a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási
eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény 6. § (1) bekezdésével kapcsolatos alkotmányos követelmény
megállapításáról**

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Juhász Imre és dr. Varga Zs. András* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Salamon László* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság hivatalból eljárva megállapítja, hogy a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény 6. § (1) bekezdése értelmezésekor az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdéséből és a XXIII. cikk (7) bekezdéséből eredő alkotmányos követelmény, hogy a népszavazási kérdést személyesen a szervező képviselőjére jogosult személy is benyújthatja.
2. Az Alkotmánybíróság a Kúria Knk.IV.37.721/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Lukács Zoltán Géza (a továbbiakban: indítványozó) – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján – a Kúria Knk.IV.37.721/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] Az ügy előzménye, hogy a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) 2015. április 21-i ülésén meghozott 78/2015. NVB határozatban (a továbbiakban: NVBh1.) megtagadta a Magyar Munkáspárt képviselője, dr. Thürmer Gyula által benyújtott „Egyetért Ön azzal, hogy az Alaptörvény biztosítsa a vasárnapi pihenőnapozás jogát?” kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív hitelesítését. Az NVBh1. ellen bírósági felülvizsgálat iránti kérelem került benyújtásra; a Kúria Knk.IV.37.435/2015/4. számú, 2015. június 30-án meghozott végzésében az NVBh1.-et helyben hagyta. A Kúria végzését a meghozatala napján futár útján kézbesítette a Nemzeti Választási Irodának (a továbbiakban: NVI) és az NVB-nek, és az NVI azt a választas.hu oldalon 2015. június 30-án 16 óra 5 perckor közzétette. A Kúria hivatkozott döntését saját honlapján a meghozatal napján, 18 óra 11 perckor tette közzé.
- [3] Az indítványozó – dr. Litresits András, az NVB Magyar Szocialista Párt által megbízott tagjának kézbesítése által – 2015. június 30-án 16 óra 15 perckor aláírásgyűjtő ívet nyújtott be az NVB-hez a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 3. § (1) bekezdése szerinti hitelesítés céljából. Az aláírásgyűjtő íven az alábbi kérdés szerepelt: „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés semmisítse meg a kiskereskedelmi szektorban történő vasárnapi munkavégzés tilalmáról szóló 2014. évi CII. törvényt?”.
- [4] Az NVI elnöke az Nsztv. 10. §-ában rögzített hatáskörében eljárva a 2015. július 5-én kelt, 27/2015. Nsz. számú határozatában (a továbbiakban: NVIh.) a népszavazásra javasolt kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ívet elutasította és nem terjesztette az NVB elé. A határozat szerint a benyújtott népszavazási kezdeményezés azonos tárgyú az NVBh1.-gyel elbírált kezdeményezéssel. Az NVI elnökének álláspontja szerint a kérdés hitelesítését megtagadó döntés jogerőre emelkedésének időpontja – amennyiben az NVB határozata a Kúria döntése által válik jogerőssé – a Kúria döntésének hivatalos honlapján – www.kuria-birosag.hu – való közzététele. Mindezek alapján az NVI elnöke megállapította, hogy a 2015. június 30-án 16 óra 15 perckor benyújtott népszavazási kezdeményezés az NVBh1.-gyel elbírált népszavazási kérdés jogerőre emelkedését megelőzően került benyújtásra, így az az Nsztv. 8. § (1) bekezdés b) pontjába ütközött [e rendelkezés szerint „[a] kérdés benyújtását követően nem nyújtható be azonos tárgyú kérdés [...] a kérdés hitelesítését megtagadó döntés jogerőre emelkedéséig”]. Az NVI elnöke a leírtakon túl a kezdeményezés benyújtásának körülményeit is rögzítette és értékelte határozatában: egyrészt,

azt nem a magánszemély szervező, hanem az NVB egyik megbízott tagja kézbesítette személyesen, de a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:15. §-a szerinti meghatalmazást nem mutatott be, illetve semmilyen egyéb módon nem igazolta azt, hogy jogosult a szervező nevében és helyett eljárni; másrészt, a kezdeményezéssel egy másik magánszemély, Wodicska Zoltán által benyújtott kezdeményezést („Egyetért ön azzal, hogy mindenki számára pihenőnap legyen a vasárnap és az üzletek zárva tartsanak?”) csak azáltal volt lehetősége megelőzni, hogy NVB-tagként névre szóló belépőkártyával rendelkezett az NVI székházába.

- [5] Az Nsztv. 10. § (2) bekezdése rögzíti, hogy „[a] Nemzeti Választási Iroda elnökének határozata ellen jogorvoslatnak helye nincs, de a szervező a kérdést ismételten benyújthatja”. Az indítványozó a fenti jogszabályi rendelkezésre hivatkozva 2015. július 7-én személyesen eljárva ismételten benyújtotta az „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés semmisítse meg a kiskereskedelmi szektorban történő vasárnapi munkavégzés tilalmáról szóló 2014. évi CII. törvényt?” kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ívet.
- [6] Az NVB 123/2015. számú határozatában (a továbbiakban: NVBh2.) az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadta, elsősorban azon az alapon, hogy a kezdeményezés az Nsztv. 8. § (1) bekezdés b) pontjába ütközik. Az NVB az NVIh.-ban elfoglalt jogi érveléssel ellentétben úgy ítélte meg, hogy az NVBh1.-gyel elbírált népszavazási kérdés tárgyköre tekintetében a párhuzamossági moratórium megszűnésének időpontja a Kúria végzésének a népszavazás kezdeményezésére jogosultak tekintetében hiteles közzétételként tekinthető első időpont, vagyis a valasztas.hu oldalon való közzététel időpontja, nem pedig a Kúria honlapján való közzétételé. Az előbbi időpontot követően elsőként Wodicska Zoltán, ezt követően dr. Litresits András érkezett az NVI székházába, de az NVI elsőként a Lukács Zoltán Géza szervező által népszavazásra javasolt kérdést érkezett, mivel dr. Litresits András bizottsági tagságából kifolyólag belépőkártyával rendelkezett, így hamarabb tudta átadni az NVI illetékes munkatársainak az általa kézbesített népszavazási kezdeményezést, mint Wodicska Zoltán, aki mindeközben a beléptetéshez szükséges adminisztrációs kötelezettségének tett eleget. Az Nsztv. 6. § (2) bekezdése szerint, a népszavazási kezdeményezés benyújtása időpontjának a kérdés NVI-nél történő érkeztetése számít. Az NVB ezzel ellentétben – mivel álláspontja szerint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés e) pontjával és a 14. § (1) bekezdésében foglalt pártatlanság elvével ellentétes magatartásnak minősül az, hogy az NVB tagja egy szervező népszavazásra javasolt kérdése „kézbesítőjeként” jár el az NVI-ben és ennek alkalmával a bizottsági tagságából eredő többletjogosítványát használja – a jelen eljárásban vizsgált népszavazási kérdés benyújtása időpontjának a székházba való érkezést tekintette. Ezt az időpontot figyelembe véve pedig – az NVBh2. szerint – Wodicska Zoltán kezdeményezésének benyújtása megelőzte az indítványozó kezdeményezésének benyújtását, ezért az utóbbira nézve már fennállt a párhuzamossági moratórium.
- [7] Az indítványozó az NVBh2. felülvizsgálatát kérte a Kúriától, amely azt – az indokolás megváltoztatása mellett – helybenhagyta. A Kúria végzése az Nsztv. 6. § (1) bekezdésébe foglalt, a népszavazási kérdés személyes vagy postai úton történő benyújtására vonatkozó szabályt kogens rendelkezésként értelmezte. Ezen túlmenően a Kúria úgy foglalt állást, hogy a Ve. 2. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási alapelvek a népszavazási eljárásban is kizárják, hogy a döntések meghozatalában szavazati joggal rendelkező NVB tagok olyan eljárási cselekményekben vegyenek részt – például mások népszavazási kezdeményezésének kézbesítésében közreműködjenek –, amelyek törvényességének elbírálásában is döntés-alkító szerepük van. A Kúria a kifejtett indokok alapján úgy ítélte meg, hogy az indítványozó a „képviselőként” eljáró NVB tag révén nem juttathatott el az NVI részére olyan kezdeményezést, amelyet az NVB-nek a kérdés hitelesíthetősége szempontjából vizsgálnia kellett volna.
- [8] 2. Az indítványozó a Kúria fenti végzésével összefüggésben fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz.
- [9] 2.1. Az indítvány az alábbi határozott kérelmet tartalmazza.
- [10] Az indítvány megjelöli az Abtv. 27. §-át, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, valamint az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont].
- [11] Az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege: a népszavazási kérdés meghatalmazott általi személyes benyújtásának kizárása „kiüresítette” a népszavazáshoz való jogot, azáltal, hogy elvonta az indítványozó országos népszavazás kezdeményezéséhez fűződő jogát [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont].
- [12] A vizsgálandó bírói döntés: Kúria Knt.IV.37.721/2015/2. számú végzése [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont].
- [13] Az indítvány szerint az Alaptörvény megsértett rendelkezései: XXIII. cikk (7) bekezdés, I. cikk (3) bekezdés [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont].
- [14] Az indítvány indokolása arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével: az Nsztv. vonatkozó rendelkezését [6. § (1) bekezdés] a bíróság akként értelmezte, hogy a népszavazási kezdeményezés személyes benyújtása kizárja annak meghatalmazott általi benyújtását.

Ez az értelmezés – ellentétesen az NVI és az NVB joggyakorlatával, valamint a 2/2015. NVB iránymutatás 2. pontjában foglaltakkal – a népszavazáshoz való jog gyakorlásával összefüggésben olyan szigorú előfeltételt állít, ami aránytalan alapjog-korlátozást tesz lehetővé [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont].

- [15] Az indítványozó kifejezetten kéri a támadott bírói döntés megsemmisítését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [16] 2.2. Az indítvány megjelöli az indítványozó nevét és lakóhelyét; az indítványozó nyilatkozott arról, hogy saját adatainak nyilvánosságához hozzájárul. [Abtv. 52. § (5) bekezdés].
- [17] Az indítvány mellékleteként megküldte az indítványozó az Alkotmánybíróság részére azokat a dokumentumokat, amelyek az indítványban foglaltakat igazolják: az NVIh.-t, az NVBh2.-t, a Kúria Knk.IV.37.721/2015/2. számú végzését [Abtv. 52. § (6) bekezdés].

II.

- [18] 1. Az Alaptörvénynek az indítvánnyal érintett rendelkezései:
„8. cikk (1) Legalább kétszázezer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendel el. A köztársasági elnök, a Kormány vagy százezer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendelhet el. Az érvényes és eredményes népszavazáson hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.”
„I. cikk (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”
„XXIII. cikk (7) Mindenkinek joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó. Mindenkinek joga van helyi népszavazáson részt venni, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó.”
- [19] 2. Az Nsztv.-nek az indítványozó szerint a bíróság által alaptörvény-ellenesen értelmezett rendelkezése:
„6. § (1) A kérdést személyesen vagy postai úton lehet benyújtani.”

III.

- [20] 1. Az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [21] A sérelmezett döntést a Kúria 2015. október 20-án hozta meg, az indítványozó indítványát pedig 2015. október 22-én, tehát a törvényi határidőn belül nyújtotta be a Kúria útján az Alkotmánybíróságra [Abtv. 30. § (1) bekezdés].
- [22] A támadott bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság még nem döntött.
- [23] Az indítványozó érintettnek minősül, mivel az állított sérelem a saját népszavazási kezdeményezése ügyében az NVB aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadó határozata az ő kérelme alapján indult eljárásban hozott bírói döntés következménye. Az NVBh2.-t helybenhagyó Kúriai döntés az ügy érdemében hozott döntésnek minősül. Az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának [XXIII. cikk (7) bekezdés] sérelmére hivatkozik [Abtv. 27. § a) pont].
- [24] Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, a támadott bírói döntés kifejezetten rögzíti, hogy a végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye [Abtv. 27. § b) pont].
- [25] Az indítványban állított alaptörvény-ellenesség alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek minősül: az Alkotmánybíróságnak azt kell megítélnie, hogy szükségtelenül, illetve aránytalanul korlátozza-e a népszavazás kezdeményezéséhez való jogot az a(z) – NVI és NVB eddigi joggyakorlatától eltérő – bírói törvényértelmezés, amely szerint a népszavazási kezdeményezést csak a népszavazás szervezője nyújthatja be személyesen (s a kezdeményezésnek képviselő, illetve meghatalmazott útján történő személyes előterjesztése kizárt) [Abtv. 29. §].
- [26] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt befogadta.

- [27] 2. Az Alkotmánybíróság az indítvány érdemi vizsgálata során észlelte, hogy 2016. április 16-án hatályba lépett a kiskereskedelmi szektorban történő vasárnapi munkavégzésre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2016. évi XXIII. törvény, amelynek 4. § a) pontja hatályon kívül helyezte a kiskereskedelmi szektorban történő vasárnapi munkavégzés tilalmáról szóló 2014. évi CII. törvényt.
- [28] Az Abtv. 59. §-a szerint az Alkotmánybíróság – ügyrendjében meghatározottak szerint – kivételesen a nyilvánvalóan okafoyottá váló ügyek esetén az előtte folyamatban lévő eljárást megszüntetheti. Az indítvány okafoyottá válásának egyes indokait az Ügyrend 67. § (2) bekezdése tartalmazza. Ennek a)–d) pontja a jelen ügyben egyértelműen nem alkalmazható. Az e) pont szerint okafoyottá válik az indítvány akkor is, ha „az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn, illetve az indítvány egyéb okból tárgyalanná vált”.
- [29] A jelen alkotmányjogi panasz tárgya annak a kérdésnek az eldöntése, hogy összhangban van-e az Alaptörvénnyel az Nsztv. 6. § (1) bekezdésének az az értelmezése, amely szerint a népszavazási kezdeményezést csak a népszavazás szervezője nyújthatja be személyesen (viszont a kezdeményezésnek képviselő, illetve meghatalmazott útján történő személyes előterjesztése kizárt). Az Alkotmánybíróság eljárásában eldöntendő kérdés tehát egy a népszavazás kezdeményezésének módjával összefüggő elvi alkotmányjogi kérdés, amely egyrészt túlmutat a konkrét alapeljáráson, mivel más ügyekben felmerült és fel is merülhet még, másrészt független is attól a jogalkotási tárgytól, amelyre a népszavazási kezdeményezés irányult.
- [30] Az Alkotmánybíróság számos olyan ügyben is érdemben elbírált – tehát nem minősítette okafoyottá – az indítványt, amelyben az indítványozó jogsérelmének reparálására az időmúlásra tekintettel már nem kerülhetett sor, mindazonáltal a döntés megsemmisítése az Alkotmánybíróság szerint az adott ügyben morális elégtételt jelenthetett a jogsérelmet szenvedetteknek, az alkotmánybírói határozatban ismertetett szempontok pedig iránymutatóul szolgálhattak a jövőbeli hasonló jogvitákban eljáró bíróságok számára [vö. 14/2016. (VII. 18.) AB határozat; 30/2015. (X. 15.) AB határozat; 24/2015. (VII. 7.) AB határozat; 3/2013. (II. 14.) AB határozat].
- [31] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a jelen ügyben az alkotmányjogi panaszt nem találta okafoyottnak és lefolytatta az eljárást.

IV.

- [32] Az Alkotmánybíróság – a jelen ügyben eldöntendő kérdésnek a releváns alkotmányos kontextusban történő elbírálása érdekében – elsőként áttekintette országos népszavazás eljárásban történő jogalkalmazásnak (illetve az erre vonatkozó szabályozásnak) az Alaptörvény 8. cikkének tételes rendelkezéseiből következő, valamint a népszavazáson való részvétel jogának az Alaptörvény hatálybalépését követő eddigi alkotmánybírói joggyakorlatban megszilárdult kereteit.
- [33] Az Alaptörvény B) cikk (4) bekezdése szerinti közvetlen hatalomgyakorlás alapvető formája az Alaptörvényben szabályozott országos népszavazás intézménye.
- [34] Az országos népszavazás alkalmával a választópolgárok szavazatukban egy kérdésre adott válaszukkal [8. cikk (4) bekezdés] hoznak közhatalmi döntést.
- [35] Az országos népszavazás tárgyát tekintve az Alaptörvény két kifejezett korlátot állít. Az egyik korlát az, hogy országos népszavazás tárgya csak az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó kérdés lehet [8. cikk (2) bekezdés]; ami értelemszerűen összefügg azzal a szabállyal, hogy az országos népszavazás eredménye adott esetben az Országgyűlésre lesz kötelező [8. cikk (1) bekezdés], az Országgyűlés pedig döntésével (akár törvényalkotással, akár határozathozattal) nem vonhatja el más szerv Alaptörvényben biztosított kizárólagos hatáskörét. A másik kifejezett korlát pedig az, hogy az Alaptörvény az Országgyűlés hatáskörén belül is meghatároz tételesen olyan tárgyköröket, amelyekben nem lehet országos népszavazást tartani [8. cikk (3) bekezdés], ezek az ún. „tiltott” népszavazási tárgykörök [vö. 2/2012. (II. 10.) AB határozat, Indokolás [38]].
- [36] Az Alaptörvény nem határozza meg a kezdeményezés lehetséges célját és a kérdés formáját. A kezdeményezés irányulhat törvény módosítására, hatályon kívül helyezésére, illetve teljesen új törvény elfogadására vagy más országgyűlési döntésre is; a kérdés elvileg akár tartalmi leírással, konkrét rendelkezés megszövegezésével, jogszabályra vagy törvényjavaslatra történő utalással is megfogalmazható.
- [37] Az Alaptörvény két típusú – kötelezően és mérlegelés alapján elrendelt – országos népszavazást tesz lehetővé. Legalább kétszáz ezer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendel el; a köztársasági elnök, a Kormány vagy százezer választópolgár kezdeményezésére pedig az Országgyűlés országos népszavazást rendelhet el [8. cikk (1) bekezdés]. Mindkét típusú népszavazáson mindenkinek alapvető joga van részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó [XXIII. cikk (7) bekezdés].

„[A]z Alaptörvény a választókat azzal az alanyi joggal ruhazza fel, hogy a népszavazás útján történő hatalomgyakorlásra [Alaptörvény B] cikk (3)–(4) bekezdés] irányuló eljárási folyamatot megindítsák, azt akaratukkal befolyásolják, lehetővé téve, hogy az eljárás – az előírt feltételek teljesítése esetén – eljuthasson a kezdeményezéstől a népszavazás megtartásáig. Ennek értelmében az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jog a választók számára biztosított alanyi jogként kiterjed a népszavazás kezdeményezésére, támogatására [...], illetve nyilvánvalóan a szavazásban való részvételre is. Az országos népszavazáson való részvételre vonatkozó jog értelmezése ilyen módon összhangban áll az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdésével, ami bár közvetlenül az Országgyűlés kötelezettségét szabályozza, de közvetve a választók országos népszavazás kezdeményezéséhez való jogát is magában foglalja, hiszen ennek gyakorlásától teszi függővé az adott rendelkezés a népszavazás kötelező elrendelését: »[I]legalább kétszázézer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendel el.« [31/2013. (X. 28.) AB határozat, Indokolás [29]]

- [38] Ha tehát egy kérdésben legalább kétszázézer választópolgár népszavazást tartását kezdeményezi, akkor azt el kell rendelni. Ez a kötelezettség azonban csak az Alaptörvény által meghatározott hivatkozott, a népszavazási kérdés tárgyára vonatkozó korlátok (országgyűlési hatáskör, nem tiltott tárgykör) között érvényesítendő. A népszavazás kezdeményezésének, elrendelésének és megtartásának részletes eljárását az Alaptörvény 8. cikke nem határozza meg. Ezeknek a törvényi szabályoknak a megalkotása az Országgyűlés feladata. A kezdeményezéstől a népszavazás megtartásáig terjedő eljárási folyamatára vonatkozó, a törvényhozó által esetlegesen meghatározott további feltételeknek – köztük a kérdés megfogalmazásával (egyértelműségével), a kezdeményezés benyújtásának módjával kapcsolatos szabályoknak – összhangban kell lenniük az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével és a népszavazáson való részvétel jogával összefüggő állami objektív jogvédelmi kötelezettséggel is.
- [39] A népszavazás kezdeményezését megakadályozó, illetve a kötelezően elrendelendő népszavazás elrendelését elutasító döntéssel vagy a döntéshozatal elmulasztásával szemben az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére tekintettel hatékony jogorvoslati lehetőséget kell biztosítani.
- [40] Ha az Országgyűlés az országos népszavazást elrendeli, annak időpontját a köztársasági elnök tűzi ki [9. cikk (3) bekezdés e) pont]. Az Alaptörvény szerint az országos népszavazás érvényes, ha az összes választópolgár több mint fele érvényesen szavazott, és eredményes, ha az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele a megfogalmazott kérdésre azonos választ adott [8. cikk (4) bekezdés]. Ha a népszavazás érvényes és eredményes, akkor az azon hozott döntés kötelező az Országgyűlésre [8. cikk (1) bekezdés].
- [41] A fentiekben kifejtett alaptörvényi kereteken belül az Országgyűlés többféle szabályozási megoldást is választhat abban a tekintetben, hogy az országos népszavazás elrendelésével kapcsolatos döntésig milyen eljárásban kerül sor a népszavazási kérdés vizsgálatára és adott esetben a népszavazási kezdeményezésre vonatkozó valamely alaptörvényi vagy törvényi korlát fennállásának megállapítására, továbbá, hogy pontosan milyen módon működik közre az Országgyűlés a népszavazási kezdeményezés céljának megvalósításában. A hatályos törvény rendelkezései a választópolgári kezdeményezésű népszavazási eljárásban az Országgyűlést alapvetően kiszolgáló, végrehajtó szerepbe helyezik. Ennek alternatívájaként a kezdeményező választópolgárok és az Országgyűlés több lépésben történő együttműködését magába foglaló szabályozási megoldás is összhangban lenne az Alaptörvénnyel. Kialakítható olyan törvényi szabályozás is, amelyben – a korábban hatályos népi kezdeményezés jogintézményének mintájára – meghatározott számú választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés először napirendjére tűzi, megtárgyalja a kérdést, arról döntést hoz, és ezt követően a népszavazás elrendelésére irányuló kezdeményezés – tehát a százezer, illetve kétszázézer támogató választópolgár összegyűjtése – csak abban az esetben folytatódik, ha az Országgyűlés a kezdeményezésben megfogalmazott kérdésről nem a kezdeményezés céljának megfelelően (azzal ellentétesen vagy azt csak részben megvalósítva) döntött.
- [42] Az országos népszavazáshoz kapcsolódóan többféleképpen is bekövetkezhet a népszavazáson való részvétel jogának, illetve az Alaptörvény vonatkozó rendelkezéseinek a sérelme. Így különösképpen akkor, ha a jogalkotó az Alaptörvénynek az Országos népszavazásról szóló 8. cikkével ellentétes jogszabályt alkot vagy a népszavazáson való részvételnek az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogát az I. cikk (3) bekezdésével ellentétesen korlátozza. Az Alaptörvény 28. cikke emellett azt is kimondja, hogy a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik; az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. Ezért hasonlóképpen alaptörvény-ellenességet eredményez az is, ha ugyan a jogszabály, amelyet a népszavazási ügyben eljáró bíróság alkalmaz, nem alaptörvény-ellenes, de a bíróság jogértelmezése az Alaptörvény – 28. cikkébe foglalt előírást figyelmen kívül hagyva – 8. cikkének tartalmával ellentétbe kerül, vagy a XXIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jognak az I. cikk (3) bekezdésével ellentétes (így szükségtelen vagy aránytalan) korlátozását eredményezi.

- [43] A népszavazási kezdeményezés (kérdés) benyújtásának konkrét módját az Alaptörvény országos népszavazásról szóló 8. cikkének rendelkezései nem határozzák meg kifejezetten. Amikor az Országgyűlés által megalkotott erre vonatkozó törvényi szabályt a bíróság alkalmazza, akkor az Alaptörvény 28. cikkére tekintettel a törvény szövegét annak céljával és az Alaptörvénnyel összhangban – tehát alapvető jog korlátozása esetén az I. cikk (3) bekezdésének megfelelően – kell értelmeznie.

V.

- [44] 1. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megvizsgálta, hogy a Kúriának a jelen ügyben vitatott jogértelmezése figyelemmel volt-e az alkalmazott rendelkezés céljára, illetve szükségtelenül vagy aránytalanul korlátozta-e a népszavazás kezdeményezéséhez való jogot.
- [45] A Kúria végzésében a népszavazási kezdeményezés benyújtására vonatkozó szabályt az alábbiak szerint értelmezte. „Az Nsztv. 6. § (1) bekezdése értelmében »[a] kérdést személyesen vagy postai úton lehet benyújtani«. Az Nsztv. nem tartalmaz szabályt arra nézve, hogy egyéb módon, akár képviselő meghatalmazása révén is eljuttatható lenne a kezdeményezés az NVI-hez. Ebben a tekintetben a Ve. 223. § (1) bekezdése sem ad kiegészítő szabályt. Utalásszerűen a Ve. jogorvoslati fejezete a 223. § (1) bekezdésében ugyan kitér a kérelem benyújtójának jogi képviselőjére, az azonban a jelen ügygel nem hozható összefüggésbe. A Kúria megállapította ezért, hogy az Nsztv. 6. § (1) bekezdésében foglaltakat a kijelentő módon történt megfogalmazásából következően kógens rendelkezésnek kell tekinteni. Ezért a Kúria szükségtelennek ítélte a Pp. [a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény] mint eljárási háttér-jogszabály képviseletre vonatkozó szabályai alkalmazhatóságának vizsgálatát.”
- [46] Az Alkotmánybíróság egyetért a Kúria megállapításaival, amelyek szerint egyrészt az Nsztv. nem tartalmaz kifejezetten szabályt a kezdeményezés képviselet útján történő benyújtásának lehetőségére; másrészt, hogy a Ve. általános szabályai között található, ezért a népszavazási eljárásban az Nsztv. 1. § (1) bekezdése alapján háttérjogszabályként alkalmazandó 223. § (1) bekezdése – amely személyesen, levélben, telefaxon, elektronikus levélben, illetve elektronikus dokumentumként történő benyújtást is lehetővé tesz – ebben a vonatkozásban nem alkalmazható, mert az a fellebbezés és a bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtásának szabályait tartalmazza.
- [47] Az Nsztv. 6. § (1) bekezdésének nyelvtani jelentése kétségtelenül megengedi azt az értelmezést, amely szerint a magának a népszavazás szervezőjének kell a kezdeményezés benyújtásakor megjelennie. Az Nsztv. ezzel összefüggő más szabályaiból azonban az elsődleges nyelvtani értelmezéssel ellentétes következtetés is levonható. Az Nsztv. 2. § (1) bekezdése szerint ugyanis országos népszavazás kitűzésére irányuló választópolgári kezdeményezést nem csak magánszemély, hanem párt és egyéb egyesület is szervezhet. Az utóbbiak esetében a fenti, fizikai értelemben vett személyes megjelenés természetsszerűleg kizárt, a jogi személyek nevében az eljárási cselekményt – a népszavazási kezdeményezés benyújtását – a jogi személy vezető tisztségviselője jogosult megtenni [vö. Ptk. 3:29. §]. Erre a körülményre az Nsztv. nem utal, de – a kezdeményezési jogosultság biztosításán keresztül – implicit módon elismeri a képviselet lehetőségét. Ez esetben a kezdeményezés „személyes” benyújtása azt jelenti, hogy a szervező képviseletére jogosult személy nyújtja be személyesen megjelenve a Nemzeti Választási Irodánál (a Nemzeti Választási Bizottsághoz) [Nsztv. 6. § (1)–(2) bekezdés]. Az Nsztv. tehát a népszavazási kezdeményezés képviselő általi benyújtását nem zárja ki. A Ptk. 6:11. § (2) bekezdése szerint a képviseleti jog jogszabályon, bírósági vagy hatósági határozaton, létesítő okiraton vagy meghatalmazáson is alapulhat.
- [48] Az Alkotmánybíróság a szabályozási környezet mellett az Alaptörvény 28. cikkére tekintettel azt is vizsgálta, hogy mi a célja az Nsztv. 6. § (1) bekezdésének, s ezzel összhangban mi a „személyes” benyújtási mód értelme. A törvényjavaslatot előterjesztő közigazgatási és igazságügyi miniszternek a 6. §-hoz fűzött indokolása szerint „[a] népszavazásra javasolt kérdés benyújtásának módját határozza meg. Mivel a támogató aláírások csatolása csak eredeti dokumentumon lehetséges, a kérdés elektronikus úton nem nyújtható be.” Az Nsztv. 4. § (1) bekezdése alapján ugyanis a kérdést legalább húsz, de legfeljebb harminc választópolgár támogató aláírásával ellátva kell benyújtani. A 6. § (1) bekezdésébe foglalt „személyesen vagy postai úton” feltételnek tehát az a célja, hogy a népszavazási kérdést támogató aláírásokat tartalmazó eredeti dokumentumok a kérdéssel együtt benyújtásra kerüljenek, nem pedig a szervező képviseletének a kizárása. A rendelkezés céljára tekintettel a benyújtás „személyessége” úgy értelmezhető, hogy a szervezőnek vagy a képviseletére jogosult személynek a Nemzeti Választási Irodánál történő fizikai értelemben vett személyes megjelenését és a törvényben előírt iratok átadását követeli meg.

- [49] A bírósági jogértelmezés alkotmánybírói felülvizsgálata szempontjából nem döntő jelentőségű, de megjegyzésre érdemes, hogy mind az NVIh., mind pedig az NVBh2. az Nsztv. 8. § (1) bekezdés b) pontjába ütközés (párhuzamossági moratórium) miatt tagadta meg az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, nem pedig amiatt, hogy – a szervező személyéhez képest más által „kézbesített” – kezdeményezést ne tekintette volna személyesen benyújtottnak. Sőt, az NVI elnöke az NVIh.-ban éppen azt tartotta fontosnak rögzíteni, hogy a nem közvetlenül a szervező általi személyes benyújtás esetén a képviseleti jogosultságot megfelelően igazolni kellett volna: „[a] Szervező népszavazási kezdeményezését dr. Litresits András 2015. június 16 óra 15 perckor személyesen adta át a Nemzeti Választási Irodában. A kézbesítés alkalmával azonban a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:15. §-a szerinti meghatalmazást nem mutatott be, illetve semmilyen egyéb módon nem igazolta azt, hogy jogosult a Szervező nevében és helyett eljárni.”
- [50] A fentiek mellett megemlíthető, hogy a 2016. május 3-án szintén népszavazási kezdeményezés ügyében hozott NVB határozattal szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmeket elbíráló Knk.IV.37.222/2016/9. számú végzésében a Kúria maga is eltért a jelen ügyben alkalmazott szigorú nyelvtani értelmezéstől. A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás szerint „Magyarország Kormánya képviseletében, a miniszterelnök kabinetfőnöke mint a népszavazási kezdeményezés szervezője 2016. február 24-én országos népszavazásra javasolt kérdést nyújtott be a Nemzeti Választási Bizottsághoz” (Indokolás [1]). Az NVB határozattal szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmek hivatkoztak a Kúriának az Nsztv. 6. §-ával kapcsolatos, – a jelen alkotmánybírói eljárásban vizsgált – Knk.IV.37.721/2015/2. számú végzésébe foglalt értelmezésére, amely szerint az Nsztv. idézett rendelkezése alapján a törvény csak a népszavazás kezdeményezésének személyes vagy postai úton való benyújtását intézményesíti, ám nem teszi lehetővé a képviselő útján való benyújtást. A kérelmezők szerint ennek megfelelően a kezdeményezést személyesen a miniszterelnöknek vagy az egyes kormányrendeleteknek a Miniszterelnöki Kabinetiroda létrehozásával összefüggő módosításáról szóló 306/2015. (X. 26.) Kormányrendelettel aláírta, a 152/2014. (VI. 6.) Kormányrendelet 1. § (2) bekezdése alapján személyesen a miniszterelnök-helyettesnek vagy a 152/2014. (VI. 6.) Kormányrendelet 126. § a) pontja alapján személyesen a miniszterelnökséget vezető miniszternek kellett volna benyújtania (Indokolás [12]). A Kúria nem értett egyet a kérelmező álláspontjával, amely szerint a kezdeményező képviselője nem volt jogosult joghatályosan országos népszavazásra javasolt kérdést benyújtani az NVB-hez. A Kúria szerint ugyanis „a Kormány kollektív működési jellegéből fakadóan a Kormány számára az Nsztv.-ben biztosított kezdeményezési jogosultság csak képviselő útján való fellépés által valósítható meg”, „a Kormány országos népszavazási kezdeményezéséről szóló 2004/2016. határozatának 3. pontja egyértelműen meghatározza, hogy a miniszterelnök kabinetfőnöke felel a Kormány képviseletéért a Kormány jelen ügyben tett népszavazási kezdeményezése során” (Indokolás [24]). Bár a Kúria Knk.IV.37.222/2016/9. számú végzésében kifejezetten nem bírálta felül a jelen ügyben vizsgált jogértelmezését, az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy attól eredményében eltért, s nemcsak a szerv kollektív működési jellegéből fakadó mértékben (ti. hogy ilyen esetben a józan ész szerint is szükség van képviseletre), hanem a szerv általános képviseletétől eltérően, az adott konkrét népszavazási kezdeményezésre vonatkozó speciális képviseleti jogosultság létesítését is elfogadta.
- [51] 2. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az Nsztv. 6. § (1) bekezdésének az az értelmezése, amely kizárja, hogy a népszavazási kérdést személyesen a szervező képviseletére jogosult személy nyújtsa be, a jogszabályi rendelkezés célját – ezzel együtt az Alaptörvény 28. cikkét – figyelmen kívül hagyva, – az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével ellentétesen – alkotmányos cél nélkül, szükségtelenül korlátozza az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésébe foglalt népszavazás kezdeményezéséhez való jogot.
- [52] 2.1. Az Abtv. 46. § (3) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában határozattal megállapíthatja azokat az Alaptörvény szabályozásából eredő, és az Alaptörvény rendelkezéseit érvényre juttató alkotmányos követelményeket, amelyeknek a vizsgált, illetve a bírósági eljárásban alkalmazandó jogszabály alkalmazásának meg kell felelnie.
- [53] Erre tekintettel a fentiekben kifejtett érvek alapján az Alkotmánybíróság az Nsztv. 6. § (1) bekezdésének értelmezésével összefüggésben a rendelkező részbe foglalt alkotmányos követelményt állapította meg.
- [54] 2.2. Az Alkotmánybíróság ebből következően értelemszerűen azt is megállapította, hogy a Kúria jelen ügyben vizsgált végzése az Nsztv. 6. § (1) bekezdése szerinti „személyes” benyújtási módot a népszavazás kezdeményezéséhez való jogot szükségtelenül korlátozóan, alaptörvény-ellenesen értelmezte.
- [55] Az Alkotmánybíróság ezek után azt vizsgálta meg, hogy a sérelmes értelmezés előidézte-e a Kúriai végzésének alaptörvény-ellenességét a vizsgált ügyben. Az Alkotmánybíróság erre vonatkozóan visszautal arra a körülményre, hogy a Kúria végzése az NVBh2.-t kettős indokkal hagyta helyben. A végzés az Nsztv. 6. § (1) bekezdésének értelmezése mellett a népszavazási kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív elutasítását azon az alapon is

megalapozottnak ítélte, hogy NVB tagoknak mások népszavazási kezdeményezésének kézbesítésében történő közreműködését a Ve. 2. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási alapelvek is kizárják. Ezt az értelmezést a jelen alkotmányjogi panaszban az indítványozó nem vitatta az Alkotmánybíróság előtt. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság már az indítvány befogadásáról is eleve kifejezetten az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés vizsgálata érdekében döntött, s nem pedig amiatt vizsgálta felül a vitatott jogértelmezést, mert az a bírói döntést önmagában érdemben befolyásolta volna. Az Abtv. 43. § (3) bekezdése szerint ugyanis „[a] bírói döntés Alkotmánybíróság általi megsemmisítése következtében a szükség szerint lefolytatandó bírósági eljárásban az alkotmányjogi kérdésben az Alkotmánybíróság határozata szerint kell eljárni”; az Alkotmánybíróság határozata által nem érintett jogértelmezési kérdések megítélésére viszont a döntés nem hat ki. A kifogásolt kúriai végzés alaptörvény-ellenességének a konkrét ügyben történő megállapítása ezért – a jelen ügy egyedi körülményeire tekintettel – nem eredményezhetné az alkotmányjogi panaszban megjelölt sérelem orvoslását. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság álláspontja szerint önmagában a jelen határozatban alkotmányossági szempontból felülvizsgált jogértelmezés miatt a népszavazás kezdeményezéséhez való jog sérelme, és így a kúriai végzés alaptörvény-ellenessége a konkrét ügyben nem állapítható meg. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság a Kúria Knk.IV.37.721/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította (ugyanilyen megfontolások alapján hasonlóan döntött az Alkotmánybíróság a 25/2013. (X. 4.) AB határozatban, lásd Indokolás [51]).

VI.

- [56] 3. Az Alkotmánybíróság az alkotmányos követelmény megállapítására és az ügy elvi jelentőségére tekintettel az Abtv. 44. § (1) bekezdés második mondata alapján rendelte el határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét.

Budapest, 2017. június 26.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3158/2015.

Dr. Varga Zs. András alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [57] A határozat rendelkező részével egyetértek, de szükségesnek tartom mindkét rendelkezés indokolásának kiegészítését.
- [58] 1. Az alkotmányos követelmény Alaptörvényen alapuló összefüggéseinek kifejtésével egyetértek. Ugyanez következik az Nsztv. eljárásjogi értelmezéséből is. Az Nsztv. 6. § (1) bekezdése, mely szerint „[a] kérdést személyesen vagy postai úton lehet benyújtani”, semmilyen értelmezés mellett nem zárja ki a képviselő útján történő benyújtást. A rendelkezésből ugyanis mindössze annyi következik, hogy a benyújtó választhat, hogy közvetlenül az NVI székhelyén nyújtja be a kérdését, avagy azt postán küldi el. Abból viszont, hogy az előbbit választja, nem következik, hogy ne vehetne igénybe képviselőt. A hazai eljárásjogi szabályok értelmében – hacsak valamely törvény kifejezetten nem rendelkezik másként – a képviselő jogcselekményét a képviselt fél (ügyfél) jogcselekményének kell tekinteni, a képviselő eljárása a képviselt fél személyes eljárásának minősül. Az alkotmányos követelmény tehát álláspontom szerint ebből a szempontból is megalapozott.
- [59] 2. Az alkotmányos követelmény nem új szabály, hanem közvetlenül és egyértelműen az Alaptörvény valamely rendelkezésén alapuló helyes értelmezés, amelyet az Alkotmánybíróság csak kimond. Az alkotmányos követelmény más felfogása azt jelentené, hogy az Alkotmánybíróság ilyenkor új jogi szabályt (normát) alkot, amire nyilvánvalóan nem lenne jogosult. Ha viszont az alkotmányos követelmény az Alaptörvényből következik, az – elvileg legalábbis – az Alaptörvény szóban forgó rendelkezésének helyes értelmezése mellett más jogalkalmazó számára is felismerhető lett volna. Ezen a megfontoláson alapszik az Alkotmánybíróságnak az a megszilárdult felfogása, miszerint alkotmányjogi panaszon alapuló eljárásban az alkotmányos követelmény kimondása maga után vonja annak megállapítását, hogy a követelménnyel ellentétes bírói döntés alaptörvény-ellenes, ezért azt az Abtv. 43. § (1) bekezdése szerint minden esetben meg kell semmisíteni.
- [60] Jelen ügyben a határozat második rendelkezése eltért ettől a gyakorlattól, és a Kúria végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította. Habár az Abtv. 43. § (1) bekezdése látszólag nem enged kivételt, eljárásjogi okokból mégis előfordulhat olyan eset, amikor a bírói döntés megsemmisítése elmaradhat. A szóban forgó eset is ilyen. A határozat indokolásának V. 2.2. pontja (Indokolás [54]–[55]) szerint a Kúriának a megállapított alkotmányos követelménytől eltérő végzése az Nsztv. 6. § (1) bekezdése tekintetében alaptörvény-ellenes. Ugyanakkor a Kúria a végzését az Nsztv. 6. § (1) bekezdése mellett más, indítvány hiányában az Alkotmánybíróság által nem vizsgálható okra is alapította. A Kúria végzésének utóbbi indoka pedig az Alkotmánybíróság határozata szerint önmagában is elégséges volt a végzés meghozatalához, ezért lehetett kivételesen eltekinteni a végzés megsemmisítésétől.
- [61] Szükségesnek tartom felhívni a figyelmet arra, hogy ez csak úgy volt lehetséges, hogy az Alkotmánybíróság a Kúria végzését nemcsak alkotmányossági, hanem eljárásjogi szempontból is érdemben felülvizsgálta. Ezzel – minthogy az alkotmányjogi panasz rendkívüli jogorvoslati eszköz – természetesen egyetértek.

Budapest, 2017. június 26.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

- [62] A párhuzamos indokolás 1. pontjához csatlakozom.

Budapest, 2017. június 26.

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [63] Nem értek egyet a rendelkező rész első pontjában foglalt alkotmányos követelmény megállapításával, az alábbiak miatt.
- [64] 1. Az alkotmányjogi panasz jogintézményének elsődleges célja az egyéni, szubjektív jogvédelem: az alaptörvény-ellenes jogszabály, illetve alaptörvény-ellenes bírói döntés által okozott egyéni jogsérelem orvoslása. Ehhez képest – különösen az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott – alkotmányjogi panasz esetén másodlagos célnak tekinthető a későbbiekben előforduló hasonló jogsértések megelőzése. Tekintettel arra, hogy az eljárás alapját képező, hitelesítésre benyújtott aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés olyan jogszabály megsemmisítésének érdekében kívánt népszavazást kezdeményezni, amely jogszabályt az Országgyűlés időközben hatályon kívül helyezett, és ezért e kérdésben már nem tartható népszavazás, az indítványozó által állított jogsérelem orvoslására még abban az esetben sem kerülhetett volna sor, ha az Alkotmánybíróság megsemmisíti a Kúria végzését. Erre figyelemmel – nézetem szerint – indokolt lett volna élnie az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 59. §-ában foglalt felhatalmazással, és eljárását a nyilvánvaló okafogyottságra tekintettel megszüntetnie.
- [65] 2. Alkotmányos követelmény megállapítására akkor van az Alkotmánybíróságnak lehetősége, ha a vitatott jogszabályi rendelkezésnek – a különböző értelmezési technikák alapján – létezik olyan értelmezése, amely összeegyeztethető az Alaptörvénnyel és olyan, amelyik nem egyeztethető azzal össze. Az Alkotmánybíróság ez esetben az alkotmányos követelménnyel rámutat arra, hogy melyik értelmezés az alkotmányos, és döntésével ennek alkalmazását teszi kötelezővé a jogalkalmazók számára. Az Nsztv. 6. § (1) bekezdéséhez kapcsolódóan megfogalmazott értelmezési kritérium azonban álláspontom szerint túlterjeszkedik az alkotmányos követelmény korábbiakban meghatározott keretein, nemcsak értelmezi, hanem kiegészíti a törvény vonatkozó szabályozását, ennyiben jogot alkot. Erre viszont az Alkotmánybíróságnak nincsen hatásköre.
- [66] Az Nsztv. 6. § (1) bekezdése alapján a kérdés „személyesen” nyújtható be. Álláspontom szerint – az általános jogfogalmakból kiindulva – a személyes eljárás megkövetelése éppen a képviselő útján való eljárást zárja ki; annak hangsúlyozása, hogy az adott cselekmény – a képviselő útján történő eljárás általános lehetőségével szemben – csak az érintett (kötelezett) személy által végezhető el. Az alkotmányos követelmény erre tekintettel nemcsak, hogy túlmutat a jogértelmezés keretein, hanem a törvény szövegével ellentétes jogértelmezést tesz kötelezővé az eljáró hatóságok számára.
- [67] 3. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése az alapjog-korlátozással kapcsolatos általános feltételrendszert határozza meg, nevezetesen, hogy arra más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával kerülhet sor. Ezekből az általános szabályokból álláspontom szerint nem vezethető le az, hogy a népszavazási kérdést személyesen a szervező képviseletére jogosult személy is benyújthatja. Népszavazással kapcsolatosan alkotmányos követelmény megállapítására – egyéb feltételek fennállása esetén – legfeljebb az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdése adhat alapot.

Budapest, 2017. június 26.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

IX. Határozatok Tára

A miniszterelnök 71/2017. (VI. 30.) ME határozata főiskolai tanárok kinevezéséről

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 27. § (3) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva
– az emberi erőforrások miniszterének előterjesztésére –

*dr. Both Mária Gabriellát és
dr. Csürkéné dr. Mándi Nikolettát*

– 2017. július 15-ei hatállyal –

főiskolai tanárrá kinevezem.

*Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök*

A miniszterelnök 72/2017. (VI. 30.) ME határozata főiskolai rektor megbízásáról

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 37. § (8) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva
– az emberi erőforrások miniszterének a fenntartóval egyetértésben tett előterjesztésére –

a Pütkösdí Teológiai Főiskolán

Paul Gracza főiskolai tanárt

– a 2017. augusztus 1-jétől 2021. július 31-éig terjedő időtartamra –

a rektori teendők ellátásával ismételtén megbízom.

*Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök*

**A miniszterelnök 73/2017. (VI. 30.) ME határozata
főiskolai rektor megbízásáról**

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 37. § (8) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva
– az emberi erőforrások miniszterének a fenntartó javaslatára tett előterjesztésére –

a Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskolán

dr. Kovács Gusztáv főiskolai tanárt

– a 2017. július 1-jétől 2021. június 30-áig terjedő időtartamra –

a rektori teendők ellátásával megbízom.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 74/2017. (VI. 30.) ME határozata
főiskolai rektor felmentéséről**

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 37. § (8) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva
– az emberi erőforrások miniszterének előterjesztésére –

az Eötvös József Főiskolán

dr. Melicz Zoltán főiskolai tanárt a rektori megbízatása alól

– lemondására tekintettel –

2017. június 28-ai hatállyal

felmentem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 75/2017. (VI. 30.) ME határozata
főiskolai rektor felmentéséről**

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 37. § (8) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva
– az emberi erőforrások miniszterének a fenntartó javaslatára tett előterjesztésére –

az Edutus Főiskolán

dr. Jandala Csilla főiskolai tanárt a rektori megbízatása alól

– lemondására tekintettel –

2017. június 30-ai hatállyal

felmentem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 76/2017. (VI. 30.) ME határozata
főiskolai rektor megbízásáról**

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 37. § (8) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva
– az emberi erőforrások miniszterének a fenntartóval egyetértésben tett előterjesztésére –

az Apor Vilmos Katolikus Főiskolán

Libor Józsefné dr. főiskolai tanárt

– a 2017. augusztus 1-jétől 2022. július 31-éig terjedő időtartamra –

a rektori teendők ellátásával megbízom.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyar kozlony.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető.